I. ВЪВЕДЕНИЕ
ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА И НА ОТДЕЛНИТЕ ОБЩИНИ;
ОБХВАТ, ЦЕЛИ И МЕТОДИКА НА ПРОГРАМАТА..... 5

ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА 6
- Териториално разположение 6
- Население 7

характеристики на общините -членки на регионално сдружение „за чисти родопи“ 12
- Община Кърджали 12

Административно-териториално разположение 12
Релеф 12
Климатични фактори 13
Води 14
- Община Кирково 14

Административно-териториално разположение 14
Релеф 15
Климатични фактори 16
Води 16
- Община Джебел 17

Административно-териториално разположение 17
Релеф 17
Климатични фактори 18
Води 18
- Община Момчилград 19

Административно-териториално разположение 19
Релеф 19
Климатични фактори 19
Води 20
- Община Крумовград 20

Административно-териториално разположение 20
Релеф 20
Климатични фактори 21
Води 21
- Община Ардино 21

Административно-териториално разположение 21
Релеф 22
Климатични фактори 22
Води 22
- Община Черноочене 23

Административно-териториално разположение 23
Релеф 23
Климатични фактори 23
Води 24
- Община Ивайловград 24

Административно-териториално разположение 24
Релеф 25
Климатични фактори 25
Води 25

ОБХВАТ, ЦЕЛИ и методика за изготвянето на регионалната програма за управление на отпадъците 2023-2028 година 26
- Обхват 26
- Цели 26
- Методика 27

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ

НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА 30

1. Изводи от анализа за управление на битовите отпадъци 30
- Количества битови отпадъци в региона и по общини 31
- Норма на натрупване на отпадъка - образувани битови отпадъци на човек от населението 32

Основни изводи относно количеството на образуваните в региона битови отпадъци: 33
- Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци в региона 33

Основни изводи относно състава на образуваните в региона битови отпадъци: 34
- Масово разпространени отпадъци от бита 34
- Изводи от анализа за управление на биоразградимите отпадъци 36
- Степен на изпълнение на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци 36

2. Изводи от анализа за управлението на строителните отпадъци 38

3. Изводи от анализа за управлението на отпадъците от ПСОВ 40

Основни изводи от анализа на съществуващата инфраструктура за управление на отпадъците в региона 40
- Инфраструктура за битови отпадъци 40

Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци 40
- Съдове и транспортни средства за събиране на отпадъци от сгурия и пепел 41
- Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло 41
- Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки .. 41
- Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци 42

Инфраструктура за разделно събиране на други отпадъци от бита 42
- Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита 42

Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци 42
Регионален център за управление на отпадъците РЦУО Кърджали 42
Инсталации за оползотворяване на сметищен газ 44
Претоварни станции 45
Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци 45
Инсталации за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци 45
Площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци, които общината е осигурила за населени места над 10 000 жители 45
Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци 45
- Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване 45
- Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ГПСОВ 46
- Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци 46

Основни изводи от анализа на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща” 47

Основни изводи от анализа на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците 48

Основни изводи от анализа на дейността на регионалното сдружение по управление на отпадъците 49

Основни изводи от анализа на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове 52

Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване 53

Основни изводи от анализа на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване

образуването на отпадъците 54

Основни изводи от анализа на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъци 54

Основни изводи от анализа на икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците 56

III. SWOT АНАЛИЗ - АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ НА ДЕЙНОСТТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ОТ СРЕДАТА 58

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ 63
- Стратегически цели 63
- Оперативни цели 64

IV. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ 65

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ .. 73

Подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци 74

Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци 75

Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци 75

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради 83

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО 85

Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки 87

Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други 87

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 89

VII. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ 126

Координация с програмни документи на областно ниво 127

VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 127

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ 128

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕС	Европейки съюз
ЕК	Европейска комисия
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за управление на отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ПО	Програми за предотвратяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РПУО	Регионална програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците

I. ВЪВЕДЕНИЕ ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА И НА ОТДЕЛНИТЕ ОБЩИНИ; ОБХВАТ, ЦЕЛИ И МЕТОДИКА НА ПРОГРАМАТА

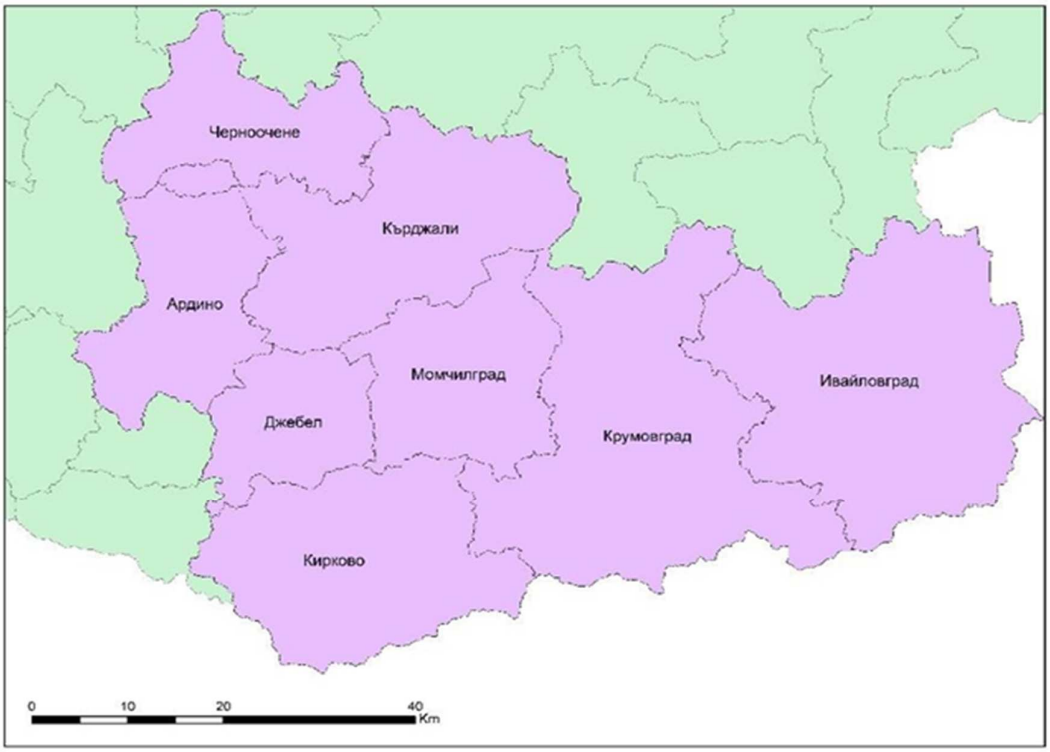
ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

Регионално сдружение „За чисти Родопи" е сдружение с 8 общини от Източните Родопи – Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене. То има за цел опазване на околната среда и устойчиво управление на отпадъците, както и подобряване качеството на компонентите на околната среда в региона на Източни и Централни Родопи, чрез обединяване на усилията на общините членки за осигуряване на инвестиции и реализиране на стратегии, програми и проекти за изпълнение на нормативните функции и управленските отговорности;

✓ Териториално разположение

Фигура 1 Разположение в страната на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Кърджали

Фигура 2 Взаимно разположение на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Кърджали

Общините-членки на сдружението са всички общини от област Кърджали и община Ивайловград, която административно е в област Хасково.

✓ Население

Населението на регион Кърджали към 15.12.2022 г. наброява **184 498**души (по данни на ГРАО), а съгласно НСИ **166 255** . Съгласно данните на националното преброяване през 2021 година населението на област Кърджали е 141 177, а населението на община Ивайловград е 5161 или общо за региона населението е **146 338** души.

От общините в РСУО Кърджали с най-голям брой население по настоящ адрес е Община Кърджали – 71 320 души, а с най-малък брой жители е община Ивайловград -5654 души. Районът е специфичен с голямата си разлика между население по постоянен и настоящ адрес, предвид голям брой население, което е с двойно гражданство. Тази разлика следва да се отчете при прогнозите за генерация на отпадъка. Необходимо е да се отчете и сезонност в генерацията на отпадъка, за месеците, в които гражданите на тези общини, които с настоящ адрес извън тях, ги посещават.

Таблица1: Население в общините в регион Кърджали за периода 2020-2021г. по данни на ГРАО към 15 декември 2022 година

Година	2022	
	По настоящ адрес	По постоянен адрес
Община Кърджали	71 320	44 123
Община Ардино	15 307	32 854
Община Джебел	10 782	32 471
Община Кирково	25 471	46282
Община Момчилград	19 115	41 945
Община Черноочене	16 393	9236
Община Крумовград	20 456	46 038
Община Ивайловград	5 654	7 589
Общо за региона	**184 498**	**260 538**

Източник:ГРАО 15 дек 2022

Таблица 2 Население в общините в регион Кърджали за периода 2020-2021г. по данни на НСИ

Година	2020			2021		
	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	6 916 548	5 043 186	1 873 362	6 838 937	5 000 496	1 838 441
Област Кърджали	160 781	64 686	96 095	161 024	64 566	96 458
Община Кърджали	71 320	44 123	27 197	71 404	44 071	27 333
Община Ардино	13 618	4 195	9 423	13 464	4 088	9 376
Община Джебел	9 696	3 358	6 338	9 751	3 391	6 360
Община Кирково	22 782	-	22 782	22 990	-	22 990
Община Момчилград	16 530	8 075	8 455	16 635	8 148	8 487
Община Черноочене	8 782	-	8782	8 668	-	8 668
Община Крумовград	18 053	4 935	13 118	18 112	4 868	13 244
Община Ивайловград	5 474	3 102	2 372	5 298	2 943	2 355
Общо за региона	**166 255**	**67 788**	**98 467**	**166 322**	**67 509**	**98 813**

Източник:НСИ

Таблица 3 Население в общините в регион Кърджали за периода 2020-2021г. по данни на ГРАО

ОБЩИНА	БРОЙ НАСЕЛЕНИ МЕСТА	НАСЕЛЕНИЕ ПО ПОСТОЯНЕН АДРЕС	НАСЕЛЕНИЕ ПО НАСТОЯЩ АДРЕС	ТЕРИТОРИЯ	СРЕДНА ГЪСТОТА НА НАСЕЛЕНИЕТО
		хил. жители	хил. жители	кв. км.	ж/кв. км
Ардино	52	32907	13588	338,85	40,10
Джебел	47	32547	9462	229,079	41,30
Ивайловград	51	7560	4659	814,14	5,72
Кирково	72	46358	23943	537,9	44,51
Крумовград	80	46086	17545	836,8	20,97
Кърджали	118	132509	73958	574,742	128,68
Момчилград	49	41957	16393	358,124	45,77
Черноочене	50	16384	8182	328,569	24,90
Общо за региона	**519**	**356308**	**167730**	**4018,204**	
Средно за региона	**64,88**	**44538,50**	**20966,25**	**502,28**	**44,00**

Източник: ГРАО, към 15-12-2022 година

Към 7 септември 2021 г., когато е извършено последното национално преброяване, в региона за управление на отпадъците Кърджали има 519 населени места. Те са разпределени по общини както следва: Ардино – 52, Джебел – 47, Кирково – 72, Крумовград – 80, Кърджали -118, Момчилград – 49 , Черноочене – 50 и Ивайловград - 51 населени места.

От всички населени места 6 са градове.В градовете живеят 42% от населението. Населените места в област Кърджали са малки. 98% от тях са с население до 1000 души и в такива населени места живее 53% от населението на областта. Към момента на преброяването без население са 9 села от област Кърджали: Аврамово (община Ардино), Нане (община Кирково), Орешари и Сбор (община Крумовград), Звъника и Зорница (община Кърджали), Сярци и Юнаци (община Момчилград), Беснурка (община Черноочене). В община Ивайловград е най-голям броят на обезлюдените села. С население до 10 души в региона са 49 населени места.

Прогнозата за населението на област Кърджали за разглеждания период 2022-2028 година съгласно НСИ е посочена по-долу. При планирането, следва да се отчита очакван спад на населението с около 7,9 процента.

Таблица 4: Прогноза за населението на област Кърджали, съгласно НСИ

Област/година	2020 г	2025 г.	2030 г.
Кърджали	146 907	141 002	134 548
% спад		4,02%	8,41%

Определянето на прогнозните годишни количества отпадъци в настоящата програма отчита горната тенденция на намаляване на населението за периода на програмата.

✓ Икономика

Област Кърджали е богата на природни изкопаеми и е с изградени традиции в сферата на преработващата и добивната промишленост. Значителен икономически растеж бележат строителството и предприятията от текстилната, трикотажната и хранително-вкусовата промишленост. Областта има добри традиции в животновърството и земеделието, както и суровинна база за развитието на цветната металургия, златодобива, дърводобива, преработката на нерудни изкопаеми, машиностроенето и леката промишленост.

Важно място в икономическото развитие на област Кърджали заема преработващата промишленост. В този отрасъл са направени най-много разходи за дълготрайни материални активи. Фирмите от отрасъла са специализирани в преработката на нерудни и рудни изкопаеми, производство на пластмасови изделия, продукти от бентонит, перлит и зеолит, както и изделия след металообработка.

Значимите инвестиции в региона са следните:

“Болкан Минерал енд Майнинг” ЕАД, дъщерно дружество на „Дънди Прешъс Металс“ – Канада, разработващи находището за златодобив „Хан Крум“ на Ада тепе, община Крумовград. Предприятието е за добив и преработка на златосъдържащи руди, което изгради флотационна фабрика на река Крумовица, на 3 км от гр. Крумовград.

„Теклас България” АД, специализирана за производството на каучукови водни съединения и пластмасови тръби за автомобилната индустрия. 100% от произвежданата продукция е предназначени за износ – Германия, Канада, Унгария, Чехия, Англия, Русия, Мексико, Австралия, Полша, Испания, Южна Корея, САЩ, Италия, Франция и други страни. Компанията е най-големият инвеститор и работодател на територията на област Кърджали, като след стъпването си на пазара в Кърджали през 2006 г. вече е изградила 3 завода на обща стойност 68 млн. лв.. Намерението е общият брой на работещите да достигне 2 000 души.

Значимите за региона подотрасли на преработващата промишленост са текстилната и шивашката промишленост, където е и значителна част от чуждестранните преки инвестиции . Фирмите от сектора за производство на хранителни продукти и напитки са ориентирани предимно в хлебопроизводство, сладкарство, млекопреработване и месопреработване.

Най-динамично развиващият се сектор в област Кърджали е строителството. В този сектор разходите за дълготрайни материални активи за последната година са удвоени. Най-голям брой регистрирани стопански единици са в сектор Търговия на дребно, ремонт на лични вещи и стоки за домакинството. Следващият сектор по значимост за Област Кърджали е Транспорт и съобщения. Той е сред най-прогресиращите през последните години. Добивната промишленост е представена с добива на нерудни изкопаеми и оловно-цинкова руда. Дърводобивът е много добре развит. Дървеният материал се изнася за вътрешността на страната и в чужбина, като дървесината не се преработва дълбочинно в региона. Дърводобивът е дейност, с която се занимават предимно държавните лесничейства, които на територията на Област Кърджали са шест.

По данни на НСИ, БВП в област Кърджали за 2020 г. е 1760 млн. лв., при БВП за страната 119 951 милн. лв. Размерът на БВП на човек от населението от областта за 2020 г. е 11 034 лв., при среден БВП за Република България 17 299 лв.

На територията на община Ивайловград се намират изключително ценни находища на скално-облицовъчни и инертни материали – гнайс, мрамор, туфи, варовик. С тяхното разработване и експлоатация се занимават 56 броя фирми, като кариерите са 80 броя. Земеделието също е сред основните отрасли за община Ивайловград. Преобладаващо почвите в Общината са благоприятни за отглеждане на лозя, слънчоглед, сусам, зеленчуци. Освен традиционните зеленчукови култури – пипер, домати, зеле, картофи, в региона има условия за отглеждане на аспержи и бадеми, смокини, орехи, череши, както и за създаване на маслинови насаждения. Благоприятни са условията за винопроизводство и за винен и агротуризъм. В община Ивайловград се намира най-голямото по територия Държавно горско стопанство с площ от 50 170 хектара.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНИТЕ -ЧЛЕНКИ НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ „ЗА ЧИСТИ РОДОПИ“

✓ Община Кърджали

Административно-териториално разположение

Община Кърджали е разположена в северната част на източните Родопи заемайки площ от е 574.7 км2 . Община Кърджали е най-голямата община в Източно–родопския планински масив с територия от 574 км2 ., което е 20% от територията на Област Кърджали и 0.51% от територията на страната.Тя се включва към административния обхват на Южен-Централен район от ниво 2 /NUTS II/, административна област Кърджали /NUTS III/. Общината отговаря на европейската класификация LAU 1. Град Кърджали е административен център на област Кърджали. На североизток и изток Община Кърджали граничи с общини от област Хасково – Стамболово и Хасково. На юг граничи с общините Момчилград и Джебел, и в много малък участък с община Крумовград (района на язовир „Студен Кладенец”). На запад общината граничи с община Ардино, а на север и северозапад с община Черноочене. Урбанизационната структура на общината се характеризира с 1 градски център (гр. Кърджали) и 117 малки, разпръснати населени места. Административния център на общината е гр. Кърджали, в който са концентрирани и административните структури на централната власт. Градът, се е обособил като естествен административен, културен, търговски и индустриален център не само на общината и областта но и на Източните Родопи.

Релеф

Районът на общината в геоморфоложко отношение е много разнообразен и се характеризира със силно изразена разчлененост. Той обхваща нископланинския хълмист релеф по средното течение на река Арда. Билата са заоблени с полегати до стръмни склонове, като в районите на язовирите „Кърджали“ и „Студен кладенец“ склоновете са много стръмни. Теренът е силно пресечен, което се обуславя от гъсто развитата хидрографска мрежа. Главното било в района е

вододелното било между водосборите на р. Арда (яз. „Кърджали“ и яз. „Студен кладенец“) и р. Марица. В южна посока от главното било се спускат няколко заоблени била, на места разляти, но със стръмни и урвести склонове, прорязана от множество склонове. Средната надморска височина е 329 м. Според географското райониране на Република България община Кърджали се намира в Източно-родопския подрайон на Южна България. Единствено изключение прави най-северозападният ѝ ъгъл (землището на село Ненково), който попада в пределите на Западните Родопи.

Климатични фактори

Климатът е преходно-средиземноморски, сравнително мека зима и горещо лято. Обусловен е от характера на атмосферния пренос и трансформация на въздушните маси върху повърхнината на релефа. Средната годишна температура на въздуха е 12,5 градуса по Целзий. Средно около 216 дни годишно, от началото на април до началото на ноември се наблюдава устойчиво задържане на температурата над 10 градуса по Целзий. Зимите са сравнително меки, като дните със задържане на снежна покривка са около 39 дни. Лятото е продължително и горещо, максималните температури достигат до 39-40 градуса по Целзий. Средната зимна температура е около 0 градуса по Целзий, а през лятото – около 24 градуса по Целзий. Температурните суми през вегетационния период са около 3 800 - 4 000 градуса по Целзий и са сред най-високите за страната. Южното положение на общината определя сравнително голямата продължителност на слънчевото греене, чиято средна продължителност надхвърля 2 250 часа. Освен другите фактори, наличието на големи свободни водни площи влияе върху влажността на въздуха в района на гр. Кърджали. Относителната влажност на въздуха е най-ниска през летните месеци от 57 до 67 %, а най-висока през зимните месеци 78-83 %. По-високата влажност на въздуха през зимните месеци е предпоставка за задържане на замърсителите в приземния слой на атмосферата. Морфографските особености на района оказват силно влияние и върху режима на валежите. Поради есенно-зимния максимум на валежите, лятото е засушливо, а по долината на Арда силно засушливо. Поради южното положение на общината голяма част от зимните валежи падат във вид на дъжд или дъжд и сняг. През пролетта падат достатъчно количество валежи, които осигурят добро овлажняване на почвата. От юли започва сравнително ясно очертан безвалежен период, проявен най-добре в края на лятото и в началото на есента, който продължава до октомври. Средно годишните суми на валежите са около 550-600 мм, което е по-високо от средните за страната. Преобладаващи са север-северозападните и юг-югозападните ветрове, със скорост около 4 м/сек, с честота 35 % за летния период и 48 % за зимния период. Периодите на безветрие с благоприятни ситуации за инверсии са не повече от 5 %. Тяхната дълбочина и мощност не са така големи, а температурният градиент по височина – сравнително нисък. Средната годишна скорост на вятъра е 1,66 м/сек., което го определя като слаб. Значима климатична роля играят фьоновите ветрове, които пред топлото полугодие се явяват във вид на суховей, а през студеното, на силни и топли сухи ветрове. Броят на ясните дни по обща облачност годишно е 82, а броят на мрачните дни – 90. Анализът на климатичните условия в общината показва, че в комплексното им въздействие обуславят нормална самопречистваща способност на атмосферата и не създават сериозни

предпоставки за замърсяване.

Води

Водните ресурси на територията на община Кърджали са значителни и се формират от подземни и повърхностни водоизточници, които се захранват от валежите. Главна водна артерия е р. Арда. Река Арда е най-голямата родопска река и един от най-големите притоци на р. Марица. Тя и всичките й притоци (Върбица, Боровица, Перперек и др.) се характеризират с голяма пороjност, дължаща се на съчетанието от континенталното и средиземноморско климатично влияние. Водосборът на р. Арда преди гр. Кърджали обхваща високопланинския релеф на Западните Родопи. За акумулиране на водите на р. Арда и нейните притоци на територията на община Кърджали са изградени два язовира - "Студен кладенец" с обем 489 млн. м3 (попада на 70% на територията на Община Кърджали) и яз. "Кърджали" с обем 532,9 млн. м3 . Основното им предназначение е регулирането на големия и силно променлив отток на р. Арда по сезони. Водните ресурси, така акумулирани, са предназначени за производство на електроенергия и за напояване. На р. Боровица е изграден яз. „Боровица" (общ обем 27,3 млн. м3), който служи за питейно-битово водоснабдяване на 47 села в общините Кърджали, Момчилград и Черноочене. На територията на община Кърджали попада 15% от течението на реката - притоци от яз. „Боровица" до вливане в яз. „Кърджали". На територията на общината средногодишната стойност на оттока на р. Арда се изчислява на 32,5 м3/с. Според Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район на територията на община Кърджали има 2 пукнатинни и едно порово подземно водно тяло, които се използват за питейни нужди и напояване. Подхранването на поровите води е от инфилтрация на валежни води директно от повърхността или на вода от реките в общината. Общината е добре обезпечена с водни ресурси.

✓ Община Кирково

Община
Кирково

Административно-териториално разположение

Община Кирково е разположена в региона на Източните Родопи, южната част на област Кърджали и е една от 57-те общини в състава на Южен централен район (NUTS 2). С площта си от 538 km2 е 3-та по големина сред 7-те общини на

областта, което съставлява 16,75% от територията на областта. Община Кирково е най-южната община на България (връх Вейката). Границите ѝ са следните:

• на север – община Джебел;

• на североизток – община Момчилград;

• на изток – община Крумовград;

• на юг – Република Гърция;

• на запад – община Златоград, област Смолян.

Общината е съставена от 73 населени места, като всички са села и махали. Община Кирково има ключово географско положение. На територията и е разположен ГКПП Маказа – Нимфея между България и Гърция. Граничният пункт е част от Паневропейски транспортен коридор № 9 Хелзинки – Дедеагач и представлява изключителен потенциал за устойчиво икономическо развитие, чрез по-лесното достигане на бизнеса до чужди пазари и нарастване на туристическия поток.

Релеф

Релефът на община Кирково е средно - ниско планински и хълмист. Тя се намира изцяло в пределите Източните Родопи. В централните части на общината са разположени няколко сравнително големи долинни разширения по течението на река Върбица и десният ѝ приток Чорбаджийска река (Къзълач) – в района на селата Бенковски, Кирково и Подкова. В коритото на Върбица, северно от село Брегово се намира най-ниската точка на общината – 265 m н.в.

От всички страни тези обширни долинни разширения са обградени от четири средно- и нископланински рида, части от Източните Родопи. В южната част на община Кирково се простират северните склонове и разклонения на мощния граничен с Гърция рид Гюмюрджински снежник. В него, на границата с Република Гърция се намира връх Вейката (1463 m), най-южната точка на България и най-високата точка на общината. Източно от прохода Маказа, по границата с Гърция се простира най-западната част на рида Мъгленик с максимална височина Върха (952 m), разположен на граничната бразда, югозападно от село Тихомир. Източните части на общината се заемат западните склонове и разклонения на друг източнородопски рид Стръмни рид с посока на простиране от юг на север. Неговата максимална височина е едноименният му връх (960 m), разположен североизточно от село Нане. И накрая, на север и запад от долината на Върбица, в северната част на община Кирково се простират крайните южни и югоизточни части на устренския рид (югоизточно разклонение на рида Жълти дял) със Зли връх (710 m), разположен северно от село Стоманци.

Климатични фактори

В климатично отношение територията на общината спада към Източнородопския хълмисто-планински климатичен район на Южнобългарската климатична подобласт със средиземноморско влияние. Нископланинският релеф и топлите въздушни течения, идващи от Бяло море, са основните фактори за формиране на климата. Зимите са сравнително меки, лятото е продължително и горещо. Средната годишна сума на валежите е 521 мм. Продължителността на слънчевото греене е 224 часа годишно, а средната годишна температура на въздуха е между 11 и 13,2□С. Средно около 216 дни годишно, от началото на април до началото на ноември, се наблюдава устойчиво задържане на температурата над 10□С. Относителната влажност на въздуха е най-ниска през летните месеци от 57 до 67 %, а най-висока през зимните месеци 78-83 %. Средногодишната влажност е 72 %. По-високата влажност на въздуха през зимните месеци е предпоставка за задържане на замърсителите в приземния слой на атмосферата.

Води

Водните ресурси на община Кирково се формират главно от река Върбица и нейните притоци - реките Дранговска, Кирковска и Чорбаджийска.

Основна водна артерия на община Кирково е река Върбица (десен приток на Арда). Тя навлиза в общината от община Златоград западно от село Пресека. До село Крилатица тече в източна посока, след което завива на север-североизток и северно от село Брегово напуска пределите на общината. По нейното течение в границите на община Кирково има две големи долинни разширения – в района на селата Бенковски и Подкова, заети от обработваеми земи. Основни притоци на Върбица в пределите на общината са реките: леви – Папаздере (влива се при село Добромирци), Ахряндере (при село Бенковски), Олудере (при Дрянова глава) и Циганско дере (при село Върбен); десни – Дранговска река (при село Дрянова глава), Чорбаджийска река (Къзълач, при село Подкова) и Арпалъшко дере (при село Старейшино). Десният приток на Върбица – Чорбаджийска река (Къзълач) протича изцяло през общината и в района между селата Горно Къпиново и Кирково образува третото в общината обширно и плодородно долинно разширение.

Най-югоизточните части на община Кирково се отводняват от най-горното течение на река Кесебир (Вировица, ляв приток на Крумовица, от басейна на Арда).

Община Кирково се намира в район с продължителни летни засушавания, които водят до изчерпване на подпочвените водни запаси. Всичките изброени по-горе реки са с непостоянен воден режим, като след продължителни дъждове и през пролетта прииждат, като някои от тях са с пороен характер и влачат големи количества наносни материали. На територията на общината са изградени 63 водоема предназначени за напояване на земеделските земи. По-значителни от тях са язовирите: „Мъгляне“ („Бенковски“, с капацитет 8 млн. m3), „Амбарица“ („Чакаларово“, 150 хил. m3) и язовира в местността Голяма нива до село Домище (30 хил. m3).

✓ Община Джебел

Административно-териториално разположение

Община Джебел е административно - териториална единица по смисъла на Закона за административно - териториалното устройство в Република България (ЗАТУРБ), част от област Кърджали и статистическа териториална единица от ниво LAU 2 (община) по Номенклатурата за статистически териториални единици (NUTS) на ЕС. Административен център на общината е гр. Джебел. Община Джебел граничи на север с община Ардино и община Кърджали, на изток с община Момчилград, на запад с община Неделино и община Златоград, на юг с община Кирково. Във физико - географско отношение територията на община Джебел се включва в Източно - родопската комплексна физикогеографска подобласт на Рило - Родопската област. Територията е разположена на площ от 229,1 км2 , като община Джебел се нарежда на последно място по големина в област Кърджали. Община Джебел включва 47 населени места: 1 град (административен център) и 46 села. В това число 30 центрове на кметства и 8 кметски наместничества. Административният център на община Джебел е град Джебел, който е разположен в Родопите, с надморска височина 340 м. Град Джебел е опорен център от пето ниво в мрежата от опорни центрове, предложена от Националната концепция за териториално развитие - малки градове и села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини.

Релеф

Според ландшафтното райониране територията на община Джебел е разположена в Източнородопската подобласт. Физикогеографската структура на Източна родопската подобласт се характеризира с хълмист релеф, което я отличава от останалата част на Родопския масив. Средната надморска височина на подобластта е около 330м. Подобластта се разделя на три района. Община Джебел се включва в Средносарлинския район. Той заема по-голямата част от Източните Родопи, където през неогена се проявила интензивна вулканична дейност, дало силно отражение върху общия облик на релефа. Районът има

подчертан хълмисто-ридов характер. Хълмистите земи обхващат 83% от територията му, а низините – 10%. От югоизточния склон на главното хидрогеографско било на Западните Родопи се отделя обезлесеният рид Жълти Дял, който служи за естествена граница между община Джебел и община Ардино и община Кърджали. Склоновете на Жълти Дял се спускат стръмно към долината на река Арда и полегато към долината на река Върбица. Найвисокият връх Алада се издига над безлесните урвести склонове на 1241 м височина. На югоизток от него се спуска широкият Устренски рид с най-висок връх Устра.

Климатични фактори

В климатично отношение територията на община Джебел се намира в континентално-средиземноморската климатична област. Климатът на община Джебел е преходно-средиземноморски. Най-характерните белези на този тип климат са топлото лято и меката зима (януарските температури са над 0oC), сравнително малката годишна температурна амплитуда, есенно-зимният максимум на валежите и липсата на ежегодно устойчива снежна покривка. Средната стойност на годишната температура на въздуха в община Джебел варира в границите между 11,0 °C и 13,0 °C. Средните юлски температури са около 24 °C, а средните януарски температури за общината са около 0 °C. По данни от метеорологична станция – Джебел регионът на общината се характеризира с голяма продължителност на слънчево греене - 2240-2249 часа с максимуми за месеците юли и август. 19 Преобладаващите ветрове са североизточните, югозападните и северните. През студеното полугодие често духат ветрове с фьонове ефект, а през топлото полугодие фьоновете ветрове се явяват във вид на суховеи. Регионът на община Джебел се характеризира със средногодишно количество на валежите - 824 мм, значително над средното за страната. Максимумът на валежите е през месеците декември, януари, февруари и март, което се дължи на преходносредиземноморския климат. Минимумът на валежите е през месеците юни, юли и август, като понякога настъпват продължителни засушавания. Снежната покривка пада през първата половина на декември, януари и февруари, но не се задържа дълго. Общо за района над 40 % от валежите падат през периода ноември-февруари. През целия летен сезон регионът получава средно 130 мм валеж.

Води

Основна речна артерия на територията на общината е река Върбица. Средното течение на реката минава през територията на общината и е с обширно алувиално дъно, което на места се стеснява. Речната мрежа на р. Върбица е асиметрична. Отляво се вливат дълги, добре развити реки. Режимът на реките се характеризира с ясно изразени средиземноморски характеристики. Наблюдават се чести и високи речни прииждания предимно от дъждовен произход. Влиянието на средиземноморските въздушни маси обуславя и по-високия зимен и по-малкия лятно-есенен речен отток. Характерна особеност е, че намаляването на летния отток няма характер на устойчиво маловодие. В района на с. Лебед преди много години в резултат на разместване на земните пластове са се формирали две естествени тектонски езера с растящи в тях естествени диви лилии. Мястото е

красиво, в близост има борова гора, а на около 500 м е подходът към средновековната крепост на Устра. На територията на община Джебел е разположено находище на минерална вода „Джебел", намиращ се в кв. Боровец, гр.Джебел. В резултат на сондаж е каптиран минерален хипотермален извор с температура 33°С. Водата е слабо минерална и с много добри питейни качества. Минералните води с подобна физико-химическа характеристика са подходящи при лечение на чернодробно-жлъчни заболявания, стомашно-чревни заболявания, гастрити и язвена болест, бъбречно - урологични заболявания и обменно - ендокринни заболявания: подагра, диабет и затлъстяване.

✓ Община Момчилград

Административно-териториално разположение

Община Момчилград се намира в Южна централна България (в Южен централен регион за планиране), област Кърджали. Общинския център- гр. Момчилград е разположен на около 10 км. Южно от областния център- гр. Кърджали. В южна посока, на около 35 км общината има връзка с Р Гърция, посредством ГКПП „ Маказа- Нимфея". Територията на общината попада изцяло в обхвата на Източните Родопи, като с нейната обща площ от 358.12 км2 тя е една от средните административно-териториални единици в областта. Територията й съставлява 11.16% от площта на област Кърджали, което я поставя на четвърто място (от общо 7 общини) по площ в рамките на областта. Общините, с които граничи са Кърджали, Крумовград, Кирково и Джебел.

Релеф

Релефът на общината е ниско планински и хълмист. Средната надморска височина е около 450 м. Най- високата точка е връх Стръмни рид (960 м.), а най-ниската е при яз. „Студен кладенец" (225 м.).

Климатични фактори

Община Момчилград попада в континентално-средиземноморската

климатична област, която се характеризира с мека зима и топло до горещо лято. Средната годишна температура в района е 130С, а количеството на валежите е в интервала 150-200 мм/м2.

Води

Водното богатство на територията е изразено чрез притоците на р. Арда. През община Момчилград преминава р. Върбица- един от най- големите притоци на р. Арда- и р. Нановишка. Изградени са още язовири и микроязовири, които имат местно значение за водоснабдяването в района и развитието на спортен риболов.

✓ Община Крумовград

Административно-териториално разположение

Община Крумовград се намира в Южна централна България (в Южен централен регион за планиране), област Кърджали. Общинският център- гр. Крумовград е разположен на около 45 км югоизточно от областния център- гр. Кърджали. В югозападна посока, на около 55 км общината има връзка с Р Гърция, посредством ГКПП „Маказа- Нимфея". Територията на общината попада изцяло в обхвата на Източните Родопи. Като с нейната обща площ от 843.32 км2 тя е най- голямата административно- териториална единица (от общо 7 общини) в областта. Територията й съставлява 26.28% от площта на област Кърджали. Общините с които граничи са: Кирково, Момчилград и Кърджали от област Кърджали; Стамболово, Маджарово, Ивайловград от област Хасково; и на юг с Р Гърция.

Релеф

Релефът на общината е полупланински и хълмист. Средната надморска височина е 425 м. Най- ниската точка е по протежение на коритото на р. Арда на около 8 км източно от село Бряговец (153м), а най- високата- връх Ветрен (1262 м).

Климатични фактори

Територията на община Крумовград попада в северната периферия на средиземноморското климатично влияние и се характеризира с преходно-средиземноморски климат. Средната годишна температура е 13.20С, с максимална- 370С и минимална от -160С. Зимите са сравнително меки, като дните със задържане на снежна покривка са 43, а лятото е продължително и горещо. Средната годишна сума на валежите е 52.1 л/м2, която е около средните стойности за страната.

Води

По северната граница на общината, по протежение на 20 км, преминава част от средното течение на река Арда. По него северно от с. Студен кладенец е изградена, преградна стена на яз. „Студен кладенец", като в пределите на общината остава съвсем малка част от него, непосредствено над стената му.

Основните водни артерии на община Крумовград са река Крумовица и нейният ляв най- голям приток река Кесебир (Вировица), които отводняват над 2/3 от територията й. В района на град Крумовград се образува голямо долинно разширение, в което са разположени обширни обработваеми земи. На територията на община Крумовград преминават и множество по- малки, притоци на р. Крумовица: Пазар дол, Егречка река, Елбасандере (Ветрица), Кутлуджадере, Дишкая дере, Големия дол, Градински дол, Бююкдере, Пандаклъдере, Душундере. Водите в югоизточната част на общината попадат в горния водосборен басейн на Бяла река.

✓ Община Ардино

Административно-териториално разположение

Община Ардино е част от Южен централен район, разположена е в югозападна част на област Кърджали, сред живописна природа, на границите между Западните и Източните Родопи. Селищната мрежа на община Ардино се състои към момента условно от 52 населени места, в т. ч. един град- Общински център Ардино. Характерните природни условия на разчленения планински релеф и традиционни поминък на населението в поседните няколко столетия (предмно

животновъдство) се изразява във видимата страна на съвременната урбанизация и развномерно разпределение на населени места върху територията. Селищата са изграждани във връзка с основен поминък и възможност за защита на местообитанието от природни бедствия, както и наличие на добра видимост срещу човешки нападения и набези. Към момента са идентифицирани 192 махали, от които 5 са изселени. През годините броят на населените места се е увеличил от 45 на 52 по една причина единствено, че са се трансформирали в административно отношение местообитаванията без това да означава, че са се образували повече места за обитаване.

Релеф

Преобладават терените с надморска височина между 500 и 900 метра. Теренът е пресечен с дълбоко врязани реки и долове между, които се издигат заоблени стръмни и дълги била с преобладаващи южни и северни изложения. Особено силно е разчленението на релефа в района на р. Арда , където отклонението от средната надморска височина (изразено в %) варират от над 75% за североизточните и южни части на общината до над 150% за северозападните и западните периферни части. Най-високите части на общината са около върховете Алада (1240 м) Бездвен (1140 м) , св. Илия (1002м) Остра чука (1083м), Карабунар (1095м). Най-ниската част на общината е при влизането на р. Арда в язовир Кърджали - 320 м.н.в

Климатични фактори

Територията на община Ардино се характеризира с континентално-средиземноморски климат, модифициран от особеностите на планински релеф. Климатът се отличава с мека и влажна зима, горещо и сухо лято. Зимният максимум на валежите се свързва с активността на средиземноморските циклони през студеното полугодие. През зимата нерядко от север и североизток нахлуват по студени въздушни маси, причиняващи резки, но краткотрайни застудявания. В по-ниските места средногодишната температура на въздуха е около 11°С, а в по-високите места около и под 8°С. Средномесечната температура през месец януари е положителна (1°С), а през юли достига (23°С). Годишното количество на валежите е около 900 мм. Най-големи са валежите през зимата (270mm), а най-малка през лятото(190mm). Годишната температурна амплитуда е средно 3 500 градуса, което благоприятства отглеждането на средно топлолюбиви и топлолюбиви земеделски култури.

Води

Общината се отличава със значителни водни ресурси. Главна отводнителна артерия е река Арда. Нейното поречие се включва в Източнобеломорския отточен район за басейново управление на водите в България. Поречията на река „Арда“ формира около 4 млрд. м3 води или 10% от водните ресурси на България. Със сезонно пълноводие са притоците на р.Арда, р. Ардинска, р. Бялизворска, р. Оваджик и р. Давидковска. Към водните ресурси на общината може да се отнесат

и близо 70 микроязовира и водоеми на територията на общината, собственост на „ЗЕМИНВЕСТ“ към МЗХ.

✓ Община Черноочене

Община Черноочене

Административно-териториално разположение

Община Черноочене е разположена в Южен централен район, в северозападната част на област Кърджали. Територията на общината е 327,1 км2, което представлява 10.2% от територията на област Кърджали. Границите ѝ са както следва: На юг граничи с общините Кърджали и Ардино; В западната и северната си част общината има общи граници с община Баните от област Смолян и с общините Асеновград и Първомай от област Пловдив; На север-североизток граничи с общините Хасково и Минерални бани от област Хасково. Територията на община Черноочене е сформирана от землищата на 50 населени места, като липсва градски център.

Релеф

Община Черноочене е разположена в малка котловина на 15 км. в северозападна посока от град Кърджали. Средната надморска височина е 645 м. при денивелация от 240 м. Релефът на територията на общината е силно пресечен и има планински и хълмист характер. Делът на горските територии е значителен – 58.9%.

Климатични фактори

Общината попада в Южнобългарската климатична област и по-точно в Източно-родопския климатичен район, повлиян от топлото Средиземноморско влияние. Зимата е сравнително мека. Минимални температури през зимните месеци са сравнително високи. Лятото е слънчево и горещо, като максималните

температури достигат до 40 градуса. Средната зимна температура е около 1°С, а през лятото - 24°С. Средната годишна температура се движи в границите 11 - 13 градуса. Валежите са около 680 мм годишно, предимно от дъжд. Поради южното положение на общината голяма част от зимните валежи падат във вид на дъжд или дъжд и сняг, тогава е и техният максимум (197 мм). Минимумът на валежите е през лятото (143 мм).

Води

В хидроложко отношение разглежданият район попада в област със Средиземноморско климатично влияние, с дъждовно подхранване. Гъстотата на речната мрежа е от 1,0 до 1,5 км/км2. Модулът на годишния отток е от 10 до 15 л/с/км2 в по-ниските части от територията на региона, а в по-високите - до 20 л/с/км2 .Главна водна артерия е р. Перперек не пресъхва, но притоците и другите по - малки реки, през лятно-есенния период, имат средна продължителност на пресъхване - 45¸75 дни. Средногодишната температура на речните води е 8¸12°С. Останалите водни ресурси са р Боровица (ляв приток на р. Арда с оток в яз. Кърджали, р. Давидковска (водното тяло попада на 5% на територията на Общината) и р. Величка (десен приток на р. Марица). Райони с повишено внимание за наводнения се набелязани по поречието на р. Перперешка край с. Бърза река и с. Даскалово. Застрашени зони има и по поречието на р. Боровица в околностите на с. Войново, с. Кадънка, с. Бакалите и с .Боровско. В землището на община Черноочене са разположени 52 микроязовира, които се използват предимно за селскостопански нужди. От значение в регионален мащаб е яз. Боровица, който попада на 100% на територията на Община Черноочене, и е основен източник на питейна вода за общините Кърджали, Момчилград и Джебел.

✓ Община Ивайловград

Община Ивайловград

Административно-териториално разположение

Община Ивайловград се намира в най-югоизточната част на област Хасково. Граничи на север с общите Маджарово и Любимец, на запад с община Крумовград, област Кърджали, на изток и юг с Република Гърция. Разположена е на 47 км. от най-близкия голям град в Турция - Одрин и на 11 км от Кипринос

в Гърция. Общината има площ 820 кв. км и по този показател е на трето място в областта. Населените места в рамките на общината са 51 на брой, организирани в 18 кметства. Общински административен център е град Ивайловград, който има площ 4 561 ха и население от 3 739 жители. Градът се намира на около 104 км. от областния център град Хасково. Община Ивайловград има стратегическо местоположение в югоизточната част на района, като близостта с Гърция и Турция се явява сериозен стимул и потенциал за бъдещо развитие. Добрите транспортни връзки към съседните държави са важна предпоставка за развитие на икономическия, териториален и демографски потенциал на общината, за постигане на равномерно, балансирано развитие на общинската територия, а чрез нея и на България. Позиционирането на община Ивайловград по много показатели не е достатъчно благоприятно в геостратегически план (малък демографски потенциал, по-ниски нива на урбанизация, по- ниски темпове на социално-икономическо развитие, тенденция към значително намаляване на трудоспособното население), но подобрената й свързаност, в съчетание със запазената природа и съхраненото културно наследство (материално и нематериално) представляват сериозен потенциал за жизнеността и развитието на общината в бъдеще.

Релеф

Релефът на общината е разнообразен, зает от ниските разклонения на Източнородопския рид, който е с надморска височина между 70 и 700 метра. Релефът се определя от плавните извивки на ниските родопски ридове, които се разливат в обширни долини. Средният наклон е 4.8%.

Климатични фактори

Климатът на района е континентално-средиземноморски. Режимът както на валежите, така и на речния отток е типично средиземноморски с ясно изразен есенно-зимен максимум на валежите. Районът е засушлив през топлото полугодие. Средногодишната сума на валежите за станция Ивайловград е 711 mm. Средната годишна температура на въздуха е около 12.8°C.

Основните ветрове са от северната посока – север и североизток. Южните и югоизточни ветрове по долините на реките Арда и Бяла донасят средиземноморско влияние.

Средният брой на дните със снежна покривка е 23, която започва да се задържа от края на месец декември и продължава до началото на месец март.

Води

Водните ресурси на община Ивайловград се формират главно за сметка на оттока на реките Арда, Бяла река, Луда река и Атеренска река и техните притоци, както и намиращия се на територията на общината язовир „Ивайловград. В северната част на общината протича част от долното течение на река Арда. При село

Ламбух на нея е изградена преградната стена на големия язовир Ивайловград, като в пределите на общината попада негова „долна“ тясна част, заемаща цялото протежение на „удавения“ от водите на язовира „Камилдолски пролом“ на река Арда.

През източната част на общината протича Атеренска река (35 km, на българска тертория 20 km, десен приток на р. Арда) с горното и част от средното си течение.

В най-югоизточната част на общината на протежение от 20,2 km, от които 14,7 km по границата с Република Гърция протича част от средното течение на Луда река (десен приток на р. Марица в Гърция). Нейният най-голям приток е Бяла река (69,6 km). Тя извира под името Коджадере на 660 m н.в. от рида Мъгленик, на 2,2 km южно от село Черничево, община Крумовград.

ОБХВАТ, ЦЕЛИ И МЕТОДИКА ЗА ИЗГОТВЯНЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2023-2028 ГОДИНА

✓ Обхват

Обхватът на регионалната система за управление на отпадъците, съгласно т.4.1. от Методическите указания на МОСВ за разработване на регионални програми за управление на отпадъците, освен териториалния обхвата на Регионална програма за управление на отпадъците на РЕГИОН КЪРДЖАЛИ, определя и идентифицира услугите, включени в обхвата на РСУО, съгласно правомощията на кметовете.

Регионалната програма обхваща управлението на отпадъците на общините за общините АРДИНО, ДЖЕБЕЛ, ИВАЙЛОВГРАД, КИРКОВО, КРУМОВГРАД, КЪРДЖАЛИ, МОМЧИЛГРАД И ЧЕРНООЧЕНЕ.

Регионалната програма се изготвя за времеви период, съответстващ на периода, за който е изготвен Националния план за управление на отпадъците НПУО 2021-2028 година, съответно според годината на изготвянето й периодът и е 2023 - 2028 година.

✓ Цели

Регионалната програма за управление на отпадъците за регион Кърджали (с модул за всяка от общините от регионалната система) е изготвена на основание чл. 52, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците (в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.). Чрез регионалната програма за управление на отпадъците общините се разпределят отговорностите за постигане на целите по управление на отпадъците и се определя рамката за ефективно управление на общите съоръжения и инсталации за отпадъци, част от РСУО–Регион Кърджали.

Основната цел на Регионалната програмата е да допринесе за устойчивото развитие на регион Кърджали, чрез реализирани прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци,

увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общините от региона – Кърджали, Крумовград, Кирково, Черноочене, Ардино, Момчилград, Джебел, Ивайловград, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности, свързани с отпадъци.

Основната цел на програмата е „Население и бизнес на регион Кърджали, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“.

В унисон с НПУО 2021–2028г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;

- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

✓ Методика

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети в предвид Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021г., както и приложимите общински наредби на местно ниво. Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Кърджали, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл.подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;

- Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;

- Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;

- Подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. Подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;

- Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Регионалната програма включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО обособени на две нива – регионално и общинско. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Регионалната програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общините от региона, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021–2028г.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021-2028 г. за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- Демографска прогноза;

- Прогноза за образуваните отпадъци;

- Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;

- Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

В рамките на РПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, които обикновено е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

Регионалната програма обхваща управлението на отпадъците на общините Кърджали, Джебел, Кирково, Момчилград, Черноочене, Ардино, Крумовград и Ивайловград.

Във връзка с управлението на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО на 26.04.2002 г. е създадено Регионално сдружение “За чисти Родопи”, включващо следните общини- Кърджали, Джебел, Кирково, Момчилград, Черноочене, Ардино, Крумовград и Ивайловград.

Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;

- Утайки от ПСОВ;

- Строителни отпадъци;

- Опасни отпадъци;

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на РПУО (с модул за всяка от общините от регионалната система) е да осигури практически инструмент на общините от региона за планиране и аргументиране в най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Разгледани са следните потоци битови отпадъци:

Смесени битови отпадъци

 от общинската система за организирано сметосъбиране;

 от предприятия и търговските обекти, функциониращи на територията на общините;

 от почистване на нерегламентирани замърсявания.

Разделно събрани битови отпадъци:

 от общински системи за разделно събиране на отпадъци в т.ч.

 отпадъци от опаковки чрез трицветни контейнери;

 от мобилни центрове за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, с електронно отчитане;

 от подземни контейнери;

 от система за разделно събиране на облекла и текстилни материали;

 от система за разделно събиране на дървесни отпадъци;

 от система за разделено събиране на НУБА;

 от система за разделено събиране на ИУЕЕО;

 от система за разделено събиране на ИУГ;

 зелени отпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и градини;

 домашно компостиране.

 чрез общинска система от мобилни екипи за събиране на отпадъци от опаковки от

търговска дейност и заведения за обществено хранене;

 от хотели, ресторанти и заведения (ХОРЕКА) – разделно събиране на опаковки;

 от пазари, тържища и големи вериги магазини;

 от предприятия и търговските обекти, доставени на вход РПУО-Кърджали;

 от други площадки за третиране на отпадъци.

✓ Количества битови отпадъци в региона и по общини

Съгласно данните от НСИ към 15.02.2023 година, регион Кърджали генерира около 39 хил тона битови отпадъци годишно.

ОБЩО ОБРАЗУВАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ[1,2] - (Хил. тона)

Статистически зони статистически райони области	2017	2018	2019	2020	2021
Кърджали	38	39	39	35	39

По данни от общините, са събрани следните потоци битови отпадъци в тона/годишно:

№	Събрани битови отпадъци по потоци в т/год	2018	2019	2020	2021	2022
1	Смесени битови отпадъци от с-ма за организирано сметосъбиране	34 480,05	36 534,68	34 895,02	33 571,88	30 773,46
2	Смесени битови отпадъци от предприятия и търговските обекти	712,04	1 418,66	2 294,54	1 308,99	14 437,84
3	Разделно събрани отпадъци от Мобилни центрове, площадки на Феникс ресурс	0,00	0,00	40,01	29,05	8,62
4	Контейнери за разделно събиране на опаковки (Екопак Б-я)	59,83	138,32	118,44	127,56	132,56
5	Растителни отпадъци от почистване на обществени места, паркове и градини	927,82	823,40	582,12	548,86	480,24
6	Биоразградими отпадъци от пазари и тържища	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Дървесни отпадъци, разделно събиране	123,82	1,62	0,00	0,00	0,00
8	НУБА, разделно събиране	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	ИУЕЕО, разделно събиране	0,00	0,00	0,00	7,58	0,00
10	Облекла и текстилни материали, разделно събиране	422,86	409,00	202,32	245,70	0,70
11	Други разделно събрани - площадки, екопарк и др.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Общо събрани битови отпадъци	**36726,42**	**39325,68**	**38132,45**	**35839,62**	**45833,42**

- ✓ **Норма на натрупване на отпадъка - образувани битови отпадъци на човек от населението**

№	Общо генерирани отпадъци /тон/	2018	2019	2020	2021	2022
	Регион за управление на отпадъците Кърджали	**36726,42**	**39325,68**	**38132,45**	**35839,62**	**45833,42**
	Население	**158565**	**163804**	**166255**	**166322**	**166255**
	Норма на натрупване- кг/год/ч	**231,62**	**240,08**	**229,36**	**215,48**	**275,68**

Таблица 5 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани)

Тип на селеното място	Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без Разделно събрани отпадъци
Над 150 хиляди	410,3
50-150 хиляди	349,6
25 –50 хиляди	334,9
3–25 хиляди	295,5
Под 3 хиляди	241,7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019г.

Средната норма на натрупване на битов отпадък за региона за последните пет години е 254,19 кг/ч/година. За сравнение за периода 2017-2021 г. в страната образуваното количество битов отпадък на 1 жител е от 407 кг до 445 кг. Това показва, че за целия разглеждан период образуваното количество битов отпадък на 1 жител в регион Кърджали е под средното за страната. Предвид, че населението в община Кърджали е 45% населението в региона, то нормата на натрупване в Кърджали е определяща за средната. Забелязва се, че нормата на натрупване в останалите общини, съгласно Националното морфологично проучване е около 165 кг/м/г. Като се вземе предвид, че е обследвано количеството, което се събира, което е около 90% от генерираното, направена е прогноза за норма на генерация за периода на регионалната програма за община Кърджали от 270 кг/ч/г, а за останалите общини от 170 кг/ч/г.

Основни изводи относно количеството на образуваните в региона битови отпадъци:

ИЗВОДИ	
	За периода 2018 – 2022 г. в региона е налице трайна тенденция на стабилна генерация на битови отпадъци
	Почти целия събран отпадък (97%) е смесен, а само 3% от общото количество битови отпадъци се събират разделно;
	Регионът е под средното национално ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година. За община Кърджали прогнозата е за 270 кг/ж/година, а за останалите общини - 170 кг/ж/година.

✓ **Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци в региона**

Данните са от извършеното национално обследване по общини на морфологичния състав на генерирания битов отпадък средно за региона са представени по-долу:

Таблица 6- Среден морфологичен състав - регионален поток отпадъци

РЕГИОН	**ДАННИ ОТ НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ**			
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			**т/година**	**39897,40**
Население на общината			**брой**	**156961,00**
Норма на натрупване			**кг/ч/год**	**254,19**
Вид отпадък	**Кол-во смесен/год.**	**Кол-во разделно събран/год.**	**Общ отпадък т/година**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	**5818,97**	**0,00**	5818,97	12,70%
Хартия	**730,02**	**342,14**	1072,16	2,34%
Картон	**562,77**	**95,44**	658,21	1,44%
Пластмаса	**2058,82**	**76,01**	2134,83	4,66%
Текстил	**796,69**	**0,00**	796,69	1,74%
Гума	**285,97**	**0,00**	285,97	0,62%
Кожа	**371,20**	**0,00**	371,20	0,81%
Градински	**5504,94**	**3504,63**	9009,57	19,67%

Дървесни	**654,32**	**0,00**	654,32	1,43%
Стъкло	**1361,41**	**85,96**	1447,37	3,16%
Метали	**1075,51**	**2020,53**	3096,04	6,76%
Инертни >4 см	**2936,53**	**0,00**	2936,53	6,41%
Опасни	**300,43**	**0,00**	300,43	0,66%
Други	**669,41**	**0,00**	669,41	1,46%
Ситна фракция < 4см	**16554,40**	**0,00**	16554,40	36,14%
Общо:	**39681,40**	**6124,71**	**45806,11**	**100,00%**

Основни изводи относно състава на образуваните в региона битови отпадъци:

изводи

За разглеждания пет годишен период, количеството на отделените рециклируеми материали от общия поток битов отпадък, подготвени за оползотворяване е много малък.

При смесения поток битови отпадъци, най-високо е съдържанието на ситна фракция под 4 см - 36, 14%. За отделянето на тази фракция, съдържаща основно инертни материали, които могат да бъдат оползотворени чрез използването им за запръстяване и рекултивация на нарушени терени и клетките на регионалното депо е разумно да се изгради и пусне в експлоатация предсепарираща инсталация, със сито, което отделя тази фракция.

В смесения поток битов отпадък съдържанието на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло е 18.36% или ~8409 t/y. Най - високо е съдържанието на металите (6.76%) и (пластмасите (4.66%), следва хартия и картон (3.78%) и стъкло (3.16%). Тези проценти не са високи, в сравнение с регионите в страната с по-голямо население. Прави впечатление, че е висок процента на хранителните отпадъци - „мократа фракция“ в смесените битови отпадъци - (12.70%), което е индикатор, че населението не разделя битовия отпадък и все още изхвърля смесено ползваните от него опаковки..

Фракции с най-висок средногодишен процент	**Ситна Фракция<4см**	**Хранителни**	**Градински**	**Инертни**
Фракции с най-нисък средногодишен процент	**Гума**	**Опасни**	**Кожа**	**Дървесни**
Фракции с най-изразена сезонна флуктуация	**Ситна Фракция<4см**	**Пластмаса**	**Хранителни**	**Градински**
Фракции с най-слаба сезонна флуктуация	**Опасни**	**Гума**	**Кожа**	**Други**

Съгласно Закона за управление на отпадъци "масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни

източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Към момента, на национално ниво работят няколко организации за оползотворяване на излязло от употреба електронно и електрическо оборудване ИУЕЕО, за оползотворяване на батерии и акумулатори НУБА, излезли от употреба МПС, за употребявани пневматични гуми и за рециклиране на отпадъчни масла и нефтопродукти.

Общините от регион Кърджали са сключили договори с организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, както следва:

ОРГАНИЗАЦИЯ ПО ОБЩИНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Община	**Организация за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци**	**Видове отпадъци**
АРДИНО	**"Булхарт" ЕООД, „Рудомет“ ЕООД**	**Отпадъци от опаковки**
ДЖЕБЕЛ	**Няма информация за сключен договор**	
ИВАЙЛОВГРАД	**Сключен договор с фирма с разрешително по чл. 35 от ЗУО и разположени собствено изработени кошове за PET бутилки**	**Отпадъци от опаковки**
КИРКОВО		
КРУМОВГРАД	**Общината е закупила общо 786 съда за разделно събиране на опаковки, разположени в 32 точки в града и още 37 населени места**	**Отпадъци от опаковки**
КЪРДЖАЛИ- обхванати са и крайградските села	**„Ауторек” ЕАД**	**ИУМСС**
	"Булекопак"	**Отпадъци от опаковки**
	„Елтехресурс” АД.	**ИУЕЕО**
	„Екобатери” АД	**НУБА**
	„Еко Ен Рисайклинг” ЕООД „НУБА Рециклиране” АД	**ИУГ**
		НУБА
МОМЧИЛГРАД	**„Булекопак“ АД**	**Отпадъци от опаковки**
	"Надеж"ООД	**ИУГ**
	"Текстилно рециклиране" АД	**отпадъци от текстил**
ЧЕРНООЧЕНЕ		

Към момента на изготвяне на програмата общините Кърджали и Момчилград са сключили предварителни договори за разделно събиране на обувки и текстил.
Пунктове за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал Община Кърджали е сключила договори с редица лицензирани за дейността по ЗУО фирми, чрез чиито площадки се събират разделно рециклируеми отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон. Списъкът на тези площадки се поддържа на уебсайта на общината и е представен в Приложение 1 по-долу.

ИЗВОДИ	**Не всички общини от региона имат възможност да сключат договори с организации по оползотворяване на МРО. Предвид не голямото им население, организациите нямат интерес.**
	Сключените договори не демонстрират стабилни резултати, по-скоро илюстрират усилията на общините, както и на организациите да се постигнат такива.
	Причините за неубедителните резултати са липса на материален интерес в населението за разделно събиране, както и липса на ясни доказателства, че събраният отпадък се подготвя за рециклиране и оползотворяване.

✓ Изводи от анализа за управление на биоразградимите отпадъци

Към момента на съставяне на настоящата актуализирана програма в общините от Регион Кърджали не се извършва разделно събиране на биоразградими отпадъци и няма изградени инсталации за преработката им.

По пилотен проект , финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са закупени от всички общини съдове за домашно компостиране, които са разположени по домакинствата. Ефектът от проекта е повече поучителен за това каква да бъде мотивацията на гражданите, за да ги ползват.

ИЗВОДИ

- **ВЪПРОСЪТ Е ПРИОРИТЕТЕН ЗА РЕШАВАНЕ С РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА - ОБЩИНИТЕ ОТ РЕГИОНА СЛЕДВА ДА ПРЕДПРИЕМАТ ДЕЙСТВИЯ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ – ЗЕЛЕНИ И ХРАНИТЕЛНИ И ДА ИЗГРАДЯТ ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТЯХНОТО ПРЕРАБОТВАНЕ, КОЕТО Е В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ.19, АЛ.3 Т.10 ОТ ЗУО.**

✓ Степен на изпълнение на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци

Данните са взети от издадените заповеди на ИАОС за изпълнение по общини на целите за подготовка за рециклиране и оползотворяване на хартия, метал, пластмаси и стъкло / чл. 31 ал. 1 от ЗУО/ и на биоразградимите отпадъци /чл. 31, ал. 2 и ал.3 от ЗУО/

Таблица 7- Степен на изпълнение на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване по общини

Най-актуални данни за изпълнение на целите по чл. 31 ал.1 т.1 и 2 от общините в регион Кърджали				
чл.31ал.1т2- биоразградими отпадъци	**2019**		**чл.31ал.1т1 - хартия, картон, пластмаса,стъкло, метал**	**2019**
Кърджали	49%		Кърджали	12%
Ардино	74%		Ардино	0%
Джебел	70%		Джебел	1%
Ивайловград	47%		Ивайловград	0%
Кирково	75%		Кирково	0%
Момчилград	72%		Момчилград	1%
Крумовград	82%		Крумовград	0%
Черноочене	90%		Черноочене	0%
Цел	65%			50%
	Общини, изпълнили целите			
	Общини, неизпълнил и целите			

Най-актуални данни за изпълнение на целите по чл. 31 ал.1 т.1 и 2 от общините в регион Кърджали				
чл.31ал.1т2- биоразградими отпадъци	**2020**		**чл.31ал.1т3**	**2020**
Кърджали	55%		Кърджали	15%
Ардино	75%		Ардино	2%
Джебел	70%		Джебел	0,434%
Ивайловград	100%		Ивайловград	0,057%
Кирково	79%		Кирково	0,067%
Момчилград	79%		Момчилград	1,000%
Крумовград	84%		Крумовград	2,000%
Черноочене	91%		Черноочене	0,162%
Цел	65%			55%
	Общини, изпълнили целите			
	Общини, неизпълнили целите			

ОБЩИНИ, ИЗПЪЛНИЛИ ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ		**ВСИЧКИ, БЕЗ КЪРДЖАЛИ ИВАЙЛОВГРАД ДА СЕ ИМА ПРЕДВИД**
ОБЩИНИ,ИЗПЪЛНИЛИ ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ		**НИТО ЕДНА ОБЩИНА ОТ РЕГИОНА**

ИЗВОДИ

- **ОБЩИНИТЕ СА С МНОГО НИСКА СТЕПЕН НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО ЧЛ.31 АЛ. 3 ОТ ЗУО - ПОДГОТОВКА ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА ХАРТИЯ, МЕТАЛ, ПЛАСТМАСИ И СТЪКЛО. ГЛАВЕН ПРИОРИТЕТ СЛЕДВА ДА СЕ ДАДЕ НА МЕРКИТЕ ЗА УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВОТО НА ПОДГОТВЕНИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ НА ДЕЛА НА ДЕПОНИРАНИЯ ОТПАДЪК.**

- **ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ /И ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД/ СЛЕДВА ДА ВКЛЮЧАТ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИЯ ОТПАДЪК, ЗА ДА ИЗПЪЛНЯТ НОРМАТИВНИТЕ ЦЕЛИ.**

2. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Кметът на общината е отговорен за:

 Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. (чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО)

 Предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. (чл. 10, ал. 4 от ЗУО)

При всички останали случаи, отговорността за управление на строителните отпадъци е на възложителя на строителството/премахването на строежите в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.

Организацията на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци на територията на общините от регион КЪРДЖАЛИ се извършва, както следва:	
ОБЩИНА	**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ**
АРДИНО	Общината е предвидила площадка, на която да се донасят строителните отпадъци от района, но няма организирано събиране. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.
ДЖЕБЕЛ	Няма разделно събиране на строителните отпадъци, депонират се в РЦУО Кърджали, заедно с битовите отпадъци.
ИВАЙЛОВГРАД	Общината ползва организирана площадка от бивша кариера с кантар, стоманобетонови клетки, ограда и подходяща настилка за прием на строителни отпадъци.
КИРКОВО	Строителните отпадъци, изхвърляни от домакинствата в контейнерите за битови отпадъци се депонират заедно с битовите отпадъци

КРУМОВГРАД	Общината е предвидила площадка, на който да се складират с цел третиране строителните отпадъци, няма система за разделното им събиране. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.
КЪРДЖАЛИ	Образуваните строителни отпадъци на територията на общината са предимно от юридически лица от строителна дейност. Малка част от тях са формирани от физически лица следствие на ремонтни дейности. Много често, населението събира смесено строителните отпадъци с битовите. Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. По принцип се декларират само количествата, за които строителни фирми и инвеститори се обръщат към общината за посочване на място и условия за депонирането им. Депонирането на строителните отпадъци от домакинствата, изхвърлени в контейнерите за битови отпадъци се извършва на РЦУО Кърджали
МОМЧИЛГРАД	На територията на общината няма изградена инфраструктура за третирането на отпадъци от строителството и разрушаването. Генерираните количества строителни отпадъци се извозват на регионалното депо в РЦУО Кърджали, заедно с битовите. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.
ЧЕРНООЧЕНЕ	Строителните отпадъци, изхвърляни от домакинствата в контейнерите за битови отпадъци се депонират заедно с битовите отпадъци
ЗА ВСИЧКИ ОБЩИНИ	Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Декларират се количествата, за които строителните фирми са се обърнали към община за посочване на място и условия за депонирането им. Друг сериозен проблем е и това, че много отпадъци от тези дейности се изхвърлят нелегално край населените места и край междуселищните пътища. За строителните обекти е характерно разделянето на строителните отпадъци и земните маси от битовите отпадъци ако е имало такива

ИЗВОДИ	**Няма точни количествени данни за генерираните строителни отпадъци в общините.**
	Прилага се установен ред, при извършване на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци, образувани от юридически лица на територията на общината.
	Регистрират се случаи на нерегламентирано изхвърляне на строителни отпадъци в т.ч. и изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци.
	Все още не се предлага се услуга за извозване на строителни и едрогабаритни отпадъци след извършени ремонтни дейности в домовете и разделното им събиране.

Регионалните общини нямат икономически интерес да извозват генерираните строителни отпадъци до РЦУО Кърджали и търсят локално решение на въпроса

Силно препоръчително е организирането на система за разделно събиране на генерираните строителни отпадъци, шредерирането им, предаването на арматурното и друго желязо и метали за рециклиране и ползване на наситнените фракции за обратни насипи на нарушени терени и междуселски пътища.

3. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ПСОВ

На територията на регион Кърджали има две ПСОВ - на община Кърджали и община Момчилград. Няма конкретни данни за генерираните утайки от дейността им. Предвид близостта на двете общини до РЦУО Кърджали, следва да се търси оползотворяването и обезвреждането им там.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В РЕГИОНА

✓ Инфраструктура за битови отпадъци

Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци

ОБЩИНА	ВИД ОРГАНИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА	ИЗПЪЛНИТЕЛ	%ОБХВАНАТО НАСЕЛЕНИЕ	ВИД СЪДОВЕ	ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА	
АРДИНО	стопански	общ. Предприятие	98	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л, 4 куб контейнери	5	
ДЖЕБЕЛ	възлагане по ЗОП	"Глобал клийнър"	99	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л, 4 куб контейнери		
ИВАЙЛОВГРАД	стопански	Общ. Предприятие	98	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л, 4	2	външна фир

		"Спектър"		куб контейнери		ма до депо
КЪРДЖАЛИ	възлагане по ЗОП	ДЗЗД „Грийн Партнърс- БКС" гр. София	99	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л	14	
КИРКОВО	стопански	общ. Предприятие	99	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л	3	нови
КРУМОВГРАД	стопански	общ. Предприятие	80%	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л	4	
МОМЧИЛГРАД	стопански	общ. Предприятие	99	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л	2	стари
ЧЕРНООЧЕНЕ	възлагане по ЗОП	"Глобал клийнър"	99	кофи Мева 110,120,240 л, Бобри 1100 л		

■ **Съдове и транспортни средства за събиране на отпадъци от сгурия и пепел**

На територията на общините част от РСУО Кърджали, разделно събиране и **о**ползотворяване на други потоци отпадъци, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, отпадъци от пепел и сгурия се извършва в общините Кърджали, Момчилград, Крумовград, Ардино и Джебел.

Съгласно данни от община Джебел и Момчилград, в общината се извършва разделно събиране на пепел и сгурия, чрез специални контейнери, разположени до тези за битови отпадъци.

■ **Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло**

Ползват се контейнерите на организациите, с които е сключен договор.

■ **Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки**

Към момента на изготвяне на програмата общините Кърджали и Момчилград са сключили предварителни договори за разделно събиране на обувки и текстил. Предвид интереса на разположените на по-далечно разстояние от РЦУО Кърджали общини да транспортират минимално количество смесен битов отпадък към регионалния център, е препоръчително да сключат договори с организация за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки. Проблем е, че организациите за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки нямат

икономически интерес да обслужват малките регионални общини.

Препоръчително е близко разположените една до друга регионални общини да сключат съвместен договор с една и съща организация, за да завишат потенциалния интерес.

■ **Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци**

Към момента няма закупени такива. Силно препоръчително е планирането на системи за разделно събиране и определяне на броя и капацитета на необходимите съдове. Като се има предвид, че се ползват сезонно - от април до октомври, препоръчително е ползването на един и същ тип съдове - например контейнери 4 или 6 кубикови - за разделно събиране на биоразградимите и на строителните отпадъци, боядисани съответно в зелен и друг цвят, които да се обслужват от едни и същи контейнеровози.

Инфраструктура за разделно събиране на други отпадъци от бита

Едрогабаритните отпадъци от територията на община Кърджали се събират в в два обществено събирателни центрове, като единия е разположен в най- големия квартал на гр. Кърджали, а другия промишлена зона в района за „Серта- България".
За разделното събиране на текстилните отпадъци от домакинствата, община Момчилград е разположила общо 3 броя контейнери.

■ **Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита**

Общините от регион Кърджали нямат въведени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, освен за опасните масово разпространени отпадъци, за които има сключени договори с организации за оползотворяване на МРО.
Няма изградени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита, поради факта, че след това няма къде да се предадат за третиране в България, а третирането в чужбина е твърде скъпо.
Предвид малкото количество, този въпрос не е приоритетен за периода на тази регионална програма..

Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци

Регионален център за управление на отпадъците РЦУО Кърджали

Към настоящия момент на площадката на РЦУО Кърджали са изградени и функционират следните подобекти:

1. Клетка № 1 за депониране на отпадъци

2. Ограда на РЦУО Кърджали;

3. Административно-битова сграда;

4. Контролно- пропускателен пункт;

5. Трап за дезинфекция и фундамент за кантар;

6. Площадка за опасни отпадъци - карантинна зона;

7. Площадкова ВиК-мрежа;

8. Площадково ел. захранване и районно осветление;

9. Пречиствателно съоръжение за отпадъчни води;

10. Трафопост тип БКТП 1х400 kVA/20/0,4 kV;

11. Система за улавяне и отвеждане на газ до газстанцията /факел/-частта: колектор, шахта за кондензоотделител и газстанцията /факел/;

12. Система за събиране на инфилтрат от Клетка 1 и оросителна система;

13. Резервоари за питейна вода и вода за ПП-нужди;

14. Подпорна стена към ограда;

15. Станция аз гориво;

16. Автомивка;

17. Площадка /склад/ за инертни материали;

18. Вертикална планировка;

19. Вход депо и пътища и паркоустройство и Външен водопровод за захранване с питейна вода.

20. Мониторингови клкаденци

21. Клетка 2 за отпадъци, югозападно от Клетка 1;

22. Втори ретензионен басейн за инфилтратни води РБ2, разположен в площадката на РЦУО Кърджали, съгласно проектно решение на избрания изпълнител.

23. Обслужваща инфраструктура за Клетка 2 – противопожарен водопровод, площадково електрозахранване и районно осветление , газов колектор / само проектиране, без изграждане/, оросителна система , дренажен колектор инфилтрат , асфалтов път за достъп на сметовозните коли , канавки за отвеждане на повърхностните води в обхвата на клетката;

24. Клетка 3 за отпадъци, югозападно от Клетка 2;

25. Обслужваща инфраструктура за Клетка 3– противопожарен водопровод, площадково електрозахранване и районно осветление , газов колектор / само проектиране, без изграждане/, оросителна система , дренажен колектор инфилтрат , асфалтов път за достъп на сметовозните коли , канавки за отвеждане на повърхностните води в обхвата на клетката;

26. Система за видеонаблюдение за цялата площадка на РЦУО Кърджали;

27. Изграждане на 1 брой мониторингов кладенец за контрол на емисиите в подземните води в долната южна част на площадката на РЦУО Кърджали, в рамките на терена, отреден за компостираща и сепарарираща инсталация;

За РЦУО Кърджали е с изградена система за електрозахранване и водозахранване, за които са сключени договори с експлоатационните дружества за техническата инфраструктура.

Към настоящият момент оператора на депото „Зауба“ ЕАД, съгласно Договор № 17975-03/25.06.2021 г., сключен между Община Кърджали като Възложител и „Зауба“ ЕАД като Изпълнител, който изпълнява условията от комплексното разрешително по експлоатацията, закриването, поддръжката и след експлоатационните грижи за площадката на депото, със срок 60 месеца.

Таблица 8 - Количества депонирани отпадъци в РЦУО Кърджали

Депонирани количества смесен битов отпадък в РЦУО Кърджали по години в тонове					
Общини	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***
Кърджали	18991,96	20636,20	21197,08	21193,28	18746,14
Ардино	2017,86	2417,78	2351,42	2499,14	2061,58
Кирково	3351,48	3325,02	4238,00	4147,56	3996,28
Момчилград	2585,68	3138,18	3138,41	2753,76	2936,39
Джебел	2147,06	1633,20	1705,94	1945,00	1835,12
Черноочене	-	-	-	-	-
Крумовград	2637,29	2731,47	2875,69	2898,84	2828,08
Ивайловград	164,22	209,02	242,60	430,46 т.	368,58
ОБЩО:	**31895,55**	**34090,87**	**35749,14**	**35437,58**	**32772,17**
Генериран отпадък		**34090,87**	**35749,14**	**35437,58**	**32772,17**
% депониран		**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Инсталации за оползотворяване на сметищен газ

Няма изградена в РЦУО Кърджали. Препоръчва се обследване на газа с цел преценка целесъобразността й.

Претоварни станции

По програмата ИСПА е правено проучване за целесъобразността от изграждане на претоварни станции. Предвидени са 4 претоварни станции, съответно на територията на общините Ивайловград, Крумовград, Ардино и Кирково.

И четирите претоварни станции не са построени, като строежът им е спрян с акт 10 по ЗУТ.

Целесъобразно е достройването им, като където е възможно интегрирането им с общински площадки за разделно приемане на отпадъци от гражданите и за складиране на разделно събраните биоотпадъци и строителни отпадъци в тези общини.

Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци

Няма в нито една община в региона.

Инсталации за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци

Няма в нито една община в региона.

Площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци, които общината е осигурила за населени места над 10 000 жители

Община Кърджали има 2 площадки, построени по проект от ИСПА, които са с малка площ и имат нужда от реконструкция. Съгласно ЗУО нормативно задължение за такъв център имат общините с населени места с население над 10000 жители- нормативно задължително е само за град Кърджали.

Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци

Закупувани са във всички общини по трансграничен проект домашни компостери , но не е постигната устойчивост. Причината е, че не е достатъчно обучението на населението и няма икономическа мотивация.

✓ **Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване**

Община Ивайловград ползва бивша инфраструктура на кариера - организирана площадка с кантар, сграда, стоманобетонови клетки и старо оборудване за разтрошаване на строителни отпадъци.

Общините Ардино, Крумовград, Момчилград са определили площадки за приемане на строителни отпадъци, но все още не са ги процедирали докрай.

В РЦУО Кърджали операторът има право да оползотворява строителни отпадъци до 5000 тона/годишно за вертикална планировка, вътрешни пътища и рекултивация на клетките за отпадъци.

В целия регион няма фирма с издаден разрешителен документ за третиране на строителни отпадъци от бита по чл. 35 от ЗУО.

✓ Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ГПСОВ

Няма в региона.

✓ Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци

Не са изградени нито инсталации за сепариране, нито инсталации за компостиране в общините в региона.

ИЗВОДИ	**Липсва съвременна инфраструктура за третиране на отпадъци в регион Кърджали.**
	Необходимо е изграждане на системи за разделно събиране на биоразградимите и строителните отпадъци във всяка една община от региона.
	Необходимо е изграждането на регионална система за транспортиране на разделно събраните биоразградими отпадъци към регионалната инсталация за компостиране, в общините които ще я ползват.
	Необходимо е изграждане на регионално съоръжение за третиране на биоотпадъците на територията на РЦУО Кърджали, предвид определящото количество, генерирано от община Кърджали и гарантираното ползване на произведения компост.
	Необходимо е изграждане на регионално съоръжение за сепариране на отпадъците на територията на РЦУО Кърджали, предвид определящото количество, генерирано от община Кърджали и гарантираното ползване на произведения компост.
	Когато липсва търговски интерес от страна на фирми с издадени разрешителни документи по чл. 35 от ЗУО, следва общините да предприемат мерки за разделно приемане, събиране и съхранение с балиране на хартия, картон, пластмаса, стъкло и метал. Това налага на територията на всяка община, на разстояние по-голямо от 15 км от РЦУО Кърджали, да има обособена площадка за приемането, балирането и съхранението им.
	Препоръчва се включване от общините в местната си наредба изискване за получаване на годишни отчети за подготвените за третиране отпадъци от всяко едно дружество, работещо на тяхна територия и притежаващо документ за дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО. Това ще им позволи да ги добавят в отчетните си количества и да увеличат изпълнението на нормативните цели.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ" И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА"

В РСУО Кърджали се прилагат всички схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци.

Проблемно е получаването на максимални количествени резултати от прилагането на тези схеми, с които да се подпомогне постигането на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

ИЗВОДИ	**Необходимо да е да се предвиди осигуряване на разпознаваеми друг вид съдове за събиране на ТБО, предназначени за магазините, ресторантите и другите търговски обекти, поименно на обект, за който е издадено разрешение, снабдени с ключета, като таксата ТБО да се изчислява на база на броя вдигания и обемната плътност на битовия отпадък на тези съдове. Така ще се избегне ползването на съдовете за гражданите от търговските обекти, ще се приложи принципът „Замърсителят плаща" и ще въведе икономически стимул за разделно събиране на рециклируемите отпадъци**
	Паралелно на това се препоръчва да се организират в определени дни специални курсове за безплатно събиране на рециклируемите хартия и картон ,PET и стъклени бутилки, от същите тези обекти. Целта е да се създаде у тях икономически интерес да ги събират разделно, като заплащат по-малка такса ТБО за сметосъбине и депониране, на база на по-малкото количество смесен отпадък ,който депонират
	Създаването на типови договори, с включени в тях количествени параметри, с организациите по оползотворяване на МРО, които да се ползват от всички регионални общини и периодични - 2 пъти/годишно регионални срещи на отговорните служители на общините за обмяна на добър опит.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На основата на прегледа на европейското, националното и на местната правна и нормативна рамка в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи:

 На европейско и национално ниво е прието ново обширно и много амбициозно законодателство в сектора на управление на отпадъците, основаващо се изцяло на стратегическите и политически документи за „кръгова икономика“ и „нулеви отпадъци“. В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи иизхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управлениена отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може дасе оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци.

 В следващите пет години се очаква ЕК да направи допълнителни проучвания и е възможно въвеждане на нови още по-амбициозни законодателни изисквания относно хранителните отпадъци, отпадъците от текстил и отпадъците от строителство.

 Въведената общинска нормативна уредба отговаря на програмните документи и политики, посочени в националната правна рамка и съдържа конкретни разпоредби, по отношение правата и задълженията на местната власт в сектор „Управление на отпадъците“. Наред с предстоящите нормативни промени в законодателството по отношение на сектор управление на отпадъците е необходимо навременно отразяване на нормативните промени в местната нормативна уредба, както и промени в нормативните документи на общината, съобразно местните условия и възникващи потребности в общините;

Таблица 9 - Информация за местните нормативни документи по общини

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ	Общинска наредба за УО	Общинска наредба за поддържане на чистотата и околната среда	Общинска наредба за поддържане на зелената система	Програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината
Ардино	да	да	да	
Джебел	да		да	
Ивайловград	да	да	да	
Кирково	да			
Крумовград	да			
Кърджали	да		да	да
Момчилград	да	да	да	да
Черноочене	да			

Приета е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;

Все още се търси оптималното решение какви промени да се извършат в Наредбите за местните данъци и такси , за да отразят изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);

Необходимо е също така и да се предвидят промени в местните наредби, които да отразят избраните решения за постигане на нормативните цели за постигане на процентите отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Общините, включени във всеки от регионите по чл.49, ал.9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране итретиране и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините. Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават по реда на този закон регионално сдружение. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.
Регионалното сдружение “За чисти Родопи” е сдружение с нестопанска цел на 8-те общини - Кърджали, Черноочене, Момчилград, Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград и Ивайловград. Сдружението е учредено на 23.04.2002 г., в гр. Кърджали, вписано с решение № 601 по фирмено дело 173/2002 в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при Кърджалийски окръжен съд, БУЛСТАТ 108550577, данъчен номер 1096901204.
Основната му цел е опазване на околната среда от вредното въздействие на отпадъците чрез обединяване на усилията на общините – членки за осигуряване на инвестициите за изпълнение на нормативните функции и управленските отговорности.

Таблица 10 - Предложение за разпределение на дейностите по отпадъците, които да се изпълняват регионално и локално

Разпределение на услугите, които общините-членки ще изпълняват самостоятелно и в РСУО		
Отговорности на кметовете на общини, съгласно ЗУО	**Начин на изпълнение самостоятелно**	**В обхвата на РСУО**
1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;		

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;		
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;		
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;		
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;		
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;		
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;		
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл.24, ал. 1 от ЗУО и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;		
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;		
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;		

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по- голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;		
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;		
13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;		
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община		
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.		
16.Провеждане на обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на РСУО		
17.Провеждане на процедури по избор на оператор/и на РСУО		
18.утвърждаване на единна цена за третиране на отпадъка, постъпил в РСУО		
19. Регионална програма за управление на отпадъците на РЕГИОН Кърджали за общините Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене.		
20.Приемане на инвестиционна програма за развитието на РСУО		
21.Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на РСУО (общините, членове на РСУО)		
22.Определяне на цените и сключване на договори с външни ползватели на РСУО		
23. Осъществяване на контрола на експлоатацията на РСУО и дейността на избрания оператор		
24. Закриване и рекултивация на излезли от експлоатация депа и нерегламентирани сметища		

Съгласно ЗУО, общините част от регионалното сдружение, регулярно провеждат общо събрание, при което са взети решения за освобождаване на натрупаните отчисления за

изграждане на клетка 1; клетка 2 и клетка 3, както и съпътстващата инфраструктура.
За постигане на по-високо ниво на рециклиране и оползотворяване, съгласно целите заявени към чл.31, ал.1 от ЗУО, за регионалната система ще бъдат необходими допълнителни мерки свързани с развитието на инфраструктурата за управление на битови отпадъци на ниво региона, например инсталация за сепариране; инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци и др.
Важно е да се отбележи, че съгласно нормативните изисквания към чл.21, ал. 1 от ЗУО , членовете на регионалното сдружение е необходимо да предприемат действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци. инсталация.

ИЗВОДИ	**Съгласно нормативните изисквания към чл.21, ал. 1 от ЗУО ,членовете на регионалнотосдружение е необходимо да предприемат действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци. Инсталация**
	Особено важно е членовете на регионалното сдружение да утвърждават тръжната документация и да имат представители в комисиите по ЗОП, с които се избират операторите на регионалните съоръжения и цената на третиране на тон.
	Включване в дневния ред на работата на Регионалното сдружение „ За Чисти Родопи“ на ежегодни обучения от външни експерти и срещи за обмяна на опит на заетите с дейности по отпадъци служители на общините.
	Включване в дневия ред на работата на Регионалното сдружение „За Чисти Родопи“ на ежегодна среща преди март месец на всяка година за обединяване на отчетите на общините, свързани с отпадъците и изчисляване на постигнатите общински и регионална цел за подготовка на отпадъците за рециклиране и оползотворяване и на изведените от депо отпадъчни потоци

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Дадена е картина на наличните ресурси по общини за планиране, организация и контрол по изпълнението на дейностите с отпадъци.

Таблица 11 - Ресурси за дейностите по управление на отпадъците по общини

ЕКСПЕРТИ	Началник отдел ООС	Старши експерт ООС	Главен експерт ООС	Гл.специалист ООС	Специалист ООС	Общинско предприятие дейност чистота
Ардино	1	1	1	1		
Джебел				1		Да
Ивайловград			1	1		
Кирково				1		БКС
Крумовград				1	1	Да
Кърджали		2		1		
Момчилград	1	1	1			
Черноочене						

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

На територията на община Джебел няма официално депо, което да е закрито. През 2017 е изчистено временното място за отпадъци с идентификатор 12468.2.38

За всички останали общини, на чиито територии е имало отредени депа за отпадъци, тези общински депа са закрити в рамките на програмата ИСПА, като и последващия мониторинг е по същата програма.

На територията на РЦУО Кърджали има една запълнена клетка, чиято експлоатация е преустановена - това е клетка 1.

Също така все още не е издаден все още акт 16 за завършване на рекултивацията на старото общинско депо на община Кърджали, което е на територията на РЦУО Кърджали. Към момента е издаден акт 15 от ЗУТ.

ИЗВОДИ	
	Няма необходимост от допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на регионалните общини.
	За община Кърджали е необходимо да актуализира проекта за рекултивация на база на реалното състояние на запълнената вече клетка 1 и да кандидатства за финансиране за нейната крайна рекултивация

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Все още няма установени практики по предотвратяване на отпадъците в общините-членки на РСУО Кърджали. По-скоро се практикува предаване на храни ,годни за ползване или ползване на многократни стъклени опаковки вместо еднократни пластмасови от търговски вериги като „Кауфланд“, „Лидл“ и „ Билла“ на териториите на общините, както и отделни инициативи в училищата.
Община Крумовград има създаден фонд за стимулиране на местни фирми, в който би могло да се включи приоритет финансиране на проекти, които водят до предотвратяване образуването на отпадъци.
Препоръчително е да се събира целево информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците, както и работа със Стопанската камара, БТПП и бизнес клубовете за съвместни такива проекти.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

Илюстрирали сме таксата на човек от населението и на тон отпадък и сме сравнили таксите на отделните общини по отношение на критерия за поносимост на таксата битови отпадъци.

Информация за приходите от ТБО по общини за 2022 година общо в лв и на тон отпадък

Таблица 12 - Информация за приходите от такса битови отпадъци по общини

Община	**2022 г.**
	Приходно- разходна план - сметка
КЪРДЖАЛИ	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**6961621** **379,10**
ДЖЕБЕЛ	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**778000** **424**
КИРКОВО	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**810345** **188,56**
КРУМОВГРАД	

ОБЩО	**772970**
НА ТОН ОТПАДЪК	**209,73**
МОМЧИЛГРАД	
ОБЩО	**943 521**
НА ТОН ОТПАДЪК	**275,13**
АРДИНО	
ОБЩО	**627 307**
НА ТОН ОТПАДЪК	**254**
ЧЕРНООЧЕНЕ	
ОБЩО	**439 550**
НА ТОН ОТПАДЪК	**271,91**
ИВАЙЛОВГРАД	
ОБЩО	**317938,7**
НА ТОН ОТПАДЪК	**256,76**

Изчислена е прагът на поносимост на такса битови отпадъци за гражданите на базата на 1% от разполагаемия паричен доход.

Таблица 13 - Праг на поносимост на ТБО за гражданите от РСУО Кърджали по общини

СРЕДНА БРУТНА ГОДИШНА РАБОТНА ЗАПЛАТА НА НАЕТИТЕ ЛИЦА ПО ТРУДОВО ИЛИ СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ ПРЕЗ СЪОТВЕТНАТА ГОДИНА	(лева)	**Разполагаем паричен доход - за областта съгласно НСИ, по общини преизчислен**	**Размер поносима такса на лице- 1% от разполагаемия доход**	**Приход от такса ТБО на жител за общините за 2022 г**
Област, Община	**2021**			
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ	**14508**	**6103**	**61,03 лв.**	
ОБЩИНА АРДИНО	10815	5170,89	51,71 лв.	40,98 лв.
ОБЩИНА ДЖЕБЕЛ	15542	6363,98	63,64 лв.	72,16 лв.
ОБЩИНА КИРКОВО	11606	5370,54	53,71 лв.	31,81 лв.
ОБЩИНА КРУМОВГРАД	17864	6950,05	69,50 лв.	37,79 лв.
ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	15087	6249,14	62,49 лв.	97,61 лв.
ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД	13281	5793,31	57,93 лв.	49,36 лв.
ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ	11986	5466,45	54,66 лв.	22,88 лв.
ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД	12132	5503,30	55,03 лв.	56,23 лв.

Критерият за поносимост е 1% от разполагаемия годишен доход на жител. За област Кърджали този доход е 6103 на човек, годишен за 2021, към момента на написване на програмата данните за 2022 още не са излезли. Тоест критерият за поносимост е 61,03 лв/жител/година или 146,47 лв/домакинство/година средно за областта. Критерият за поносимост е посочен поотделно и за всяка община, на база на данните от НСИ за брутното възнаграждение на жител.

ИЗВОДИ	**Към момента приходите от ТБО покриват минималния обхват услуги за управление на отпадъците, включени в ЗМДТ.**
	Всички общини, с изключение на Кърджали и Джебел, са под критерия за поносимост на такса ТБО, тоест имат потенциал за увеличение на местната такса ТБО.
	Също така, като се има предвид, че повечето общини имат население по постоянен адрес по-голямо от този по настоящ адрес. Редно е да преразгледат начина, по който определят таксите битови отпадъци, като определят постоянна съставка, свързана с необходимите капиталови разходи и разходите за почистване на обществените места, приложима за всички регистрирани по постоянен адрес и променлива съставка, свързана с текущите разходи за всички регистрирани по настоящ адрес.
	Предвид новите нормативни изисквания е необходимо да се въведат системи за разделно събиране на биоразградимите и строителни отпадъци, както да се изградят регионални инсталации за третирането им. Отделно общините следва да обслужват всички съоръжения или мероприятия за разделно събиране на битовите отпадъци. Следователно ще са необходими допълнителни приходи към системата.
	За оптимизиране на бюджета за дейности с отпадъци и силно препоръчително общините от РСУО да подготвят проекти, съгласно приоритетите за програмния период и изискванията на ОПОС, за да си гарантират най-ниска цена на капиталовото финансиране на новите системи за дейности с отпадъци, които ще въведат

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В СЕКТОРА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;

- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.

- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране

на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;

Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет. Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година, като вече достигна максималния си размер от 95 лв/тон.

ИЗВОДИ	**Основният икономически инструмент е таксата ТБО. Небходимо е да се осигури определяне на таксите ТБО съгласно генерираното количество отпадък. Особено важно е да се отделят търговските обекти от ползването от съдовете за населението, да им се дадат разпознаваеми друг вид съдове с ключета за тях, и тяхната такса да се определя на база брой изхвърляния и средно тегло на отпадъка в съда.**
	Паралелно на това се препоръчва да се организират в определени дни специални курсове за безплатно събиране на рециклируемите хартия и картон ,PET и стъклени бутилки, от същите тези обекти. Целта е да се създаде у тях икономически интерес да ги събират разделно, като заплащат по-малка такса ТБО за сметосъбиране и депониране, на база на по-малкото количество смесен отпадък ,който депонират
	Впечатлението е, че размерът на отчисленията по член 64 от ЗУО е прекомерен за общините. Необходимо е регионалното сдружение да изясни и да прилага законовата процедура през ИАОС за отчетност, която постига намалението им, съответно с 50% за рециклируемите отпадъци и 50% за биоразградимите отпадъци

III. SWOT АНАЛИЗ - АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ НА ДЕЙНОСТТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ОТ СРЕДАТА

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава регион Кърджали в сравнение с други сходни общини и/или Региони, средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област в спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.

Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво РСУО.

Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част по-горе и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа се подбират само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
Общините от региона са разработили необходимите, наредби и други нормативни документи.	Възможно е осигуряване на грантови средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти за изграждане/доизграждане на елементи от регионалната система за управление на отпадъците.
Действащият Регионален център за управление на отпадъците РЦУО Кърджали има изграден капацитет с две клетки Клетка 2 и 3 и определена площ за изграждана на инсталация за компостиране и сепариране	Общоевропейска стратегия и свързаната с нея промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.
Общините от региона дават необходимия приоритет на дейностите по управление на отпадъците.	В България се предлагат нови технологии и оборудване за третиране на отпадъците.
Общините от РСУО Кърджали са осигурили съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци , която обслужва почти 100% от населението на съответната община	Създаването на партньорства между институции, бизнес и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност.
Към 2020 година пет от общините на РСУО Кърджали са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1,т2 за намаляване на количествата депониране биоразградими отпадъци.	Провеждат се много национални и други общински кампании и медийна разгласа за повторна употреба и рециклиране на отпадъците, което повишава готовнастта на населението.
Ниско ниво на генерирани отпадъци на 1жител в региона	
Съществува от години Регионално сдружение за управление на отпадъците и общините участват активно в него.	
Общините от региона са предприели действия за прекратяване експлоатация на старите общински депа на тяхна територия, посредством осигурено финансиране от ИСПА.	

СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
Все още е голям делът на депонираните отпадъци, което обуславя необходимостта от инвестиции за изграждане на нови клетки в РЦУО Кърджали	Инфлационни процеси и нови нормативни изисквания, които увеличават значително разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса за битови отпадъци за населението
Област Кърджали е на 22 място от общо 28 области по стойност на брутната работна заплата на жител, което намалява прага на поносимост за увеличение на такса ТБО	Необходими са допълнителни инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните нови цели.
В региона има голяма разлика между населението по постоянен и настоящ адрес, което налага специфика при формирането на адекватна такса ТБО, която да покрие всички необходими постоянни разходи и допълнителния сезонен поток отпадъци	Трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности,свързани с управлението
Регионът се отличава с голям брой неголеми населени места и планински терени, които увеличават изискванията към събирането и транспортирането на отпадъците и съответно свързаните с тях разходи.	Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното и европейско законодателство.

Предвид по-ниския праг на поносимост на такса ТБО от средния за страната, съществено за общините от РСУО Кърджали е да планират устойчиво системата си с оптимизация на оперативните разходи и минимизиране на цената на капиталовите разходи.

В тази връзка е особено важно да се ползват възможността за получаване на грантово финансиране от Оперативна програма Околна среда 2023-2028 година.

Приоритетите на ОПОС за програмния период до 2028 година са следните:

Мерки за развитие/надграждане на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци на регионално ниво на управление на отпадъците за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и депониране на отпадъци:

- За РСУО Габрово, Видин, Ловеч, Луковит, Омуртаг, Панагюрище, Разлог, Рудозем, Търговище и Кърджали – мерки за предотвратяване и подготовка за повторна употреба, разделно събиране на отпадъците, задължително за биоразградими отпадъци, изграждане на инсталации за рециклиране и предварително третиране и др. (съгласно Приложение 7 от НПУО 2021-2028 г.);
- За РСУО Велико Търново, Враца, Карлово, Костенец, Малко Търново, Монтана, Перник, Плевен, Силистра, Стара Загора, Харманли, Хасково - мерки за предотвратяване и подготовка за повторна употреба, разделно събиране на отпадъци, задължително за биоразградими отпадъци, изграждане на инсталации за рециклиране и надграждане на съществуващи инсталации за предварително третиране и др. (съгласно Приложение 6 от НПУО 2021-2028 г.);
 Мерки за изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка - изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка,
- осигуряване на разделно събиране на отпадъци в задължителна комбинация с рециклиране на отпадъци в индустриални зони/паркове (с изключение на производствени и опасни отпадъци, отпадъци от опаковки, от електрическо и електронно оборудване, от батерии и акумулатори, от текстил);
 Мерки за рециклиране на отпадъците – допустими в комбинация с разделно събиране и предварително третиране;
 Мерки за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране на отпадъци и/или за рециклиране на разделно събрани отпадъци, мерки за предотвратяване и др. за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране и намаляване количествата на депонираните битови отпадъци – за РСУО съгласно Приложение 8 на НПУО 2021-2028 г.;
 Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България и тестването на тези модели в три регионални системи за управление на отпадъците;
 Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението
•Рекултивация на депа, повторно преработване на депонирани отпадъци или осигуряване на безопасност на съществуващи депа без увеличаване на техния капацитет.
В НПУО 2021-2028 са анализирани и идентифицирани депата / клетките на депата за битови отпадъци, които са запълнени и трябва да бъдат закрити. Европейското и националното законодателство изисква финансови гаранции/обезпечения от собствениците на депа за затваряне и последващ мониторинг на депата. Собствениците на депата за битови отпадъци са общини. Анализите показват, че за някои от депата натрупаните средства по чл. 60 от ЗУО не са достатъчни, за да покрият всички дейности по рекултивацията и последващия мониторинг. Общините се нуждаят от допълнителни средства – за техническата рекултивация, за да рекултивират своевременно депата и да гарантират намаляване на риска от по-нататъшно замърсяване на околната среда и превентиране рисковете за човешкото здраве.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

При формулиране на стратегическите цели на общинските програми за управление на отпадъците следва да се изхожда от стратегическите цели, поставени в Националния план за управление на отпадъците за същия период, т.е. стратегическите цели в общинските програми е целесъобразно да са същите като тези в НПУО.

За всяка от стратегическите цели се разработват оперативни цели, които следва да са пряко съотносими към съответната стратегическа цел, т.е. да допринасят за нейното постигане. Както и стратегическите цели, оперативните цели също са кратки и ясни. За разлика от стратегическите цели, те могат да бъдат краткосрочни и средносрочни. И при формулиране на оперативните цели трябва да се приложат общите правила за определяне на цели, а именно целите трябва да са:

■Специфични - да са възможно най-точни и конкретни;

■Измерими - да са формулирани по начин, който да дава възможност за оценка дали са постигнати;

■Реалистични - да е възможно да бъдат изпълнени;

■Времево обвързани - да е определен срок за изпълнение.

Някои от оперативните цели са предварително определени в националното законодателство и в националните програмни документи, например целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло; целите за биоразградимите отпадъци и т.н. За онези потоци отпадъци или компоненти на системата за управление на отпадъците, за които няма определени национални цели, общината също може да определи оперативни цели.

✓ Стратегически цели

► **Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците** е: Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива;

► **Стратегически цели, гарантиращи постигане на генералната цел на Плана**:

► **Цел 1 :** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

► **Цел 2 :** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

► **Цел 3 :** Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

► **Цел 4**: Постигане на стратегическите цели на поносима за населението цена и по устойчив начин.

✓ Оперативни цели

Оперативни цели и съответно показатели, произтичащи от актуалното национално законодателство (чл.31 от ЗУО) и НПУО 2021¬2028 г. са:

1 .Подготовка за повторна употреба и рециклиране:

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци за периода 2021-2025 г. се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто, както следва:

- 31 декември 2021 г. - 51 на сто;

- 31 декември 2022 г. - 52 на сто;

- 31 декември 2023 г. - 53 на сто;

- 31 декември 2024 г. - 54 на сто;

- 31 декември 2025 г. - 55 на сто.

най-късно до 1 януари 2020 г. подготовката за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, да достига не по- малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

2 .Цели за намаляване на депонираните отпадъци.

- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). Тази цел се постига поетапно както следва:

- **до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 на сто от общото им тегло;**
- **до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.**
- **най-късно до 31 декември 2020 г. и след това количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци да бъде до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през**

Изборът на конкретни целенасочени мерки и тяхната комбинация във времето представляват различните алтернативи за достигане на набелязаните цели.

IV. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ

Разгледани са възможните алтернативи за постигане на оперативните цели. Изходната точка са принципите, с които се планират дейностите за управление на отпадъците. Оценена е основния стратегически подход, който следва да се заложи като най-реалистичен. На тази база са изведение възможните дейности, които биха постигнали измерими резултати за постигане на целите.

ПРИНЦИП НА ПЛАНИРАНЕТО	СТРАТЕГИЯ	ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ
ЦЕЛ: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци		
Всеки генератор на отпадък да има отговорност за управлението на отпадъка, който генерира	Да се въведе система за икономическа мотивация на гражданите да събират разделно с цел рециклиране генерираните от тях хартия, пластмаса, стъкло и метал, биоразградими и строителни отпадъци	Вендинг машини с ваучери, с които може да се заплащат общински такси и услуги
		Да се разположат в максимална близост до административните и търговски обекти контейнери със съдове за разделно събиране на хартия и пластмаса, със собствено ел захранване от фотоволтаици, батерия и видеокамера

	Да се създаде локална възможност на търговските единици да предават за разделно събиране генерираните от тях опаковки отделно, с цел да не се смесват в съдовете с битови отпадъци	Да се въведат съдове за сметосъбиране с ключове и да се заплаща услугата на съд и брой вдигания
		Да се въведат дни за събиране на предварително събрани и оставени от тях хартия, пластмаса, стъкло и метал
	Да се създаде регионална възможност за сепариране на събрания смесен битов отпадък	Да се изгради на територията на РЦУО Кърджали инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, предвид преобладаващото годишно количество от община Кърджали и възможността за оползотворяване на подситовата фракция
	Да се осигури отчетност за количествата подготвени за рециклиране отпадъци на територията на всяка община	Да се изисква получаване на отчетите по НИСО и в общината. Да се въвеждат данните от НИСО и в общинска отчетна система за дейности с отпадъци от всяко лице на територията на общината, притежаващо разрешителен документ по чл. 35 от ЗУО, с което общината да може да изчислява постигнатата цел за рециклиране на отпадъците - чл. 31, ал. 1, т.3 от ЗУО

		Във всяко средищно село и градски район да се осигурят площадки със съдове за събиране на строителен отпадък, които да се извозват към общинските площадки с определен график
		Да се закупят 2 броя регионални шредери за строителен и едрогабаритен отпадък, които да се ползват от 3 общини за период от 4 месеца в годината по график
ЦЕЛ: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.		
Отпадъкът да се управлява, оползотворява и обезврежда максимално близко до мястото на генерацията си		За заинтересованите общини да се изгради една общинска площадка на нейната територия за разделно събиране от гражданите на биоотпадъци, строителни отпадъци, претоварване с цел транспортиране към РЦУО Кърджали, съхранение на битови отпадъци и съхранение и натрошаване и класификация на строителни отпадъци
		Да се организират кампании за безвъзмездно събиране на ИУЕЕО и предаването им на лицензирана организация
		Да се сключат договори и поставят съдове за разделно събиране на дрехи и обувки-текстилни отпадъци

		Във всяко средищно село и градски район да се осигурят площадки със съдове за сезонно пролет до есен събиране на биоотпадъци отпадък, които да се извозват към регионално съоръжение за компостирането им
	Да се осигури регионално съоръжение за компостиране на биоотпадъците, генерирани в района	Да се изгради на територията на РЦУО Кърджали компостираща инсталация за биоотпадъци, предвид преобладаващото годишно количество от община Кърджали и възможността за оползотворяване на компоста за рекултивация на клетките на депото
	Да се осигури своевременна отчетност за постигане на нормативните цели по чл. 31 , ал .1, т. 1 и 3 от ЗУО	Включване в дневния ред на работата на Регионалното сдружение „За Чисти Родопи“ на ежегодна среща преди март месец на всяка година за обединяване на отчетите на общините, свързани с отпадъците и изчисляване на постигнатите общински и регионална цел за подготовка на отпадъците за рециклиране и оползотворяване и на изведените от депо отпадъчни потоци
ЦЕЛ: Постигане на стратегическите цели на поносима за населението цена и по устойчив начин		

Системата за управление на отпадъците да бъде икономически устойчива, като се прилага принципът "Замърсителят плаща"	На база на подобрената отчетна система да се планира ТБО на база на реалните генерирани отпадъци и разходи за домакинствата, търговците, административните предприятия на база на обслужваните регистрирани към тях съдове	Да се въведат различни и разпознаваеми съдове за събиране на отпадъци от регистрираните търговски обекти - магазини и ресторанти. Съдовете за събиране да са със ключалки и да имат уникален номер, като фирмите за сметосъбиране да отчитат обслужването по номера на съдовете
		От събраните отчисления по чл. 64 от ЗУО да се формира фонд за финансиране на инициативи за рециклиране на отпадъците, към който може да кандидатстват местни дружества и НПО
		Общинските центрове да позволяват безплатно приемане на определени годишни количества отпадъци ,за по-големите от тях да се заплаща такса, с която да се подпомага издръжката им
Да се извършва подобрен контрол и санкции за неправилни действия по отношение на отпадъците		Да се въведе система за видеонаблюдение с нестационарна камера, която да се поставя на случаен принцип и да се мести на местата на нерегламентираните сметища

Отпадъкът да се управлява на базата на реални и коректни данни	Да се използва системата на ЕСГРАОН за регистрация по домакинства, издаване на пластики карти с уникален номер, с които да се регистрира ползването на общинските центрове, предадените им съдове за събиране, заплащането на местните такси	Да се оборудват общинските центрове с автокантари, кантарни програми, четци за регистрация на издадените карти
		Да се закупят сървъри за всяка община, на които да се съхраняват и обобщават данните от всички площадки за събиране и третиране на генерираните в общината отпадъци
Да се работи систематично по отношение на информираността на населението		Общинските площадки да се оборудват с офис контейнер, който да служи и за обучение на учениците и населението на добри практики
Да се увеличава капацитета на служителите, свързани с дейности по		В дейността на регионалното сдружение да се предвиди годишна среща един път с обучение от външни експерти на служителите и обмяна на опит между тях.

управление на отпадъците		
		Представители на общините-членове на регионалното сдружение да утвърждават тръжната документация и участват в комисиите по ЗОП, с които се избират операторите на регионалните съоръжения и цената на третиране на тон.

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на дадена програма, в т.ч. и общинска, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите се обособяват в подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

ЗУО изисква програмите на общините/регионите за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., както и гражданите като ключов фактор сред местните общности за прилагане на йерархията за управлението на отпадъците, се препоръчва общинската/регионалната програма за управление на отпадъците за този период да включва следните стратегически цели и подпрограми за достигане на всяка от тези цели:

Цели и програми

Цел	**Програма**
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на съдържащите се в битовите отпадъци хартия, пластмаса, метал и стъкло Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на съдържащите се в битовите отпадъци биоотпадъци Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Дейности/Мерки: Мерки, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци:

- Изграждане на площадки повторна употреба: електроуреди; опаковки по видове; домакински и лични предмети и др.;

- Всички общини, които планират да изградят на своята територия общински площадки за безвъзмездно приемане на отпадъци от населението, да предвидят по един служител, който да има минимална техническа компетентност да проверява годността на предадените излезли от употреба вещи, площ за складиране поне за два месеца на годните предадени такива и съвместна работа със социалните отдели на общината, за предаването им за повторно ползване от нуждаещи са хора и организации.

- Да се предвидят два пъти годишно на тези центрове тип „ гаражни разпродажби“, на които срещу минимална цена да се продават предадените им годни за употреба вещи на заинтересовани граждани.

- Сключване на договори за разделно събиране на дрехи и обувки, с което се осигурява и повторна употреба на текстилните отпадъци.

Мерки, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци:

Информационните мерки имат за цел да променят поведението и да подпомогнат информирания избор. Такива мерки са например:

- образователни кампании;

- разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за ПОО, основно чрез уеб-сайтове;

- обучителни програми за компетентните органи;

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци.

За периода на програмата се предвиждат единствено мерки за информационно популяризиране на намаляването на хранителните отпадъци и съвместни мероприятия с големи търговски вериги и ресторанти, както и организации като „Хранителна банка“ за предоставяне на храни, преди изтичане на срока им на годност на хора в нужда.

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Тази подпрограма е основната за програмния период. Целите за рециклиране се повишават от 50% на 55% през 2025 година и на 58% през 2028 година. Илюстрирани са необходимите количества за подготовка за рециклиране по общини.

Таблица 14- Прогноза за общото генерирано количество по общини и количеството, което следва да се подготви за рециклиране за изпълнение на нормативните цели

ОБЩО ГОДИШНО КОЛИЧЕСТВО ОТПАДЪЦИ				**Кол-ва в тона, които да се подготвят за рециклиране за постигане на нормативните цели**				**ОБЩО RE**	**Кол-во за изп. На целите**	**Кол-во за изп. На целите**
ОБЩИНА	**РАЗСТОЯНИЕ В КМ**	**ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ**	**ОТПАДЪК**	**хартия и картон**	**пластмаса**	**стъкло**	**метал**	**Re**	**2025 г- 55%**	**2028 г- 58%**
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	**площ.**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**
Ардино	40,5	да	**2467,40**	51,33	120,83	81,57	60,16	**313,88**	**172,64**	**182,05**
Джебел	18,7		**1832,94**	55,88	84,36	55,50	42,95	**238,69**	**131,28**	**138,44**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	31,78	76,22	34,79	27,12	**169,92**	**93,46**	**98,55**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	128,54	208,05	169,68	141,67	**647,94**	**356,37**	**375,81**
Крумовград	45	да	**3685,57**	92,68	167,24	116,95	100,98	**477,84**	**262,81**	**277,15**
Кърджали	10,5		**18363,34**	819,16	828,68	572,71	1740,31	**3960,85**	**2178,47**	**2297,29**
Момчилград	12,3		**3429,34**	66,59	143,23	91,85	117,25	**418,92**	**230,41**	**242,97**
Черноочене	25,6		**1616,55**	104,27	123,34	64,34	75,49	**367,44**	**202,09**	**213,12**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**1350,23**	**1751,96**	**1187,38**	**2305,93**	**6595,49**	**3627,52**	**3825,38**

Основният подход ще бъде създаване на икономически интерес у генераторите на битови отпадъци да събират разделно и предават разделно рециклируемите хартия и картон, пластмаси, стъкло и метал.

Мерките и дейностите са регионални /на територията на РЦУО Кърджали/ и локални / на територията на всяка една от общините-членки на РСУО Кърджали/. Мерките са организационни и инвестиционни.

Предвиждат се следните мерки:

Мярка 1: За търговските обекти - магазини и заведения за обществено хранене да се въведат отделни разпознаваеми съдове за сметосъбиране с ключове и да се заплаща услугата на съд и брой вдигания. В същото време общините да въведат дни и курсове за безплатно събиране на предварително събрани и оставени от търговските обекти хартия и картон, пластмаса, стъкло.

Очаква се, че търговските обекти ще имат мотивация да предават в тези безплатни курсове рециклируемите отпадъци, което ще намали количеството смесен битов отпадък в техните заключени съдове, за които ще плащат на вдигане и средно тегло на съд.

Мярка 1 е организационна и локална, но тя има и инвестиционен характер.

За всяка община, която я въведе ще има нужда да закупи различни по цвят и обем съдове за отпадъци, снабдени с ключове и да ги раздаде на всеки един регистриран в общината търговски обект. Бюджетът ще зависи от броя търговски обекти и вида на избрания съд за отпадъци.

Мярка 2: Да се разположат в максимална близост до административните и търговски обекти контейнери със съдове за разделно събиране на хартия и пластмаса, със собствено ел захранване от фотоволтаици, батерия и видеокамера

Мярка 2 е инвестиционна и локална. Необходимо е да се определят подходящи площадки с твърда настилка в централната част на всяка една община, в близост до административни сгради, заведения за обществено хранене и магазини. Те са най-големите генератори на хартия, пластмасови отпадъци и стъклени бутилки в общината и

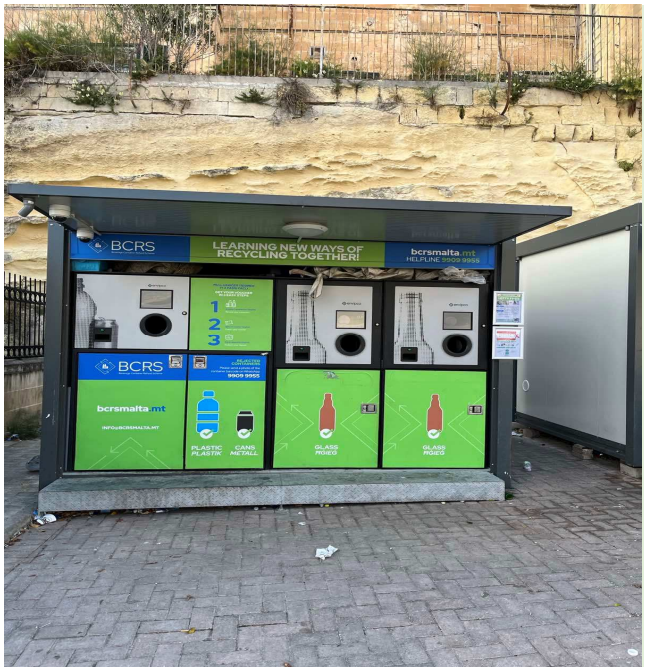
е важно да се приучат отговорните им служители в края на всеки работен ден да отнасят тези отпадъци в мобилните центрове.

Предвиждат се за всяка община- членка, като за общините Ардино, Джебел, Ивайловград, Крумовгра, Черноочене и Момчилград по 1 брой, а за община Кирково и Кърджали - по 3 броя, Общо :12 броя.

Бюджет: Съгласно оферта. Прогнозна стойност от 12 броя по 20 хил лв/брой общо 240 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 240 хил лв, за монтаж общо 240 хил лв, обща индикативна стойност - 720 хил лв.

Общината следва да осигури обслужване на тези контейнери - преглед и изпразване на пълните съдове.

Мярка 3: Закупуване и монтаж на 12 броя вендинг машини за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания

Предвижда се разполагане на такива машини в общинските центрове, във всяка една от общините, на площадка в максимална близост до общинския център.

Ще се предават PET бутилки и алуминиеви кенчета. Машините ще издават хартиени ваучери на предварително обявена стойност за всяка бутилка и кенче, които населението ще може да ползва при заплащането на общинските такси и данъци. Общината ще трябва да обслужва изпразването на напълнените машини. За спестяване на място за съхранение, се предвижда и закупуване на по една балираща машина за всяка една община.

Предвидено е закупуване и монтаж на 12 броя вендинг машини, целите и машините са изчислени съобразно очакваната генерация на отпадъци в общинските центрове, илюстрирани от таблицата по-долу:

Мярка 3 е инвестиционна и локална. Очакваният бюджет е прогнозна стойност от 35 хил лв/ брой или 420000 лв. за 12 броя вендинг машини , 8 броя балиращи машини за 400 хил лв и общо 120 хил лв. разходи за монтаж.

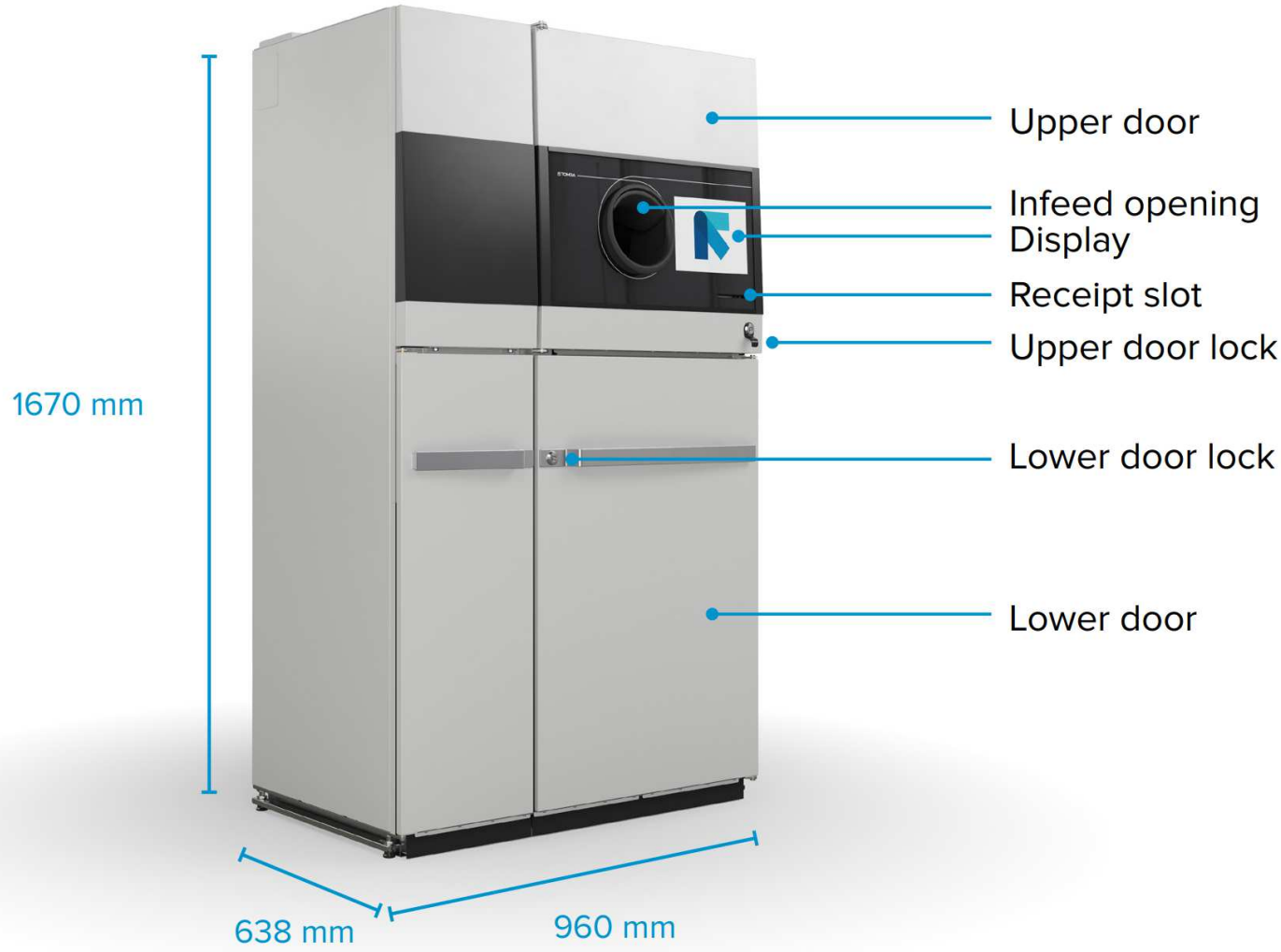

			Данни морфология					ТАРГЕТ										
	Население	Брой машини	Генериран отпадък РЕ годишно **ОБЩО**	Генериран PET годишно	Генериран ALU годишно	Генериран 2 фракции годишно	Генериран 2 фракции Дневно	Събран PET дневно	Събран PET дневно	Събран PET годишно		Събран ALU годишно		Събран 2 фракции годишно	в бр. PET бутилки на ден	в бр. кенове на ден	бр. PET на машина	бр. кенове на машина	Машина
			тона	тона	тона	тона	KG	KG	KG	KG	%	KG	%	KG	pcs	pcs			
Кърджали	43200	4	10800	389,9	97,5	487,4	1335	160	40	58400	15%	14600	15%	73000	6400	2500	1600	625	T70 trisort
Момчилград	7737	2	1934,25	64,6	16,2	132,59	363	80	20	29200	45%	7300	45%	36500	3200	1250	1600	625	T70 trisort
Крумовград	5316	1	903,72	32,8	8,2	69,68	191	40	10	14600	45%	3650	45%	18250	1600	625	1600	625	T70 trisort
Ардино	4002	1	680,34	26,7	6,7	51,31	141	35	8	12775	48%	2920	44%	15695	1400	500	1400	500	T70 trisort
Ивайловград	3647	1	619,99	22,8	5,7	47,31	130	30	7	10950	48%	2555	45%	13505	1200	438	1200	438	T70 trisort
Джебел	3132	1	532,44	26,2	6,6	47,74	131	35	8	12775	49%	2920	44%	15695	1400	500	1400	500	M1
Кирково	1000	1	170	38,7	9,7	55,12	151	40	12	14600	38%	4380	45%	18980	1600	750	1600	750	M1
Черноочене	1000	1	250	10	2,5	20,99	58	15	5	5475	55%	1825	73%	7300	600	313	600	313	M1

Upper door
Infeed opening
Display
Receipt slot
Upper door lock
Lower door lock
Lower door
1670 mm
638 mm
960 mm

Мярка 4: Закупуване на прес контейнер за събиране на опаковки от пазарните и търговските райони в общинските центрове

Тази мярка е включена по заявка от община Черноочене, но може да се приложи в пазарните и търговски територии на всяка една от регионалните общини.

Целта е тези контейнери да се запълват с картони от опаковки в пазарните дни. Обслужването е чрез контейнеровоз с кран, с какъвто следва да разполага всяка една регионална община. Той е универсална машина и ще обслужва и контейнерите за разделно събиране на строителните и биоотпадъците, описани по-долу.

Прогнозната стойност е 8 пресконтейнера по 20 хил лева- 160 хил лева.

Мярка 5: Изграждане на регионална инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, генериран от общините- членки на РСУО Кърджали

Мярка 5 е регионална. Тя отразява факта, че най-голямото количество отпадък се генерира в Община Кърджали и следва да поеме смесения битов отпадък от там и останалия след разделното събиране смесен битов отпадък на всички други общини- членки. Индикативният й капацитет е 30 хил тона/годишно. Прогнозната й стойност е 3 млн. лева.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Мярка 6: Организиране на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на гражданите

Мярката е локална, тоест ще се прилага за всяка една община-членка на РСУО.

Целта е да се ползват 4 куб контейнери със син цвят за събиране на строителните отпадъци от ремонти на гражданите, поставени на средищни места и събирани разделно при напълване или по заявка. Същите съдове, боядисани в зелено може да се ползват сезонно на същите средищни места за събиране на градинските и биоотпадъците през пролетта и есента. Те може да се обслужват от 1 контейнеровоз с кран.

Прогнозната стойност ще зависи от броя необходими съдове за всяка една община. Прогнозната стойност на 8 контейнеровоза с кран по 250 хил лева - 2 млн лева.

Мярка 7: Закупуване на 3 броя универсални шредери за шредериране на строителен и едрогабаритен отпадък от населението, които да се ползват от по 3 общини, за по 4 месеца всяка по график

На територията на регион Кърджали няма фирма, за която да е издаден разрешителен документ за третиране на строителни отпадъци от група 17. Това налага събранитете разделно строителни отпадъци да се третират от общините. За общините Ардино, Момчилград и Крумовград се очаква и допълнителен поток строителни отпадъци от разрушаване на върнати бивши военни имоти със сгради.

Мярката предвижда генерираните строителни отпадъци от разрушаване на сгради, ремонти и строежи, както и едрогабаритните отпадъци от населението - шкафове, дивани, матраци, фотьойли, кресла, столове, маси, излезли от употреба електронно и електрическо оборудване да се складират на определена площадка и са се шредерират, като отделеният метал може да се предава възмездно, натрошената дървесина от мебелите също да се продава на производителите на мебели, а натрошената инертна фракция да се оползотворява за пътищата най-ниска категория.

Таблица 15 -Прогноза на количеството от строителни отпадъци и количеството, което следва да се подготви за рециклиране за изпълнение на нормативните цели

ОБЩО ГОДИШНО КОЛИЧЕСТВО ОТПАДЪЦИ				**Кол-ва в тона строителни отпадъци за оползотворяване постигане на нормативните цели**		**ОБЩО СТРОИТЕЛНИ**	**Кол-во за изпълнение на целите**
ОБЩИНА	**РАЗСТОЯНИЕ В КМ**	**ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ**	**ОТПАДЪК**	**ситна фракция**	**едра фракция**	**ОБЩО СТРОИТЕЛНИ**	**2025,2028 г-70%**
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	**площ.**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**
Ардино	40,5	да	**2467,40**	1126,08	165,45	**7745,78**	**5422,05**
Джебел	18,7		**1832,94**	812,35	132,80	**945,15**	**661,60**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	459,49	89,29	**548,78**	**384,15**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	1581,09	392,23	**1973,32**	**1381,33**
Крумовград	45	да	**3685,57**	1428,78	265,33	**4694,10**	**3285,87**
Кърджали	10,5		**18363,34**	6156,64	1031,71	**7188,36**	**5031,85**
Момчилград	12,3		**3429,34**	1300,32	244,74	**4545,06**	**3181,54**
Черноочене	25,6		**1616,55**	449,72	135,14	**584,87**	**409,41**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**13314,47**	**2456,70**	**28225,42**	**19757,79**

Мярка 7 е регионална. За очакваното годишно количество от около 30 хил тона, е разумно да се закупят 3 броя регионални шредери за строителен и едрогабаритен отпадък, всеки един от които да се ползва от 2 или 3 общини за период от 4 месеца в годината по график. Възможно е ползване на един шредер от общините Джебел, Кирково и Момчилград, втори шредер от община

Крумовград и Ивайловград и трети шредер от общините Кърджали, Черноочене и Ардино. Необходимо е да се предвидят булдозер за натоварване и гондола за извозване на строителните отпадъци към всеки един закупен шредер.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

Мярка 8: Изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители на регионално ниво

Мярка 8 е локална. Предвижда се да има площадка, на която гражданите безвъзмездно да предават всички масово разпространени отпадъци, които не могат да се събират от общинската система за сметосъбиране - излезли от употреба електронни и електрически уреди, негодни за употреба батерии, както и текстилни отпадъци, строителни и зелени отпадъци.

Изграждането на такива общински площадки нормативно е задължително само за град Кърджали, където вече има изградени 2 Мярката предвижда модернизирането им и изграждането на още 2 такива общински площадки в рамките на града.

Разумно е интегрирането на такава площадка към претоварната станция на община Крумовград и Кирково. За община Ардино е добре да се процедира на друга площадка, предвид малката площ на претоварната им станция. Община Ивайловград ползва

площадка на лицензирана организация от член 35 от ЗУО и следва да прецени дали да изгради такава.

Мярка 9: Организиране на кампании за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. ИУЕЕО и отпадъци от опаковки. Създаване на страница в социалните мрежи, където се популяризират всички резултати.

Мярката се практикува много успешно от община Ивайловград. Тя е локална, тоест предлага се за всяка една община. Предложението е да се организират кампании общински за събиране на пластмасови бутилки и капачки, като средства се ползват за подпомагане на болни хора или деца или други обществено значими прояви.

Резултатите от община Ивайловград показват ,че тази мярка ангажира обществеността в много по-голяма степен от всички други.

Страницата в социалните мрежи може да се поддържа от служители на общинска администрация или НПО с партньорство за новини от общината.

ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

Предвижда се създаването на примерни договори с организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки с клаузи за изпращането на отчети за количествата подготвени за рециклиране за всяка община.
Мерки 2,3,4,8 и Мярка 9 също предвиждат и приемане на отпадъци от опаковки.

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И ДРУГИ

Мярка 10: Организиране във всяка община на система за сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци

Тази мярка е част от Мярка 6. Целта е да се ползват 4 куб контейнери със син цвят за събиране на строителните отпадъци от ремонти на гражданите, поставени на средищни места и събирани разделно при напълване или по заявка. Същите съдове, боядисани в зелено може да се ползват сезонно на същите средищни места за събиране на градинските и биоотпадъците през пролетта и есента. Те може да се обслужват от 1 транспортно средство например контейнеровоз с кран. Така двете системи се интегрират и оптимизират разходите за събиране и поддръжка.
В случай, че се изберат други съдове за разделно събиране на биоразградимите отпадъци, то следва да се избере подходящо за тях транспортно средство за транспортирането им до инсталациите за тяхното третиране.

Мярка 11: Изграждане на регионална инсталация за компостиране на биоотпадъци, генерирани от общините- членки на РСУО Кърджали

В таблицата по-долу са представени прогнозите за генерираните биоотпадъци по общини и общо за региона. Предвид, че

1. само община Кърджали и отчасти Ивайловград не са изпълнили целите за намаляване на количествата биоразградими отпадъци и че

2. на територията на РЦУО Кърджали съществува сигурна пазарно ползване на компоста за рекултивация на клетките на депото,

мярката предвижда изграждане на регионална инсталация за компостиране на разделно събраните биоотпадъци. Прогнозният й капацитет е 12000 тона/годишно. Бюджетът й ще зависи от изготвения проект, прогнозната стойност е 3 млн. лв.

Таблица 16 -Прогноза на количеството от биоотпадъци и количеството, което следва да се подготви за рециклиране за изпълнение на нормативните цели

ОБЩО ГОДИШНО КОЛИЧЕСТВО ОТПАДЪЦИ				**Кол-ва в тона биоразградими отпадъци за оползотворяване постигане на нормативните цели**			**ОБЩО БИОГРАЗ ГРАДИМИ**	**Кол-во за изпълнение на целите**
ОБЩИНА	**РАЗСТОЯНИЕ В КМ**	**ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ**	**ОТПАДЪК**	**градински**	**дървесни**	**хранителни**	**ОБЩО БИОГРАЗ ГРАДИМИ**	**2025,2028 г-65%**
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	**площ.**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**	**Т/ГОД**
Ардино	40,5	да	**2467,40**	404,13	26,46	297,87	**728,46**	**473,50**
Джебел	18,7		**1832,94**	272,76	37,69	225,19	**535,64**	**348,17**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	253,05	21,20	171,85	**446,10**	**289,97**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	767,55	66,99	587,14	**1421,69**	**924,10**
Крумовград	45	да	**3685,57**	747,05	57,90	494,56	**1299,50**	**844,68**
Кърджали	10,5		**18363,34**	3786,58	239,67	2293,87	**6320,12**	**4108,08**
Момчилград	12,3		**3429,34**	780,82	41,40	462,51	**1284,73**	**835,08**
Черноочене	25,6		**1616,55**	312,32	27,64	200,78	**540,74**	**351,48**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**7324,26**	**518,96**	**4733,76**	**12576,99**	**8175,04**

Предвид отдалечеността на община Ардино и на община Ивайловград от регионалното съоръжение за третиране на отпадъци, след изготвяне на прединвестиционно проучване и възможно за двете общини да предвидят собствени съоръжения за третиране на биоразградимите отпадъци, генерирани на тяхната територия, вкл. при желание и положително обосновка и тези от най-близките им съседни общини. В такъв случай капацитета на регионалното съоръжение за компостиране на отпадъци ще се преизчисли.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Изпълнението на плана за действие е разписан на две нива: • РЕГИОНАЛНО НИВО; ОБЩИНСКО НИВО;
Всяка от мерките, която трябва да изпълняват общините част от РСУО КЪРДЖАЛИ е представена в табличен вид (на ниво община и общо за РСУО). Към всяка една мярка надлежно е разписана следната придружаваща информация:
- Кратко описание на мярката;
- Вид на мярката (административна/ финансова/ експертна)
- Срок за изпълнение;
- Съответствие с нормативните изисквания, съгласно ЗУО;
- Източник на финансиране;
- Необходим финансов ресурс;
- Индикатор за изпълнение на мярката;
- Отговорен орган за прилагане на мярката;

Мерките(дейностите) са разделени на организационни, административно-експертни и инвестиционни мерки.

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА РСУО КЪРДЖАЛИ

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	РСУО Кърджали
2	Даване на съгласие и определяне на цените за ползване на регионалните съоръжения за общините-членки и в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други ползователи	Административна и експертна (изпълнява се едновременно с т.3)	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
3	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п.	Н.п.	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали

4	Изграждане на следваща клетка 4 и довеждаща инфраструктура на РЦУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021-2027 г. (приложение №9) Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, прогнозна стойност - 3 мил. лв.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
5	Закриване и рекултивация на клетка №1 на РЦУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, прогнозна стойност 1 млн.лв	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
6	Изграждане на регионална инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, генериран от общините-членки на РСУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. (приложение №6) и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 3 мил. лв.	Изграждане на регионална инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, генериран от общините- членки на РСУО Кърджали	Кметове от РСУО Кърджали
7	Изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители на регионално ниво	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв/площадка	Изградена площадка	Кметове от РСУО Кърджали

8	Закупуване на 12 броя вендинг машини за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 35 хил лв/ брой или 420000 лв за 12 броя вендинг машини , 8 броя балиращи машини за 400 хил лв и общо 120 хил лв разходи за монтаж	Закупени и монтирани 12 броя вендинг машини	Кметове от РСУО Кърджали
9	Закупуване на 12 броя контейнери за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 12 броя мобилни пресконтейнери за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 12 броя по 20 хил лв/брой общо 240 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 240 хил лв, за монтаж общо 240 хил лв, обща индикативна стойност - 720 хил лв	Закупени и монтирани 12 броя контейнери	Кметове от РСУО Кърджали

10	Организиране във всяка община на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност на 2 млн.лв за 8 броя контейнеровози и 1 млн лв за 200 броя съдове	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
11	Закупуване на 3 броя универсални шредери за шредериране на строителен и едрогабаритен отпадък от населението, които да се ползват от по 3 общини, за по 4 месеца всяка по график	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта, при прогнозна стойност -1,2 млн лева за 3 броя шредери, 1 млн лева за 3 броя челни товарачи и 750 хил лв за 3 броя 4 осни гондоли	Закупени шредери и обслужващи ги челни товарач и гондола	Кметове от РСУО Кърджали
12	Изграждане на регионална инсталация или инсталации за компостиране на биоотпадъци, генерирани от общините- членки на РСУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. (приложение №6) и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 3 мил. лв.	Изграждане на регионална инсталация за компостиране на биоотпадъци, генерирани от общините- членки на РСУО Кърджали	Кметове от РСУО Кърджали
13	Изготвяне и приемане на Регионална програма за управление на отпадъците за следващия програмен период	Административна и експертна	След изтичане срока на РПУО 2021-2028 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали

14	Закупуване на компютърни конфигурации за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
15	Организиране на ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове от РСУО Кърджали
16	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови отпадъци и подпомагане на хора в нужда.	Административна експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании - 50 хил. лв.	Брой информационни събития	Кметове от РСУО Кърджали

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
2	Даване на съгласие и определяне на цените за ползване на регионалните съоръжения за общините-членки и в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други ползователи	Административна и експертна (изпълнява се едновременно с т.3)	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

3	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п.	Н.п.	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
4	Изграждане на следваща клетка 4 и довеждаща инфраструктура на РЦУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021-2027 г. (приложение №9) Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, прогнозна стойност - 3 мил. лв.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
5	Закриване и рекултивация на клетка №1 на РЦУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, прогнозна стойност 1 млн.лв	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
6	Изграждане на регионална инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, генериран от общините-членки на РСУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. (приложение №6) и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 3 мил. лв.	Изграждане на регионална инсталация за сепариране на смесен битов отпадък, генериран от общините-членки на РСУО Кърджали	Кмет

7	Изграждане на 2 броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв/площадка	Изградена площадка	Кмет
8	Закупуване на 4 броя вендинг машини за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 35 хил лв/ брой или 140000 лв за 4броя вендинг машини , 1 броя балираща машина за 50 хил лв и общо 60 хил лв разходи за монтаж	Закупени и монтирани 12 броя вендинг машини	Кмет

9	Закупуване на 4 броя контейнери за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 4 броя мобилни пресконтейнери за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност за 4 броя по 20 хил лв/брой общо 80 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 80 хил лв, за монтаж общо 80 хил лв, обща индикативна стойност - 240 хил лв.	Закупени и монтирани 12 броя контейнери	Кмет
10	Организиране в града на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност на 250 хил.лв за 1 брой контейнеровози и 5000 лв/съд	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

11	Закупуване на 3 броя универсални шредери за шредериране на строителен и едрогабаритен отпадък от населението, които да се ползват от по 3 общини, за по 4 месеца всяка по график	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта, при прогнозна стойност -1,2 млн лева за 3 броя шредери, 1 млн лева за 3 броя челни товарачи и 750 хил лв за 3 броя 4 осни гондоли	Закупени шредери и обслужващи ги челни товарач и гондола	Кмет
12	Изграждане на регионална инсталация за компостиране на биоотпадъци, генерирани от общините- членки на РСУО Кърджали	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. (приложение №6) и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 3 мил. лв.	Изграждане на регионална инсталация за компостиране на биоотпадъци, генерирани от общините-членки на РСУО Кърджали	Кмет
13	Изготвяне и приемане на Регионална програма за управление на отпадъците за следващия програмен период	Административна и експертна	След изтичане срока на РПУО 2021-2028 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

14	Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на общината за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
15	Организиране на ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
16	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови	Административна експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании - 50 хил. лв.	Брой информационни събития	Кмет

	отпадъци и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във fecebook, медийни кампании							

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА АРДИНО

Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата - процедиране на отделна площадка в Ардино	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
Организиране във всяка община на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението - в кв Любовната чешма и с. Еньовче. Проучване на изпълнимостта и решение за изграждане на собствена инсталация за третиране на биоразградимите отпадъци.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook и информационни кампании по медиите	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ДЖЕБЕЛ

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
2	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
3	Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

4	Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
5	Организиране общината на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
6	Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението - от фирмата, с която имат сключен договор	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	съгласно оферта от фирмата	Взето решение от общинския съвет	Кмет

7	Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
8	Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
9	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

	и информационни кампании по медиите							

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
2	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
3	Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

4	Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
5	Организиране в общината на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци. Проучване на изпълнимостта от инсталации за третиране на събраните разделно строителни и биоразградими отпадъци.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
6	Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

	оползотворяване на територията й							
7	Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
8	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook и информационни кампании по медиите	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА КИРКОВО

Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
Организиране във всяка община на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook и информационни кампании по медиите	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА КРУМОВГРАД

Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата - на площадката на претоварната станция, спряна сега с акт 10	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
Организиране във всяка община на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението - - процедиране на отделна площадка за строителни отпадъци в определения от общината вече имот	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook и информационни кампании по медиите	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
2	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
3	Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата - на срещу старото общинско депо	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет

4	Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
5	Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
6	Организиране в общината на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет

7	Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението - - на площадката срещу старото общинско депо	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност - 1 млн лв	Изградена площадка	Кмет
8	Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
9	Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет

10	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook и информационни кампании по медиите	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО	Организационна	Постоянен	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	Кмет
2	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и избраните оператори	Административна и експертна	Постоянен	Чл.26 от ЗУО	неприложимо	неприложимо	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кмет
3	Закупуване на 1 брой вендинг машина за разделно приемане от гражданите на ПЕТ бутилки, стъклени бутилки и алуминиеви кенчета срещу ваучер, който се приема за общински плащания и и 1 балираща машина	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021 - 2027 г.	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 100 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет

4	Закупуване на 1 контейнер за разделно приемане от административните сгради на хартия и картон и 1 брой пресконтейнер за търговските пазарни площи.	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 1 брой по 20 хил лв, за система за видеонаблюдение общо 10хил лв, за монтаж общо 20 хил лв, обща индикативна стойност - 50 хил лв	Закупени и монтирани машини	Кмет
5	Организиране общината на система за разделно събиране на строителните отпадъци от ремонти на населението и сезонно разделно събиране на генерираните зелени отпадъци	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	Съгласно оферта при прогнозна стойност от 250 хил лв за 1 брой контейнеровози и 5000лв/1 съд	Взето решение от общинския съвет	Кмет
6	Процедиране на площадка за съхранение и шредиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от населението - от фирмата, с която имат сключен договор	Административна, Експертна и инвестиционна	До 2027 г.	НПУО 2021 - 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	отчисления по чл. 64 и други източници на финансиране	съгласно оферта от фирмата	Взето решение от общинския съвет	Кмет

7	Закупуване на компютърна конфигурация за служителите на всяка една община за водене на отчетност за количествата отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване на територията й	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
8	Участие в ежегодно годишно обучение на служителите на общините-членки, извършващи дейности свързани с управлението на отпадъците от външни експерти и годишна среща за обмяна на опит.	Административна и експертна	До 2027 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства, ОПОС, ПУДООС, други проекти	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кмет
9	Информиране на обществеността относно съоръженията за дейности с отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и начините за ползването им, Организиране на кампании за събиране на пластмасови бутилки и капачки и подпомагане на хора в нужда, направа на страница във facebook	Административна експертна	Постоянен	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания	Брой информационни събития	Кмет

	и информационни кампании по медиите							

VII. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Общинската/регионалната програма за управление на отпадъците е също елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което в този раздел се представя взаимовръзката на тази програма с други програмни документи и необходимостта от координацията и съвместяването им с цел постигане на синергичен ефект от изпълнението им. Свързаните пряко или косвено програмни документи на регионално и общинско ниво са:

- областна стратегия за развитие;
- общински план за развитие;
- програми в областта на опазване на околната среда;
- планове за политики по изменение на климата.

Целите и мерките, предвидени в регионалната програма за управление на отпадъците допринасят за постигане на националните и регионалните цели за развитие, както и целите на Националния план за управление на отпадъците НПУО 2021-2027 година.

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „Да преобразим света“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 стъпва на нарочен Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към

Европейския съюз, целящ да идентифицира ключовите проблемни области и пропуски в политиките за развитие на страна, обсъден със социално-икономическите партньори в рамите на Икономическия и социален съвет и Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Тази детайлизирана версия на Националната програма за развитие: България 2030 стъпва върху визията, целите и приоритети за социално-икономическо развитие на България в периода 2021-2030 г., одобрени с Решение на Министерски съвет №33 от 20.01.2020 г. В документа подробно са разписани областите на въздействие, които ще бъдат обект на целенасочени интервенции до 2030 г., подредени по приоритети (13 приоритета) и подприоритети и съпътствани от индикатори за резултат, индикативен финансов ресурс, източници за финансиране и съотносими цели за развитие на ООН.

КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА ОБЛАСТНО НИВО

Корестпондиращият документ е Областната стратегия за развитие на област Кърджали 2014-2020 година, в частта си Възможности за интегриране на глобални екологични цели в местното развитие.

VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

В Закона за управление на отпадъците са поставени следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците:

1. програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия

2. кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Предвижда се включване в дневния ред на работата на Регионалното сдружение „За Чисти Родопи“ на ежегодна среща в периода март- май месец на всяка година за:

- обединяване на отчетите на общините, свързани с отпадъците и изчисляване на постигнатите общински и регионална цел за подготовка на отпадъците за рециклиране и оползотворяване и на изведените от депо отпадъчни потоци

- отчитане от страна на всяка община на хода на изпълнение на предвидените в плана за действие мерки и изводите за причините за евентуалното му забавяне или неизпълнение.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 - АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ:

1. АНАЛИЗ ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ В ОБЩИНИТЕ НА РЕГИОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ КЪРДЖАЛИ

✓ Количества на генерираните битови отпадъци от Общините в РСУО

За целите на настоящият анализ е използвана основно информация, налична от общините част от РСУО – Кърджали (Кърджали, Ардино, Джебел, Момчилград, Кирково, Крумовград, Черноочене и Ивайловград), справки, доклади, отчети от оператори на инсталациии съоръжения за третиране на отпадъци, данни от ИАОС и НСИ.

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) ***Битови отпадъци са:***

а.)*смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори,както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;*

б.) *месени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;*

Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално икономическата характеристика на общините Кърджали, Ардино, Момчилград, Джебел, Кирково, Крумовград,

Черноочене и Ивайловград към основните източници на битови отпадъци следвада бъдат отнесени:

- Домакинствата;
- Промишлени предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.
- Административни учреждения

✓ ОРГАНИЗАЦИЯ НА СМЕТОСЪБИРАНЕТО В ОБЩИНИТЕ

Община Кърджали

На територията на община Кърджали услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО се изпълняват от фирма, избрана по реда на ЗОП. ДЗЗД „Грийн Партнърс- БКС" гр. София се занимава със сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъците от територията на община Кърджали. Договорът е от 2019 г. със срок на действие – 5 години.

Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само в 12 много малки населени места, разположени в труднодостъпни части на общината. Жителите на тези места са освободени от заплащането на компонентите на такса „битови отпадъци за събиране и транспортиране на битови отпадъци, предвид обстоятелствата, че тези услуги не се извършват.

Честотата на предоставяне на услугите е както следва:

Видове съдове за ТБО	Честота на сметоизвозване за териториите посочени:		
	В град Кърджали	В производствени зони към града	В 104 села
Кофи тип "Мева" 110 л.	Ежеседмично	Ежеседмично	Два пъти месечно
Пластмасова кофа 120л.	Ежеседмично	Ежеседмично	Два пъти месечно
Пластмасова кофа 240л.	Ежеседмично	Ежеседмично	Два пъти месечно
Съдове тип "Бобър" 1100 л., обсл. жилищни имоти	Ежедневно	Ежеседмично	Два пъти месечно
Съдове тип "Бобър" 1100 л., обсл. нежилищни имоти	Ежеседмично	Ежеседмично	Два пъти месечно

Общината разполага с 14 броя транспортни средства.

Община Ардино

Община Ардино по стопански начин организира събирането и транспортирането на ТБО до Регионалното депо в с. Вишеград, Община Кърджали. Организират се следните дейности: събиране на

ТБО и транспортирането им до регионалното депо; извършване на текущ ремонт, подръжка, измиване, дезинфектиране и боядисване на съдовете за ТБО; 98% от населението е обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване; 98% са задоволени нуждите от съответните съдове за смет; 100% са закрити и ликвидирани селските и кварталните сметища за нерегламентирано изхвърлени отпадъци. За организиране на тези дейности Община Ардино разполага с 5 броя автомобила, както следва: Мерцедес К 3620 АТ; Форд К 98 99 ВК; Форд К 43 67 ВМ ; ИвекоДайли К 43 68 ВМ; Газ 53 Контейнеровоз К 10 77 АМ.

Честотата на предоставяне на услугите е както следва:

Видове съдове за ТБО	**Честота на сметоизвозване**		
	град Ардино	с. Бял извор	с. Бистроглед, с. Богатино, с.Брезен, с. Горно Прахово, с. Голобрад, с. Гърбище, с. Долно Прахово с. Черничево, с. Китница , с. Ленище, с. Млечино, с .Синчец, с. Сухово, с. Чубрика, с. Ябълковец, с. Падина, с. Жълтуша, с. Еньовче, с. Боровица, с. Дядовци, с. Правдолюб, с. Сръчско, ТК"Белите брези", с. Търна, с. Червена скала, с. Башево, с. Мусево, с. Стояново, с. Ахрянско, с. Търнословка, с. Родопско, с. Паспал, с. Седларци, с. Кроячево, с. Светулка, с. Рибарци, с. Главник,с.Левци, с. Хромица, с. Искра
Кофи тип "Мева" 110 л	Два пъти седмично	Един път седмично	
Кофи пластмасови 120 л и 240 л	Два пъти седмично	Един път седмично	Един път седмично
Контейнери тип "бобър"	Два пъти седмично	Един път седмично	Един път седмично
Контейнери 4 куб. м	Един път седмично	Два пъти месечно – с. Стояново, с. Мусево, с. Паспал, с. Падина, с. Търнословка, с. Бял извор, с. Брезен, с. Горно Прахово, с. Жълтуша, с. Кроячево, с. Дядовци	

Община Момчилград

Събирането и извозването на БО на територията на община Момчилград се извършва общо от две коли: Ивеко и ДАФ. Сметоизвозването се извършва основно по системата на периодично събиране и извозване. Честотата на сметосъбирането и сметоизвозването на територията на община Момчилград е различна съобразно спецификата на района, типа на улиците и натоварването им, вида на съдовете

за смет, сезони и други фактори. Поради старите и силно амортизирани сметосъбиращи автомобила авариите са чест проблем. До отстраняването им няма възможност за резервна сметосъбираща техника, която да поеме маршрута на аварираля автомобил, което води до нарушения в честотата на сметосъбиране и препълване на контейнерите.

Община Черноочене

Дейностите по събиране и транспортиране на битови отпадъци от територията на община Черноочене до съоръжения и инсталации за тяхното третиране се осъществяват от фирма „ГЛОБЪЛ КЛИНЪР“ ООД, съгласно сключен договор № 83 от 20.05.2022 г., а дейността по поддържане на чистотата на територите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината от дейност „Чистота“ при община Черноочене.

Община Кирково

Събирането и извозването на смесени битови отпадъци на територията на община Кирково се извършва общо от три коли: два броя ФОРД ТРЪКС и един МАН.

Сметоизвозването се извършва основно по системата на периодично събиране и извозване. Честотата на сметосъбирането и сметоизвозването на територията на община Кирково е различна съобразно спецификата на района, типа на улиците и натоварването им, вида на съдовете за смет, сезони и други фактори.

Наличните сметосъбиращи автомобила са нови и са достатъчни за нормално обслужване на контейнерите.

Община Крумовград

Община Крумовград разполага със собствени съдове за смесени битови отпадъци – контейнери тип „Бобър“, кофи тип „Мева“– разпределени в гр. Крумовград и населените места включени в организираното сметосъбиране. Включени в системата на организирано сметосъбиране са 73 населени места. Останалите села, както и някои махали са със затруднен достъп на сметосъбиращата техника и са с малък брой живущо население, поради което не са включени в сметосъбирането.

През годините при разработването на план-сметки за необходимите приходи и разходи за управление на отпадъците на община Крумовград, се определят разходи за закупуване на съдове за битови отпадъци, тъй като една част от тях се амортизират и се нуждаят от подмяна. Услугата по сметосъбиране и сметоизвозване се осъществява от 3 специализирани автомобила с обеми 22м3, 16м3 и 9м3, собственост на община Крумовград. Също така има закупен още един сметосъбиращ автомобил с обем 16м3, за който предстои издаването на необходимите документи за превоз на отпадъци.

Община Джебел

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Закона за местни данъци и такси, Община Джебел предоставя на населението услуги по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци и поддържане чистотата на територите за обществено ползване. Дейностите по сметосъбирането и сметоизвозване се осъществяват от фирма „ГЛОБЪЛ КЛИНЪР“ ООД съгласно

договор сключен с община Джебел, а в поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване са ангажирани служители от дейност Чистота на община Джебел. Честота на сметосъбиране: Първа зона- 2 пъти седмично; Втора зона- 1 път седмично; населени места към общината- два пъти месечно.

Община Ивайловград

На територията на община Ивайловград с организирано сметосъбиране и сметоизвозване са: гр. Ивайловград, селата Славеево, Свирачи, Драбишна и Хухла, НЕК – Язовирни каскади и НЕК – Язовирна стена. Ивайловград е с организирано ръчно метене и почистване на тротоарите и на обществените места. Услугите се предоставят от общинско предприятие „Спектър“ Ивайловград и се извозват до РЦУО, с Вишеград, общ.Кърджали от външна фирма, с която Община Ивайловград има сключен договор.

✓ Генерирани количества битови отпадъци от общините

Относно генерацията на отпадъците са разгледани два източника:

Отчетите на общините в НСИ за последните 5 години

Отчета на РЦУО Кърджали за получените битови отпадъци от общините за последните 5 години.

През разглеждания период в общините – Кърджали, Ардино, Момчилград, Джебел, Черноочене, Кирково, Крумовград и Ивайловград се редуват години на спад и увеличаване на количествата образувани смесените битови отпадъци. За периода 2017-2021 г., трудно може да се направи извод за тенденциите в промяната на количествата отпадъци образувани в общините през годините. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци и остават близки до средните за разглеждания период.

ИНФОРМАЦИЯ ПО ОТЧЕТ ОТ ОБЩИНИТЕ ЗА ГЕНЕРИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ В ТОНА

№	Общо генерирани отпадъци /тон/	2018	2019	2020	2021	2022
1	Ардино	2 417	2 351	2 298	2 090	2 005
2	Джебел	1 629	1 706	1 694	1 835	1 776
3	Ивайловград	209	242	350	377	371
4	Кирково	3306	4238	3647	3996	3858
5	Крумовград	2 371	2 876	2 573	2 828	2 824
6	Кърджали	22 883	23 919	24 322	20 908	32 156
7	Момчилград	3 112	3 194	2 449	3 005	2 044
8	Черноочене	800	800	800	800	800
	ОБЩО ЗА РЕГИОНА:	**33 420**	**35 088**	**34 485**	**31 844**	**41 975**

Таблица 3 Количества приети битови отпадъци за депониране от РЦУО Кърджали по общини за периода 2017–2021г.

Депонирани количества смесен битов отпадък в РЦУО Кърджали по години в тонове					
Общини	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***
Кърджали	18992	20636,2	21197,1	21193,3	18746,1
Ардино	2017,86	2417,78	2351,42	2499,14	2061,58
Кирково	3351,48	3325,02	4238	4147,56	3996,28
Момчилград	2585,68	3138,18	3138,41	2753,76	2936,39
Джебел	2147,06	1633,2	1705,94	1945	1835,12
Черноочене	-	-	-	-	-
Крумовград	2637,29	2731,47	2875,69	2898,84	2828,08
Ивайловград	164,22	209,02	242,6	430,46 т.	368,58
ОБЩО:	**31895,6**	**34090,9**	**35749,1**	**35437,6**	**32772,2**
Генериран отпадък		**34090,9**	**35749,1**	**35437,6**	**32772,2**
% депониран		**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Източник: Оператор на РЦУО- Кърджали

✓ Морфологичен анализ на генерираните битовите отпадъци

Морфологичния анализ на битови отпадъци в общините- Кърджали, Ардино, Момчилград, Джебел, Черноочене, Кирково, Крумовград и Ивайловград е изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“, с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата“, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество.

Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по “Методиката за определяне на морфологичния състава на битовите отпадъци“, формати са както следва:

Морфологичен анализ на община Кърджали

Таблица 4. Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на Разделно събран отпадък) за община Кърджали

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ КЪРДЖАЛИ				
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	22033,36
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	82484
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	2917
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	258,00
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	2752,31		2752,31	12,49 %
Хартия	298,91	340,99	639,90	2,90 %
Картон	248,68	94,29	342,97	1,56 %
Пластмаса	918,54	75,75	994,29	4,51 %
Текстил	342,62		342,62	1,56 %
Гума	107,79		107,79	0,49 %
Кожа	190,77		190,77	0,87 %
Градински	1763,91	2779,44	4543,35	20,62 %
Дървесни	287,57		287,57	1,31 %
Стъкло	601,20	85,96	687,16	3,12 %
Метали	94,31	1993,82	2088,12	9,48 %
Инертни>4см	1237,91		1237,91	5,62 %
Опасни	140,50		140,50	0,64 %
Други	291,01		291,01	1,32 %
Ситна Фракция<4см	7387,08		7387,08	33,53 %
Общо	16663,11	5370,25	22033,36	100,00 %

Източник: Община Кърджали

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Кърджали са градинските отпадъци (22,62 %),следвани от хранителни (12,49 %), метали (9,48 %) и инертни (5,62 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от кожа (0,87 %), от опасни (0,64 %), следвани други (1,32 %) и дървесни(1,31 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуацияпрез отделените сезони са ситнатафракция<4, текстил ,градински и инертна >4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъклои опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 4752,44 т. или 21,57 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Предвид факта, че за община Кърджали липсва точна информация относно разделно събраните отпадъци от площадките забезвъзмездно предаване на отпадъци,в следващата таблица е изчислена нормата на натрупване без разделно събран отпадък.

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 50 000 – 150 000, а именно 258 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Като цяло трудно може да се направи извод за тенденциите на количествата на образуваните през годината отпадъци в общината. От друга страна, предвид установената тенденция в непрекъснатото намаляване на населението, не се установява същата закономерност в стойностите на образуваните отпадъци, генерирани на територия ѝ.

Морфологичен анализ на община Ардино

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ АРДИНО				
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	2805,35
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	15307
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	2047,15
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	161,65
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	338,67		338,67	12,07 %
Хартия	36,67		36,67	1,31 %
Картон	21,69		21,69	0,77 %
Пластмаса	137,38		137,38	4,90 %
Текстил	53,51		53,51	1,91 %
Гума	26,50		26,50	0,94 %

Кожа	18,77		18,77	0,67 %
Градински	399,48	60	459,48	16,38 %
Дървесни	30,09		30,09	1,07 %
Стъкло	92,74		92,74	3,31 %
Метали	68,40		68,40	2,44 %
Инертни>4см	188,12		188,12	6,71 %
Опасни	14,30		14,30	0,51 %
Други	38,74		38,74	1,38 %
Ситна Фракция<4см	1280,31		1280,31	45,64 %
Общо	2745,35	60	2805,35	100 %

Източник: Община Ардино

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Ардино са градинските отпадъци (16,38 %), следвани от хранителни отпадъци (12,07 %), инертни >4см (6,71 %) и пластмаса (4,90 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасни отпадъци (0,51 %), следвани от кожа (0,67 %), гума (0,94 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 195,74 т. или 12,73 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 3 000– 25000, а именно 161,65 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Момчилград

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ МОМЧИЛГРАД		
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	т/година	3699,27
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС	брой	19115
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ	брой	2663,5
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ	кг/ч/год	169,86

Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	498,91		498,91	13.49 %
Хартия	35,61	1.15	36.76	0.99 %
Картон	33,92	1.15	35.07	0.95 %
Пластмаса	154,25	0.26	154.51	4.18 %
Текстил	68,81		68.81	1.86 %
Гума	26,59		26.59	0.72 %
Кожа	28,40		28.40	0.77 %
Градински	584.28	258	842.28	22.77 %
Дървесни	44.66		44.66	1.21 %
Стъкло	99.07		99.07	2.68 %
Метали	99.77	26.71	126.48	3.42 %
Инертни>4см	264.01		264.01	7.14 %
Опасни	19.51		19.51	0.53 %
Други	51.54		51.54	1.39 %
Ситна Фракция<4см	1402.67		1402.67	37.92 %
Общо	3412.00	287.27	3699.27	100 %

Източник: Община Момчилград

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Момчилград са градинските отпадъци (22,77 %), следвани от хранителни отпадъци (13,49 %), инертни >4см (7,14 %) и пластмаса (4,18 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасни отпадъци (0,53 %), следвани от гума (0,72 %), кожа (0,77 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 451,890 т. или 12,22 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представената информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 3 000– 25000, а именно 169,86 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Джебел

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ ДЖЕБЕЛ				
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	2129,98
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	10782
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	2530
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	160,00
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	261,69		261,69	12,29 %
Хартия	35,61		35,61	1,67 %
Картон	29,33		29,33	1,38 %
Пластмаса	98,03		98,03	4,60 %
Текстил	48,07		48,07	2,26 %
Гума	14,26		14,26	0,67 %
Кожа	18,32		18,32	0,86 %
Градински	244,96	72	316,96	14,88 %
Дървесни	43,80		43,80	2,06 %
Стъкло	64,49		64,49	3,03 %
Метали	49,91		49,91	2,34 %
Инертни>4см	154,33		154,33	7,25 %
Опасни	17,32		17,32	0,81 %
Други	33,88		33,88	1,59 %
Ситна Фракция<4см	943,99		943,99	44,32 %
Общо	2057,98	72,00	2129,98	100 %

Източник: Община Джебел

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Джебел са градинските отпадъци (14,88 %), следвани от хранителни отпадъци (12.29 %), инертни >4см (7,25 %) и пластмаса (4,60 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са от гума (0,67 %), опасни отпадъци (0,81 %) и кожа (0,86 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 277,37 т. или 15,09 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представената информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 3 000– 25000, а именно 160 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Кирково

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ КИРКОВО				
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	4250,32
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	25471
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	1214
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	159,28
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	580,70		580,70	13,66 %
Хартия	69,11		69,11	1,63 %
Картон	58,02		58,02	1,37 %
Пластмаса	205,76		205,76	4,84 %
Текстил	79,41		79,41	1,87 %
Гума	44,44		44,44	1,05 %
Кожа	40,27		40,27	0,95 %
Градински	711,13	48	759,13	17,86 %
Дървесни	66,26		66,26	1,56%
Стъкло	167,82		167,82	3,95%
Метали	140,12		140,12	3,30%
Инертни>4см	387,92		387,92	9,13%
Опасни	23,99		23,99	0,56%
Други	63,63		63,63	1,50%
Ситна Фракция<4см	1563,74		1563,74	36,79 %
Общо	4202,32	48	4250,32	100 %

Източник: Община Кирково

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Кирково са градинските отпадъци (17,86 %), следвани от хранителни отпадъци (13,66 %), инертни >4см (9,13 %) и пластмаса (4,84%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасни отпадъци (0,56 %), следвани от кожа (0,95 %) и гума (1,05 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 640,83 т. или 15,09 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представената информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 25000– 50000, а именно 159,28 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Черноочене

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ ЧЕРНООЧЕНЕ

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	1611,36
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	9236
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	835
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	160,00
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	200,13		200,13	12,42%
Хартия	51,08		51,08	3,17 %
Картон	52,85		52,85	3,28 %
Пластмаса	122,95		122,95	7,63 %
Текстил	35,29		35,29	2,19 %
Гума	11,92		11,92	0,74 %
Кожа	10,31		10,31	0,64 %
Градински	248,31	63	311,31	19,32 %
Дървесни	27,55		27,55	1,71 %
Стъкло	64,13		64,13	3,98 %
Метали	75,25		75,25	4,67 %

Инертни>4см	134,71		134,71	8,36 %
Опасни	13,54		13,54	0,84 %
Други	52,05		52,05	3,23 %
Ситна Фракция<4см	448,28		448,28	27,82 %
Общо	1548,36	63,00		100 %

Източник: Община Черноочене

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Черноочене са градинските отпадъци (19,35 %), следвани от хранителни отпадъци (12,42 %), инертни >4см (8,36 %) и пластмаса (7,63 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са кожа (0,64 %), следвани от гума (0,74 %) и опасни отпадъци (0,84 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 366,260 т. или 22,73 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представената информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 3000– 25000, а именно 160,00 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Крумовград

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ КРУМОВГРАД				
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД			т/година	3657,75
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА П584,28О НАСТОЯЩ АДРЕС			брой	20456
ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	1492
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	166,65
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	490,82		490,82	13,42 %
Хартия	52,17		52,17	1,43 %

Картон	39,81		39,81	1,09 %
Пластмаса	165,98		165,98	4,54 %
Текстил	67,76		67,76	1,85 %
Гума	31,90		31,90	0,87 %
Кожа	15,58		15,58	0,43 %
Градински	588,41	153,00	741,41	20,27 %
Дървесни	57,46		57,46	1,57 %
Стъкло	116,06		116,06	3,17 %
Метали	100,21		100,21	2,74 %
Инертни>4см	263,32		263,32	7,20 %
Опасни	32,01		32,01	0,88 %
Други	65,24		65,24	1,78 %
Ситна Фракция<4см	1417,99		1417,99	38,77 %
Общо	3504,75	153,00	3657,75	100 %

Източник: Община Крумовград

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Крумовград са градинските отпадъци (20,27%), следвани от хранителните отпадъци (13,42 %), инертни (7,20%), стъкло (3,17 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са кожа (0,43 %), следвани от гума (0,87 %), опасни отпадъци (0,88 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони саситнатафракция<4, текстил,г радински и инертна>4. Снай-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни. Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 431,48 т. или 12,97 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с Население от 3–25000, а именно 166,65 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци

Морфологичен анализ на община Ивайловград

ДАННИ ОТ ГРАО И НАЦИОНАЛЕН МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ ИВАЙЛОВГРАД		
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	т/година	1541,38
НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА ПО НАСТОЯЩ АДРЕС	брой	5845

ДОПЪЛНИТЕЛНО СЕЗОНЕН ПРИТОК НАСЕЛЕНИЕ ЕКВ ЖИТЕЛИ			брой	161
НОРМА НА НАТРУПВАНЕ			кг/ч/год	256,50
Вид отпадък	**Кол-во Смесен/год**	**Кол-во Разделно събран /год**	**Общ отпадък т/год**	**Общ отпадък на година %**
Хранителни	213,92		213,92	13,88 %
Хартия	22,15		22,15	1,44 %
Картон	17,41		17,41	1,13 %
Пластмаса	94,88		94,88	6,16 %
Текстил	31,59		31,59	2,05 %
Гума	11,97		11,97	0,78 %
Кожа	6,98		6,98	0,45 %
Градински	243,80	71,19	314,99	20,44 %
Дървесни	26,39		26,39	1,71 %
Стъкло	43,31		43,31	2,81 %
Метали	33,76		33,76	2,19 %
Инертни>4см	111,15		111,15	7,21 %
Опасни	9,21		9,21	0,60 %
Други	31,69		31,69	2,06 %
Ситна Фракция<4см	571,97		571,97	37,11 %
Общо	1470,19	71,19		100 %

Източник:Община Ивайловград

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Ивайловград са градинските отпадъци (20,44 %), следвани от хранителни отпадъци (13,88 %), инертни >4см (7,21 %) и пластмаса (6,16 %). Фракциите с най-нисък относителен дял са кожа (0,45 %), следвани от опасни отпадъци (0,60 %), гума (0,78 %). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019г. възлиза на 211,51 т. или 14,45 % от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-ниска от нормата определена за населени места с

население от 3 000– 25000, а именно 256,50 кг/ж/год.

- ✓ **Разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране и масово разпространени отпадъци / МРО/**

Съгласно ЗУО, "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

За тези отпадъчни потоци нормативен ангажимент имат производителите и вносителите им. Те са длъжни да осигурят събирането на излезли от употреба ЕЕО, образувано в бита, в целево количество и да осигурят рециклирането и оползотворяването на нормативно определени проценти за всеки вид от тези потоци. Съгласно нормативните актове кметът на община отговаря за: избора на площадка; изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци;

Определяне местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, ЕЕО, ИУМПС, батерии; определяне местата за смяна на отработените масла;

Производителите и вносителите отговарят за постигането на националните цели за отпадъците от опаковки, ЕЕО, ИУМПС, батерии и акумулатори; отработени масла и нефтопродукти, включително разделното събиране, транспортиране и оползотворяване.

Във връзка с изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО и наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и масово разпространени отпадъци, образувани от домакинствата, обществени и административни сгради, училища, търговски, промишлени и други обекти, общините от регион Кърджали са сключили договори за разделно събиране и последващо оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Със ЗИД на ЗУО, ДВ, бр.19 от 05.03.2021 г. се предвижда да се добави още един поток към масово разпространените отпадъци, а именно отпадъци от дрехи и обувки. Така общините- Кърджали, Ардино, Джебел, Крумовград, Кирково, Черноочене и Ивайловград, ще имат допълнителен ангажимент да организират система за разделно събиране на обувки и текстил, като сключи договори с Организация по оползотворяване. От 01.06.2021 г. общините имат право да сключат предварителен договор само с една Организация по оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил, като договора трябва да отговарят на минималните критерии и изисквания за МРО. След тримесечен срок от получаване на разрешението за Организация по оползотворяване, Кмета на общината ще има право да сключи окончателен договор за поетапно организиране на система за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки.

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), част от общините от регион Кърджали имат сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, както следва:

Община Кърджали

Община Кърджали има сключен Договор за сътрудничество с „Булекопак" АД, организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки. Съгласно този договор Община Кърджали предоставя правото на „Булекопак" АД да организира за своя сметка на територията на Общината система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, образувани от домакинствата, търговски, производствени и административни обекти, като прилага Програмата за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Броят, видът и обемът на съдовете за разделно събиране на територията община Кърджали е определен съгласно чл. 24 на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 85 от 6.11.2012 г., в сила от 6.11.2012 г.). Честотата на извозване на съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки се извършва съгласно график.

През 2018 г. Община Кърджали започна разширяване на обхвата на системата за разделно събиране. Обхванати са допълнителни точки за поставяне на съдове в следните крайградските села- Айрово, Брош, Вишеград, Глухар, Дъждино, Крайно село, Опълченско, Енчец, Калинка.

Община Крумовград

През 2020г. община Крумовград започна постепенно да въвежда разделното събиране на отпадъци, като започна първо със събирането на хартия (кашони) от търговските обекти в гр. Крумовград. Събирането се извършва директно от търговските обекти, с цел кашоните да не попадат в контейнерите за отпадъци и да бъдат замърсени от общия поток отпадъци. Така събраните отпадъци от хартия се предават, чрез сключени договори на фирми за вторични суровини.

Също през 2020г. Общината закупи 393 броя контейнери за разделно събиране на хартия и пластмаса тип „Ракла" с обем 1100 л, от тях 131 бр. за хартия и 262 бр. за пластмаса. През 2021г. преди да бъдат разположени контейнерите на определените места, за да популяризира въвеждането на разделното събиране на отпадъци, общинска администрация проведе две кампании (през месец юни и през месец септември) с децата от детските градини и училища на територията на Общината, за предаване на разделно събрани хартия и/или пластмаса. За популяризирането на системата се включиха и училищата чрез провеждането на беседи, презентации и дискусии за начина на разделно събиране на отпадъците, за ползите от разделното събиране и предаването им за рециклиране и др. Събраните количества отпадъци са предадени чрез сключени договори на фирми за вторични суровини. През 2021г. контейнерите за разделно събиране бяха разположени в 32 точки в гр. Крумовград и в 37 населени места със

функциониращи детски градини/училища и в населени места с по-голям брой живущо население. Практиката показва, че въпреки разяснителните кампании и поставените табели на контейнерите, същите не се ползват по предназначение. Общинска администрация предвижда да продължи с провеждането на периодични кампании свързани с ползата от разделното събиране на отпадъци и предаването им за рециклиране.

През 2019г., продължаваща и до днес, стартира кампания за събиране на пластмасови капачки, като за целта е поставено метално съоръжение – сърце, в което желаещите могат да изхвърлят пластмасови капачки. Събраните количества капачки също се предават на фирма за вторични суровини.

Община Ивайловград

В община Ивайловград не е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Основната причина е, че организациите за оползотворяване на опаковки не проявяват интерес, заради малкото население. Общината е проявила сериозна инициатива и е успяла да открие и убеди лицензирана организация за излязло от употреба електронно и електрическо оборудване ИУЕЕО, с която организира периодични кампании за събирането му.

Общината е организирала по своя инициатива и собствени съдове за събиране на опаковки от PET бутилки и капачки, които предава и ползва средствата за обществени кампании.

Община Ардино

Община Ардино има сключен Договор за сътрудничество от 27.02.2020 г. с „РУДОМЕД ГРУП“ ЕООД с предмет на дейност организиране на територията на общината система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци от домакинства, търговски, производствени и административни обекти. Този договор е прекратен по взаимно съгласие на 13.05.2022г. Община Ардино сключи нов договор за събиране, транспортиране и сортиране на отпадъци от опаковки от 27.05.2022г. с „ БУЛХАРТ“ ЕООД.

Община Джебел

Няма информация за сключен договор с организации за оползотворяване на МРО.

Община Момчилград

Община Момчилград има приета Програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки – Приета с Решение № 153/30.11.2018 и договор с „Булекопак“ АД“.

Общината е сключила и договори за разделно събиране на следните потоци масово разпространени отпадъци:

- Договор № У-РД-36-24/13.05.22 г. с „Надеж“ ООД за приемането, извозването и предаването за последващо рециклиране на отпадък с код

160103 (ИУГ);

- Договор № У-РД-36-57/20.05.21 г. с „Текстилно рециклиране“ АД за разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил.

Община Кирково

Няма информация за сключен договор.

Община Черноочене

Няма информация за сключен договор.

Към момента на изготвяне на програмата общините Кърджали и Момчилград са сключили предварителни договори за разделно събиране на обувки и текстил.

Пунктове за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло, Площадки/места за предаване на ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, негодни за употреба акумулатори, отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО или индивидуално изпълняващи цели за МРО

В община Кърджали се поддържа и обявява регистър на площадките:

Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон

№ по ред	Търговец	Адрес на търговеца	Адрес на площадката
1	"Дамянов Сървиз" ЕООД	гр. София, район Възраждане, Три уши №107, блок 8, ап.10	гр. Кърджали, източна промишлена зона в индустриален район Ж. П. гара
2	"Феникс Комерс" ЕООД	гр. Кърджали, кв. "Възрожденци", бл.45, ап.62	гр. Кърджали, складово промишлена зона - район Ж. П. гара
3	"Феникс -Т" ЕООД	гр. Кърджали, бул. "Беломорски", №75, ап.23	гр. Кърджали, ул. "Родопи"
4	"Екобултрейд" ЕООД	гр. Кърджали, ул. "Миньорска" №6, блок Роза, ап.3	гр. Кърджали, кв. Гледка, стопански двор
5	"Ленд Стийл" АД	гр. Кърджали, ул. "Язовирска" №8	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток"
6	"Турува" ЕООД	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток", база Петрол	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток"

7	"Ровотел Стийл" ООД	гр. Нови искър, ул. "Кременица" №2, обл. София	гр. Кържали, поземлен имот №40909.122.46

✓ Нормативни цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци

Законът за управление на отпадъците, регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините натериторията на Р.България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение,а именно:

т.1.най- късно до 1 януари 2020 г.подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

т.2.най-късно до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депониран и биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци,образувани в Република България през 1995 г.[1]

Целите по ал. 1 до 2020 година, се постигат поетапно съгласно срокове, определени в Параграф 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО.

При изпълнение на законовите цели (чл. 31, ал. 1), размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, както следва:

При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло,общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, което цели увеличаване от общините на рециклираните и оползотворени битови отпадъци.

При изпълнение на целите за биоразградими отпадъци, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, целящи увеличаване на оползотворени битови биоразградими отпадъци и намаляване на дела на депонираните такива.

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиранена биоразградимите отпадъци изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия икартон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и

подобни отпадъци от други източници до 2020г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011г. Според него степента на постигане на целите се изчислява последния начин:

$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци (\%)} = \frac{\text{Рециклирани битови отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса,стъкло и метали предадени за рециклиране от:

- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;
- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.

- **Биоразградими отпадъци**

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

- § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.

- § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно,като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Биоразградимите отпадъци можем да разделим основно на следните видове:

• Растителни зелени отпадъци-зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.

• Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари и др.

• Биоразградими от хранителновкусовата промишленост

• Биоразградими- хартия, картон и други;

С изисквания приети през 2018 г от ЕС и приетите изменения в Закона за управление на отпадъците от 05.03.2021, ДВ бр.19 пред общините стоят предизвикателствата в управлението на биоразградимите отпадъци. Освен събирането на „Зелените отпадъци“ е необходимо разполагането на нови съдове, нова техника за транспортирането им, както и инсталации за третиране на биоразградимите хранителни отпадъци. Съгласно ЗУО, кмета на Общината трябва да изгради необходимата инфраструктура за разделното събиране на биоразградимите хранителни отпадъци, без да ги смесва с другите видове отпадъци, за да се достигнат поетапно приетите цели за рециклиране.

Във връзка с изпълнение на целите по чл.31, ал.1, т.2 от ЗУО, със Заповед № 168/08.07.2020г., Изпълнителния Директор на ИАОС констатира, че в страната 170 общини са изпълнили целите за 2018 г. „за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци“ (по чл. 31,ал.1, т. 2 от ЗУО).

Целите по чл.31, ал.1,т.2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се изчисляват за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България. Поставените цели следва да бъдат постигнати при източника на образуване и оползотворяване, чрез компостиране, анаеробно разграждане или като източник на възобновяема енергия в инсталации за изгаряне на биомаса на територията на региона за управление на отпадъците.

Биоразградимите отпадъци, генерирани от поддръжката на паркове и градини, общинска собственост от територията на осемте общини, част от РСУО Кърджали се предават на регионално депо за неопасни отпадъци, където се депонират.

За общините съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци, обезпечаващи функционирането на бъдеща инсталация за компостиране. Поради силно преобладаващия състав на градинските отпадъци, тези данни от морфологичния състав на битовите отпадъци благоприятстват въвеждането на система за разделно събиране на биоотпадъците. Биоотпадъците са подходящи за производството на компост – аеробното контролирано разглагане на отпадъците от паркове и градини, от поддържане на обществени площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради. Компостирането на разделно събрани зелени отпадъци е гаранция за високо качество на получавания компост. Компостирането на растителните отпадъци в мястото на образуването им е в синхрон с приетите принципи за управление на отпадъците. В този случай растителните отпадъци не са отпадък, а изходна суровина за получаване на компост- средство за подобряване качеството и плодородието на почвата.

Обхващането на все по-голям брой семейства в системи за домашно компостиране е възможно чрез постоянно информиране на населението за възможностите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци и предоставяне

на контейнери за компостиране на семействата, които желаят да компостират биоразградимите си отпадъци. За отчитане на ефекта от тази мярка е необходимо предоставянето на компостери на отделните домакинства да бъде обвързано с

Община Кърджали

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Кърджали.

Към момента на изготвяне на настоящата програма община Кърджали е закупила 280 бр. компостери от 320 л. за домашно компостиране. Те ще бъдат разпределени пропорционално по кварталите на общината, където преобладават къщи. Като основната цел е да се стимулират гражданите за намаляване на крайния битов хранителен и зелен отпадък, както и да насърчи стремежа към рециклиране на различни типове отпадъци.

Община Момчилград

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Момчилград.

Община Ардино

Към момента няма изградена система за събиране на зелени, градински и биоразградими отпадъци от домакинствата и инсталация за компостирането им. По проект „Пилотно финансиране на общинска интегрирана система за управлението на отпадъците“ (ПОМИС) „Гърция-България“ 2007-2013 г., общината осигури компостери, които са разположени, както следва: град Ардино - 25 бр. компостери от 600 л и 76 бр. от 330 л; село Еньовче - 3 бр. компостери от 330 л; село Дядовци - 2 бр. компостери от 330 л; село Падина - 4 бр. компостери от 330 л; село Жълтуша - 6 бр. компостери от 330 л; село Бистроглед - 2 бр. компостери от 330 л.

Община Кирково

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Кирково.

Община Крумовград

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Крумовград.

Община Черноочене

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Черноочене.

Община Джебел

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Джебел.

Община Ивайловград

По проект Пилотно функциониране на общинска интегрирана система за управление на отпадъците, който е финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са доставени 25 броя компостери от 500 л. за разполагане в паркове и градини и 100 бр. от 300 л. за домашно компостиране, разположени в населените места на община Ивайловград.

✓ **Други битови отпадъци, вкл. едрогабаритни отпадъци**

На територията на общините част от РСУО Кърджали, разделно събиране и оползотворяване на други потоци отпадъци, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, отпадъци от пепел и сгурия се извършва в общините Кърджали, Момчилград, Крумовград, Ардино и Джебел.

Останалите общините от регион Кърджали нямат въведени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

Едрогабаритните отпадъци от територията на община Кърджали се събират в в два обществено събирателни центрове, като единия е разположен в най- големия квартал на гр. Кърджали, а другия промишлена зона в района за „Серта-България".

За разделното събиране на текстилните отпадъци от домакинствата, община Момчилград е разположила общо 3 броя контейнери.

Съгласно данни от община Джебел и Момчилград, в общината се извършва разделно събиране на пепел и сгурия, чрез специални контейнери, разположени до тези за битови отпадъци

✓ Степен на изпълнение на целите на рециклиране на битовите отпадъци

Направените до момента анализи следва да позволяват определянето на нивото на достигане на целите от общината за оползотворяване, рециклиране и намаляване на депонираните отпадъци, произтичащи от ЗУО. Тези цели и съответно показатели, произтичащи от актуалното национално законодателство (чл.31 от ЗУО) и НПУО 20212028 г. са:

.Подготовка за повторна употреба и рециклиране:

най-късно до 1 януари 2020 г. подготовката за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, да достига не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци за периода 2021-2025 г. се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто, както следва:

31 декември 2021 г. - 51 на сто;

31 декември 2022 г. - 52 на сто;

31 декември 2023 г. - 53 на сто;

31 декември 2024 г. - 54 на сто;

31 декември 2025 г. - 55 на сто.

Цели за намаляване на депонираните отпадъци.

- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови

отпадъци да бъде намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). Тази цел се постига поетапно както следва:

а) до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 на сто от общото им тегло;

б)до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

- най-късно до 31 декември 2020 г. и след това количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци да бъде до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г.

Заповедите, с които се определят общините, изпълнили целите относно битовите отпадъци, определени в ЗУО, са публикувани на интернет страницата на МОСВ и следва да се използват за анализите за разработване на общинските програми за управление на отпадъците.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

• т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

• т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Съгласно последно издадените заповеди, степента на изпълнение на целите по чл. 31 ал.1 т. 1 и 2 за регионалните общини е както следва:

Най-актуални данни за изпълнение на целите по чл. 31 ал.1 т.1 и 2 от общините в регион Кърджали				
чл.31ал.1т2	**2018**		**чл.31ал.1т1**	**2019**
Кърджали	49%		Кърджали	12%
Ардино	74%		Ардино	0%
Джебел	70%		Джебел	1%
Ивайловград	47%		Ивайловград	0%
Кирково	75%		Кирково	0%
Момчилград	72%		Момчилград	1%
Крумовград	82%		Крумовград	0%
Черноочене	90%		Черноочене	0%
Цел	65%			50%
	Общини, изпълнили целите			
	Общини, неизпълнили целите			

Най-актуални данни за изпълнение на целите по чл. 31 ал.1 т.1 и 2 от общините в регион Кърджали				
чл.31ал.1т2-биоразградими отпадъци	**2020**		**чл.31ал.1т3**	**2020**
Кърджали	55%		Кърджали	15%
Ардино	75%		Ардино	2%
Джебел	70%		Джебел	0,434%
Ивайловград	100%		Ивайловград	0,057%
Кирково	79%		Кирково	0,067%
Момчилград	79%		Момчилград	1,000%
Крумовград	84%		Крумовград	2,000%
Черноочене	91%		Черноочене	0,162%
Цел	65%			55%
	Общини, изпълнили целите			
	Общини, неизпълнили целите			

✓ Анализ на отпадъците от утайки от ПСОВ

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез.

За управление на отпадъците в България е създаден, национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ за отпадни води с период на действие 2014 –2020г., с основна цел да осигури рамка за планиране на национално ниво, както и разумен подход при определяне и прилагане на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайки. Планът анализира тенденциите на европейско ниво и тенденциите в България в т.ч. поставя национални цели и план за действие с мерки за постигането им. Съгласно НПУО 2021–2028 г., в периода 2008–2018 г. в България се наблюдава увеличение на количествата на образувани утайки от ПСОВ, като за разглеждания период образуваните количества утайки са най-ниските на ниво ЕС. Към момента в България сеизпълняват заложените цели за рециклиране има териално оползотворяване на утайки в Плана за действие на Националния стратегически план за управление на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води в България. Не се

Изпълняват поставенит ецели в Националния стратегически план по отношение енергийно оползотворяване на утайките за 2018 г.

ПСОВ на територията на община Кърджали

Градската пречиствателна станция за отпадъчни води е изградена през 2015 г. Площадката отредена за терен на ПСОВ се намира в източната част на гр. Кърджали на левия бряг на река Арда. Разположена е южно от границите на

производствената площадка на ”ОЦК,, в поземлен имот 40909.14.71 - № 000103, в землището на гр. Кърджали. Имотът е с площ от 126,035дка. Площадката отредена за терен на ПСОВ се намира в непосредствена близост до яз. Студен кладенец с денивелация 223.0 – 228.0 м по Балтийска височинна система. Предприятие „Язовири и каскади” с писмо 91-ТЕ-610/02.04.09, определя кота заливаема площ на яз. Студен кладенец – 227.40м. Това на практика означава, че около 90% от имота, отреден за ПСОВ е заливаем. Това условие обуславя решението площадката за ПСОВ да е насипана до кота 227.60 – 228.60м с укрепени откоси.

Целта на ПСОВ е чрез изграждане на модерни съоръжения за пречистване на водите от града в съответствие с българските стандарти за управление на заустваните води до изискванията на водоприемика - яз. Студен кладенец на река Арда, чрез което да се елиминира неблагоприятното въздействие върху околната среда. Дългосрочната цел е защита на естествените водни ресурси чрез реализиране на Пречиствателна станция за отпадъчни води от гр. Кърджали.

Пречиствателна станция за отпадни води Момчилград

Пречиствателната станция се намира в землището на село Сушево/на 2 км от главния път между Момчилград и Кърджали/ и се вписва отлично в околната среда. За достъпа на превозни средства до него е изграден нов път. На прилежащия му терен вече са засети различни видове дръвчета.

До изграждането на пречиствателната станция отпадните води на момчилградчани се заустваха директно в река Върбица, като по този начин я замърсяваха. Заустването им всяваше реална опасност и за всички други населени места в околността поради факта, че реката се влива в яз. Студен кладенец.

Сега пречистените води могат да бъдат използвани за изкуствено напояване на обработваеми площи. Това чувствително ще намали използването на питейните води за напояване, което в унисон с европейските изисквания.

АНАЛИЗ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „Строителни отпадъци"са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци,посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие счлен 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения“.

Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал.3, т.5 отЗУО).

Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най–късно от 01 Януари на 2020 г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто отобщото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва:

- до 1 януари 2020 г. най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кметът на общината контролира дейностите (чл. 112,ал. 1,т. 1 от ЗУО), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, третирането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г).

Общините имат възможност да приложат различни подходи за организация на дейността за изпълнение на ангажиментите им по отношение на строителните отпадъци от ремонтна дейност и съответно да ги регламентират в Наредбата по чл.22 от ЗУО. Общинският Съвет на общината приема наредба или тя е част от Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Организацията на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци на територията на общините от регион Кърджали се извършва, както следва:

Община Кърджали

Към момента на разработване на настоящата програмата за територията на община Кърджали, както и за останалите общини от региона все още няма изградена и функционираща инсталация за рециклиране на строителни отпадъци. На този етап цялото количество генерирани отпадъци се депонират на РЦУО - Кърджали. РЦУО Кърджали има право, съгласно издаденото си комплексно разрешително да оползотворява до 5000 тона /годишно строителни отпадъци с определени кодове.

Към настоящият момент, проблем както за община Кърджали, така и за

останалите общини от региона е, че част от изпълнителите на строителни и ремонтни дейности извършват нерегламентирано изхвърляне на генерираните от тях строителни отпадъци на неразрешени за целта места. Почистването на нерегламентирани сметища става с финансиране от страна на община Кърджали. Обикновено силите и средствата не стигат за пълното премахване на тези замърсявания.

За предотвратяване на нерегламентирани замърсявания и постигане на целите за оползотворяване на тези отпадъци, община Кърджали предвижда закупуване на съдове за строителни отпадъци тип „Вана", които ще бъдат разположени на територията общината. Събраните отпадъци ще бъдат предавани за последващо оползотворяване.

Предприетите действията от страна на община Кърджали са насочени именно към отклоняването на значителен поток строителни отпадъци, които към настоящият момент се депонират на територията на РЦУО Кърджали. С реализацията на планираните инвестиционни намерения се очаква достигането на 100% рециклиране на постъпващите отпадъци, което е в съответствие с целите по оползотворяване, съгласно националното законодателство.

В периода на действие на настоящата програма и в резултат на реализация на заявеното инвестиционно намерение се очаква настъпване на положителни тенденции в посока повече рециклиране, по-малко депониране.

Община Ивайловград

Община Ивайловград има пряк ангажимент към строителните отпадъци в малки количества, генерирани от ремонтните дейности на домакинствата. В този смисъл анализът и прогнозите са фокусирани върху този поток строителни отпадъци. На територията на общината се ползва стара площадка на кариера, оригурена с кантар и стоманобетови клетки, като площадка за събиране и складиране на строителни отпадъци. Но няма точни данни за вида и количеството на образуваните строителни отпадъци през последните години.

Ниският прираст на населението в общината не стимулира активни дейности в жилищното строителство. Строителни отпадъци се образуват най-вече от малки обекти с локално значение, от реконструкции и ремонти на стопански и жилищни сгради. Отпадъците се извозват от собствениците им, без да се води отчетност. Този отпадък понастоящем е основна съставка на нерегламентирани сметища или попада в съдовете за битови отпадъци. Част от генерираните СО попадат в общия поток със смесените битови отпадъци, които се извозват до регионалното депо за битови отпадъци. се събират и извозват заедно със смесения битов отпадък.

Община Кирково

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят регулярно и конкретни данни за количествата и състава им от населението няма. Прилага се

процедура, при която строителните фирми да се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци. Строителните отпадъци от община Кирково се извозват и депонират на депо за отпадъци в гр.Кърджали. Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани. Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили. Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци.

Община Крумовград

Относно строителните отпадъци от ремонтната дейност, образувани от домакинствата, община Крумовград има инвестиционно предложение за „Изграждане на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци в ПИ с №000055, землище с. Скалак, община Крумовград“. За реализиране на инвестиционното предложение е разработен проект на ПУП-ПРЗ и парцеларен план за промяна предназначението на ПИ с № 000055, с начин на трайно ползване от „пасище с храсти“ в отреждането му „за площадка за строителни отпадъци“. Предвижда се складиране на строителните отпадъци, които ще се рециклират и готовата фракция ще се влага в строителството с цел изпълнение на изискванията на Наредбата за управление на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежежстта им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили. Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци.

Община Ардино

Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за материално оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци, което може да се извърши в сътрудничество с другите общини от региона и частния сектор.

Съгласувано с РИОСВ - Смолян в град Ардино, кв. Любовна чешма, местност

„Мектеб янъ", извън урбанизирана територия съществува временно депо за строителни отпадъци, като количествата им се измерват и се води отчетна книга.

Община Момчилград

Прилага се процедура, при която строителните фирми да се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Строителните отпадъци от община Момчилград се извозват и депонират на депо за отпадъци в гр.Кърджали.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Въпреки наличието на определени места за извозване и депониране, често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци.

Община Джебел

Няма разделно събиране на строителните отпадъци, депонират се в РЦУО Кърджали, заедно с битовите отпадъци.

Община Черноочене

Строителните отпадъци се изхвърлят от домакинствата в контейнерите за битови отпадъци.

✓ УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ (БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ

Отпадъците, които се генерират на територията на лечебните и здравните заведения се дефинират в две категории медицински отпадъци:

Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства – Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклении пластмасови банки от физиологични разтвори, които

не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/смеси или замърсени с опасни вещества/смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/клиники и лаборатории за особено опасни инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/отделения.

Опасни отпадъци от лечебни и/или здравнизаведения - Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; отпадъци от остри предмети и отпадъци, съдържащи опасни химични вещества/смеси.

В общините от регион Кърджали функционират следните лечебни заведения заболнична помощ:

МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски” АД- Кърджали;

Държавна психиатрична болница- Кърджали;

МБАЛ „Кърджали” ООД- Кърджали;

МБАЛ „Д-р Сергей Ростовцев” ЕООД- Момчилград;

МБАЛ „Ардино” ЕООД- Ардино;

МБАЛ „Живот+” ЕООД- Крумовград;

За описаните по-горе лечебни заведения се води отчетност на генерираните и предадени за обезвреждане отпадъци, съгласно изискванията на Наредба №1/2014г. Предаването им за последващо третиране се извършва по договор с лица, притежаващи документ по чл.35 от Законза управление на отпадъците.

Всички опасни болнични отпадъци, предназначени за изгаряне се унищожават в инсинератор. Ефективното управление на болничния отпадък включва разделното събиране и класифицирането на отпадъците по видове, гарантиращо избор на правилен метод за обезвреждане, безопасност на персонала и намаляване на вредите за околната среда. Разделянето се извършва при местата на генериране на отпадъка с цел незабавното му изолиране и избягване на опасно вторично разделяне. Съдовете за разделно събиране на отпадъка са с капак, цветово кодирани-жълти за опасния болничен отпадък и обозначени с международния символ “Опасни болнични отпадъци”. Транспортирането на отпадъците се извършва по начин,недопускащ ненужен контакт с персонала на лечебното заведение и с други лица.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ

НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОБЩИНИТЕ ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

ЗУО и наредбите към него регламентират детайлно редица ангажименти на общините,свързани с управлението на отпадъците. Съгласно нормативната уредба, кметът на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им. Следва да се подчертае, че кметът на общината е длъжен да осигури условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да се обслужва от лицата/фирмите, на които общината е възложила тези дейности, като тези лица трябва да притежават съответните разрешителни или регистрационни документи, изисквани от ЗУО;

3. почистването на уличните платна, площади, алеи, паркове и другите територии в населените места, предназначени за обществено ползване;

4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Управлението на строителните отпадъци е регламентирано по-подробно в Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. С ЗУО от 2012г. отпада задължението на общините да осигуряват депа за депониране на строителни отпадъци и от разрушаване на сгради, извън отпадъците от ремонтна дейност на жилищата на домакинствата, като се въвеждат цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци (строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние), несъдържащи опасни вещества;

6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. С чл.33 от ЗУО се въвеждат изисквания към търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми). Кметът организира контрола за изпълнението на договори с организации по оползотворяване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО, свързани със системите за разделно събиране на масово разпространените отпадъци;

8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалното сдружение, в което участва и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места.

12. почистването от отпадъци на общинските пътища.

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, и организиране на почистването им;

16. разработва общинска наредба за управление на отпадъците, като постоянно контролира изпълнението ѝ;

17. организира внасянето на отчисленията за следексплоатационни грижи за депата за битови отпадъци и за депониране на отпадъци в необходимия размер и срок, съгласно Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

18. предлага за одобряване от общинския съвет такси за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъци;

19. определя изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките (отнася се до пунктовете за предаване на посочените отпадъци в рамките на населените места, известни сред населението и като пунктове за вторични суровини);

20. предприема действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново/и съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци или изтичането на експлоатационния срок на инсталацията, за което уведомява съответната РИОСВ. Тези действия се извършват съвместно с другите кметове на общините, включени в Регионалното сдружение или самостоятелно в случай, че общината не участва в сдружение.

ЗУО регламентира и обхвата на контролните правомощия на общините, като кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното,съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;

2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;

3. площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);

4. спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22;

5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне;

6. организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 от ЗУО кметът на общината по местонахождение на площадката за дейности с ОЧЦМ упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности, съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на

съответната РИОСВ, като изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актовете, които се съставят от контролните органи в т.ч. от общините, съобразно техните компетенции по закона, както и размера на глобите, които кметовете или оправомощени от тях лица могат да налагат.

✓ ЙЕРАРХИЯ

Йерархията на отпадъците описва международно признат подход за устойчивото управление на отпадъци, който е отразен в Европейската Рамкова директива за отпадъците 2008/98/ЕС, последно изм. с Директива (ЕС) 2018/851. Този подход е въведен в националното законодателство чрез Закона за управление на отпадъците (ЗУО), чл. 6 Глава първа, Общи положения. Йерархията при управление на отпадъците определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията за управление на отпадъците осигурява ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институциите, местните власти и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- **Предотвратяване на образуването на отпадъци;**
- **Подготовка за повторна употреба;**
- **Рециклиране;**
- **Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;**
- **Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).**

✓ Изисквания по отношение на строителните отпадъци

ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали въвеждат специфични изисквания и ангажименти на общините, по отношение на строителните отпадъци, свързани с организиране на събирането, оползотворяване и обезвреждане на тези отпадъци, образувани при ремонтната дейност на домакинствата. Общината има ангажимент и в случаите, когато самата тя е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, както и в случаите, когато местната администрация е компетентна да одобрява и разрешава инвестиционните проекти, и по-конкретно –одобрението на плановете за управление на отпадъците.

Тези компетенции са свързани със следните текстове на ЗУО:

- третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и от

премахването на строежите се извършват от възложителя на строежа или от собственика на строителните отпадъци;

 предаването и приемането на строителните отпадъци се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи разрешение или регистрация по ЗУО.

 считано от 14.07.2014 г. възложителят на строителни и монтажни работи (включително общините, когато са възложители на строителни дейности), с изключение на текущи ремонти, и възложителят на премахване на строежи отговарят за изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г.

Изискването не се прилага за:

1. премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 300 кв. м;

2. премахване на сгради с паянтова конструкция;

3. реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 700 кв. м;

4. промяна на предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 700 кв. м;

5. строеж на сгради с РЗП, по-малка от 700 кв. м;

6. изграждане, реконструкция, основен ремонт и премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1500 линейни метра в урбанизирани територии;

7. изграждане, реконструкция и основен ремонт на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването,топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения,хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 5000 линейни метра извън урбанизирани територии;

8. премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването,газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането наотпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1000 линейни метра извънурбанизирани територии;

9. изграждане, рехабилитация, основен ремонт, реконструкция и премахване на пътища с дължина до 500 линейни метра;

10. премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи,когато е наредено по спешност от компетентен орган, с РЗП, по-малка от 300 кв. м;

11. изграждане и премахване на строежи от шеста категория;

12. всички текущи ремонти.

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава осма от ЗУТ (Закон за устройство на територията), а за обектите, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на РИОСВ.

При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи възложителят носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с оползотворяване на материали от строителни отпадъци.

С наредбата за управление на отпадъците по чл. 22 от ЗУО общините следва да регламентират реда и начина за организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, например:

 забрана за изхвърляне на строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата в контейнерите за битови отпадъци;

 възможността гражданите да предават безвъзмездно определени количества строителни отпадъци от ремонтната дейност;

 задължението на гражданите и фирмите да предават отпадъците от ремонтни дейности, когато са над определените от общината количества за предаване, на депа или други съоръжения за третиране на строителни отпадъци и условията за това.

✓ Изисквания относно системите за разделно събиране на отпадъци

Съгласно ЗУО системата за разделно събиране се организира в съответствие с принципа „разширена отговорност на производителя“ - чрез сключване на договори с организации по оползотворяване. На национално ниво са приети шест отделни наредби за управление на масово разпространените отпадъци (МРО):

- Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване

- Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми

С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата „разширена отговорност на производителя“ да бъде включен и този отпадъчен поток.

Наредбите поставят изисквания към производителите и вносителите на съответните продукти, които след тяхната употреба се превръщат в отпадъци, и определят възможните начини за прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя”. В наредбите са посочени и ангажименти на кметовете на общините с оглед изграждане на системите за разделно събиране на МРО и намаляване на количествата депонирани отпадъци.

Ползите за общините от сътрудничеството с организациите по оползотворяването са свързани с намаляване количествата битови отпадъци, които общините иначе трябва да събират и третират, и с намаляване финансовите средства за това третиране.

В системата за разделно събиране на опасните битови отпадъци, които не попадат в обхвата на наредбите по управление на масово разпространените отпадъци се включват:

- кутии от бои и лакове от ремонтната дейност и остатъци в тях, градински химикали, вкл.
- пестициди, продукти от грижи за домашни животни, химически вещества и препарати,
- използвани в домакинствата вкл. дезинфектанти.

Те могат да се събират както чрез мобилни пунктове (специално оборудвани автомобили) и предварително оповестяване на графиците за населението, така и да се предават на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, които общините трябва да осигурят.

Изискванията по отношение на видовете рециклируеми отпадъци, целят подобряване на услугите за разделно събиране на отпадъците за потребителите и подпомагане на регионите за управление на отпадъците за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Следва да се подчертае, че нормата на ЗУО е достатъчно гъвкава и предоставя на общините възможност както да осигурят площадки общинска собственост за някои или за всички видове отпадъци, които домакинствата и фирмите могат да оставят безвъзмездно, така и да сключат договори с лица, които разполагат с площадки за един или няколко вида отпадъци. Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч.едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други е задължение за всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общините, и при необходимост в други населени места, съгласно чл. 19, ал.3, т.11 от ЗУО. В случай, че не са осигурени, отчисленията за обезвреждане на отпадъците на депа се увеличават с 15 на сто за периода до осигуряването им.

✓ Финансови последици и стимули за общините, произтичащи от ЗУО

Съгласно Закона за управление на отпадъците, размерът на отчисленията за битови отпадъци по чл.64 от ЗУО намалява, когато целите в съответния регион за управление на отпадъците са изпълнени от общините, в съответствие с решението на общото събрание на регионалното сдружение за разпределение на задълженията между общините за изпълнение на целите, както следва:

 с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 1;

 с 50 на сто за целите за ограничаване на количествата депонирани битови биоразградими отпадъци, определени с наредбата по чл. 43, ал. 2;

 с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 3 - 6

съгласно сроковете в § 15, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби;

 с 50 на сто за целите за намаляване на депонираните битови отпадъци, съгласно сроковете в § 15, ал. 5 от преходните и заключителните разпоредби.

Намаленията в размера на отчисленията се прилагат независимо едно от друго. При неизпълнение на изискванията за осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци таксите за депониране се увеличават с 15%. Освобождаването от отчисленията за депониране представлява много съществен стимул за достигане на целите от общините.

✓ Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021-2027 г.

Те са разработени в изпълнение на мярка 589 „Изготвяне на Национална стратегия във връзка с пакета за кръгова икономика от Програма за управление на правителството на Република България за периода 2017 –2021 г., като една от поставените цели (Цел 147) за постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Разработването на стратегията и план за действие за периода 2021-2027 г. е част от мерките от пакета за преход към кръгова икономика на национално ниво. Планът за действие обхваща действия в следните области: • Производство, в т.ч. пакетиране на продуктите и производствени процеси; • Потребление; • Управление на отпадъците, което заема централно място в кръговата икономика, чрез прилагане на практика на йерархията на ЕС за отпадъците.; • Преход от отпадъци към ресурси – насърчаване на пазара на вторични суровини, в т.ч. суровини от изключителна важност Действия в областта на приоритетни области като рециклиране на пластмаси, управление на хранителните отпадъци, основни суровини, отпадъци от строителство и събаряне, биомаса и продукти на биологична основа, иновации, инвестиции и други хоризонтални мерки.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Илюстрирани са и наличните местни нормативни актове и стратегически документи за всяка една община от района:

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ	Общинска наредба за УО	Общинска наредба за поддържане на чистотата и околната среда	Общинска наредба за поддържане на зелената система	Програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината
Ардино	да	да	Да	
Джебел	да		Да	
Ивайловград	да	да	Да	
Кирково	да			
Крумовград	да			
Кърджали	да		Да	да
Момчилград	да	да	Да	да
Черноочене				

Приета е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;

Все още се търси оптималното решение какви промени да се извършат в Наредбите за местните данъци и такси , за да отразят изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);

Необходимо е също така и да се предвидят промени в местните наредби, които да отразят избраните решения за постигане на нормативните цели за постигане на процентите отпадъци, подготвени за рециклиране и оползотворяване.

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Общините, включени във всеки от регионите по чл.49, ал.9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за

управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране итретиране и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините. Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават по реда на този закон регионално сдружение. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.

Регионалното сдружение "За чисти Родопи" е сдружение с нестопанска цел на 8-те общини - Кърджали, Черноочене, Момчилград, Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград и Ивайловград. Сдружението е учредено на 23.04.2002 г., в гр. Кърджали, вписано с решение № 601 по фирмено дело 173/2002 в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при Кърджалийски окръжен съд, БУЛСТАТ 108550577, данъчен номер 1096901204.

Основната му цел е опазване на околната среда от вредното въздействие на отпадъците чрез обединяване на усилията на общините – членки за осигуряване на инвестициите за изпълнение на нормативните функции и управленските отговорности.

Общото събрание взема решения за:

1. Избор на председател;

2. Приемане на нови членове в регионалното сдружение;

3. Даване становище за присъединяване н аобщина към сдружение на общини;

4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управлениена отпадъци;

5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки;

6. разпределението на задълженията между отделните общини з аизпълнение на целите по чл. 31, ал.1;

7. приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управлениена отпадъците;

8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена отпотребителите на системата (общините-членове на регионалното сдружение);

9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или отдруги притежатели наотпадъци;

10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците идейността на избрания оператор/и;

11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране наотпадъци;

12. вътрешни правила за работа на сдружението;

13. други въпроси, свързани с дейността нарегионалното сдружение.

Кметовете на две или повече общини,включени в регион по чл.49, ал.9, разрабват обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини,са ясно разграничени в програмата.

Органи на управление на РСУО са Общото събрание и председателят на сдружението. За председател Регионалното сдружение "За чисти Родопи" е определен кмета на община Кърджали,чийто правомощия са:

- представлява сдружението;

- изготвя дневния ред за заседанията на общото събрание;

- свиква и ръководи заседанията на общото събрание;

- поддържа достоверна информация за броя на жителите на общините-членове на регионалното сдружение, на основата на официалните данни от НСИ;

- организира и ръководи изпълнението нарешенията на общото събрание;

- извършва други дейности, възложени му от общото събрание.

Общото събрание се провежда, ако на него присъстват кметовете на всички общини от Регионалното сдружение "За чисти Родопи", членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с мнозинство най-малко две трети от присъстващите кметове, които представляват най- малко две трети от жителите на всички общини - членове на регионалното сдружение При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда, ако на него присъстват най-малко две трети от кметовете и те представляват най-малко две трети от жителите на всички общини-членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с единодушие. Председателят на сдружението участва в гласуванията на общото събрание наравно с останалите кметове на общини.За проведените заседания на общото събрание се съставят протоколи, които се подписват от неговия председател и от присъстващите кметове.

Община Кърджали е водеща община в Регионално сдружение „За чисти Родопи"- регионално сдружение за управление на отпадъците на 8 общини от Източните Родопи – Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене. Регионалното съоръжение за дейностите по третиране на отпадъците - подготовка за рециклиране, оползотворяване и

обезвреждане на отпадъците е Регионален център за управление на отпадъците, разположен на територията на община Кърджали. Регионален център за управление на отпадъците Кърджали / РЦУО Кърджали/, е общинска собственост и представлява комплексен обект, съвкупност от различни инсталации за третиране на отпадъци, обслужващ населението на осем общини.

Разпределение на услугите, които общините-членки ще изпълняват самостоятелно и в РСУО		
Отговорности на кметовете на общини, съгласно ЗУО	Начин на изпълнение самостоятелно	В обхвата на РСУО
1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;		
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;		
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;		
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;		
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;		
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните		

отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;		
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;		
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл.24, ал. 1 от ЗУО и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;		
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;		
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;		
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-		

голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;		
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;		
13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;		
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община		
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.		
16.Провеждане на обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на РСУО		
17.Провеждане на процедури по избор на оператор/и на РСУО		
18.утвърждаване на единна цена за третиране на отпадъка, постъпил в РСУО		
19. Регионална програма за управление на отпадъците на РЕГИОН Кърджали за общините Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене.		

20.Приемане на инвестиционна програма за развитието на РСУО		
21.Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на РСУО (общините, членове на РСУО)		
22.Определяне на цените и сключване на договори с външни ползватели на РСУО		
23. Осъществяване на контрола на експлоатацията на РСУО и дейността на избрания оператор		
24. Закриване и рекултивация на излезли от експлоатация депа и нерегламентирани сметища		

Съгласно ЗУО, общините част от регионалното сдружение, регулярно провеждат общо събрание, при което са взети решения за освобождаване на натрупаните отчисления за изграждане на клетка 1; клетка 2 и клетка 3, както и съпътстващата инфраструктура.

За постигане на по-високо ниво на рециклиране и оползотворяване, съгласно целите заявени към чл.31, ал.1 от ЗУО, за регионалната система ще бъдат необходими допълнителни мерки свързани с развитието на инфраструктурата за управление на битови отпадъци на ниво региона, например инсталация за сепариране; инсталации за третиране на биоразградими отпадъци ввъвръзка със задълженията за разделно събиране н ахранителни отпадъци и др.

✓ Основни изводи и препоръки

Важно е да се отбележи, че съгласно нормативните изисквания към чл.21, ал. 1 от ЗУО , членовете нарегионалното сдружение е необходимо да предприемат действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци.
Особено важно за осигуряване на устойчивост на системата е членовете на регионалното сдружение да утвърждават тръжната документация и да имат представители в комисиите по ЗОП, с които се избират операторите на регионалните съоръжения и цената на третиране на тон.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Дадена е картина на наличните ресурси по общини за планиране, организация и контрол по изпълнението на дейностите с отпадъци.

ЕКСПЕРТИ	Началник отдел ООС	Старши експерт ООС	Главен експерт ООС	Гл.специалист ООС	Специалист ООС	Общинско предприятие дейност чистота
Ардино	1	1	1	1		
Джебел				1		22
Ивайловград			1	1		
Кирково				1		БКС
Крумовград				1	1	Да
Кърджали		2			1	ОБЧ ЕООД
Момчилград	1	1	1			
Черноочене						

Общинската политика за отпадъците - изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците се извършва с помощта на външни експерти.

> Дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци се извършват от общински предприятия или се възлагат по реда на ЗОП;

>Разработването на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други - се извършват в общинските администрации, но има нужда от материални ресурси за създаване на необходимите информационни системи и обучение на ползващите ги служители;

> Дейностите по наблюдение и контрол - извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол, и координация с други органи, налагане на санкции се извършват от общинската администрация.

> Дейностите за информиране и привличане на обществеността - обществени консултации и привличане на обществеността, информационно-разяснителни дейности и кампании - се подпомагат от общинската администрация, но има нужда от привличане на неправителствени и други организации, поради ограничените възможности на едни и същи общински служители.

Необходимо е да се определят мерки за повишаване на квалификацията на общинските служители и набавяне на информационни ресурси за работата им - компютърни системи, софтуери, обучение за ползване, издаване на идентификационни карти и други средства за набиране на данни и информация.

В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общините–дирекциии и отдели. В ЗУО и по-специално чл.19

са разгледани и подробно разписани задълженията на общините по управление на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалния капацитет на общините от региона с акцент върху контролните им функции.
В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да бъдат групирани в следните направления за компетентност:
- Функции по политики за отпадъците – разработване на общински програми инормативни документи;
- Функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата.
- Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи.

Препоръки от НПУО 2021-2028 за подобряване на общинския контрол по управление на отпадъците
Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институции на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контролна дейноститес отпадъци.
Необходимо е общините да изготвят годишен план и годишен отчет за контролната дейност по отпадъците, които да се одобряват от ръководството на общината, а резултатите от контролната дейност да се публикуват периодично на интернет страницата за осведомяван ена обществеността.
Съгласно НПУО2021–2028г., за повишаване капацитета на общините за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е необходимо:

- Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Непрекъснати обучения на общинските служители, включително на новопостъпващи в сектор отпадъци, като за целта МОСВ може да разработи проекти по различни финансиращи програми;
- Запазване високото ниво наквалификация на служителите,ч резсистема на обучение в рамките на МОСВ и различни проекти;
- Осигуряване на достатъчно автомобили с цел повишаване мобилността и възможност за извършване на планирани и внезапни проверки от общинските администрации.

✓ Изводи и препоръки

В общините част от регион Кърджали няма обособени отдели, които да се занимават само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, така и по други политики по опазване на околната среда се изпълняват от съответните административни звена към общинските администрации.

- Функциите на структурните звена в общинските администрации осигуряват в голяма степен възможните с нормативната уредба правомощия.

- Необходимо е да се запази високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

На територията на община Джебел няма официално депо, което да е закрито. През 2017 е изчистено временното място за отпадъци с идентификатор 12468.2.38

За всички останали общини, на чиито територии е имало отредени депа за отпадъци, тези общински депа са закрити в рамките на програмата ИСПА, като и последващия мониторинг е по същата програма.

На територията на РЦУО Кърджали има една запълнена клетка, чиято експлоатация е преустановена - това е клетка 1.

Също така все още не е издаден акт 16 за завършване на рекултивацията на старото общинско депо на община Кърджали, което е на територията на РЦУО Кърджали. Към момента има издаден акт 15 от ЗУТ.

✓ Изводи и препоръки:

Няма необходимост от допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на регионалните общини.

За община Кърджали е необходимо да актуализира проекта за рекултивация на база на реалното състояние на запълнената вече клетка 1 и да кандидатства за финансиране за нейната крайна рекултивация.

✓ Описание на общинските депа в обхвата на анализа

Регионален център за управление на отпадъците РЦУО Кърджали

Към настоящия момент на площадката на РЦУО Кърджали са изградени и функционират следните подобекти:

1. Клетка № 1 за депониране на отпадъци

2. Ограда на РЦУО Кърджали;

3. Административно-битова сграда;

4. Контролно- пропускателен пункт;

5. Трап за дезинфекция и фундамент за кантар;

6. Площадка за опасни отпадъци - карантинна зона;

7. Площадкова ВиК-мрежа;

8. Площадково ел. захранване и районно осветление;

9. Пречиствателно съоръжение за отпадъчни води;

10. Трафопост тип БКТП 1х400 kVA/20/0,4 kV;

11. Система за улавяне и отвеждане на газ до газстанцията /факел/-частта: колектор, шахта за кондензоотделител и газстанцията /факел/;

12. Система за събиране на инфилтрат от Клетка 1 и оросителна система;

13. Резервоари за питейна вода и вода за ПП-нужди;

14. Подпорна стена към ограда;

15. Станция аз гориво;

16. Автомивка;

17. Площадка /склад/ за инертни материали;

18. Вертикална планировка;

19. Вход депо и пътища и паркоустройство и Външен водопровод за захранване с питейна вода.

20. Мониторингови клкаденци

21. Клетка 2 за отпадъци, югозападно от Клетка 1;

22. Втори ретензионен басейн за инфилтратни води РБ2, разположен в площадката на РЦУО Кърджали, съгласно проектно решение на избрания изпълнител.

23. Обслужваща инфраструктура за Клетка 2 – противопожарен водопровод, площадково електрозахранване и районно осветление , газов колектор / само проектиране, без изграждане/, оросителна система , дренажен колектор инфилтрат , асфалтов път за достъп на сметовозните коли , канавки за отвеждане на повърхностните води в обхвата на клетката;

24. Клетка 3 за отпадъци, югозападно от Клетка 2;

25. Обслужваща инфраструктура за Клетка 3– противопожарен водопровод, площадково електрозахранване и районно осветление , газов колектор / само проектиране, без изграждане/, оросителна система , дренажен колектор инфилтрат , асфалтов път за достъп на сметовозните коли , канавки за отвеждане на повърхностните води в обхвата на клетката;

26. Система за видеонаблюдение за цялата площадка на РЦУО Кърджали;

27. Изграждане на 1 брой мониторингов кладенец за контрол на емисиите в подземните води в долната южна част на площадката на РЦУО Кърджали, в рамките на терена, отреден за компостираща и сепарарираща инсталация.

За РЦУО Кърджали е с изградена система за електрозахранване и водозахранване, за

които са сключени договори с експлоатационните дружества за техническата инфраструктура.

Към настоящият момент оператора на депото „Зауба“ ЕАД, съгласно Договор № 17975-03/25.06.2021 г., сключен между Община Кърджали като Възложител и „Зауба“ ЕАД като Изпълнител, който изпълнява условията от комплексното разрешително по експлоатацията, закриването, поддръжката и след експлоатационните грижи за площадката на депото, съгласно сключен Договор за възлагане на обществена поръчка от 2016 г. със срок на изпълнение 60 месеца.

✓ Изводи и препоръки

На основата на анализираната информация в анализа се правят основни изводи относно старите депа и се идентифицират най-приоритетните мерки относно старите общински депа и се изготвят препоръки за мерки, които да се включат в плана за действие към програмата на общината за управление на отпадъците, например:

- осигуряване на актуална информация за старите депа на общината;
- проучване и изготвяне на проекти за закриване рекултивация;
- осигуряване на финансиране;
- осигуряване на общинска структура/оператор, който да осъществява следексплоатационните грижи и мониторинг съгласно нормативните изисквания;
- изготвяне на общински регистър на депата с отпадъци, в т.ч. закрити и рекултивирани.

.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ” И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА”

✓ Изясняване на същността на принципите „Замърсителят плаща” и "Разширена отговорност на производителя" и приложението им в общината

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в договора за създаване на Европейската общност и най-общо изисква:

- Причинителят и притежателя на отпадъци да ги управлява по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;

- Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;

- Разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве , свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;

- Разходите за третиране и транспортиране са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъци.

Този принцип се прилага за битовите отпадъци (с изключение на 6 групи МРО) към домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса-битови отпадъци е приета 1.01.2024 г.

Принципът „Замърсителят плаща“ се прилага и за утайки от ПСОВ, генерирани в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води от домакинствата и от други източници. При тази схема лицата, които ползват услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчни води в т.ч. и третиране на утайки от ПСОВ, в съответствие с принципа „замърсителя плаща“, заплащат пълните разходи за тази услуга. Задължените в схемата лица заплащат услугите чрез такса за отвеждане и пречистване на отпадъчните им води в т.ч. за третиране на утайките им, която се изчислява на базата на количеството на доведени и отведени отпадъчни води и разходи за дейността. Таксите се определят от оператора на ВиК системите и се утвърждават от Комисията за енергийно и водно регулиране, в съответствие с нормативната уредба на национално ниво.

Принципът на схемата за „Разширена отговорност на производителя“, съгласно последните изменения на ЗУО е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.). При тази схема, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и специфичните наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО. Тези лица се представляват от лицензирани организации - Организации за оползотворяване на МРО, които са регистрирани в публично достъпни регистри.

Общините са нормативно задължени да организират дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или да оказват съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми). Кметът организира контрола за изпълнението на договори с организации по оползотворяване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО, свързани със системите за разделно събиране на масово разпространените отпадъци

✓ Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата.

Общините са отговорни да осигурят :

1. всички елементи на системата за събиране, транспортиране и последващо третиране в инсталации и съоръжения на битовите отпадъци;

2. закриване и рекултивация на депата за битови отпадъци с преустановена експлоатация; с

3. събиране на строителните отпадъци от ремонтни дейности и от разрушаване на сгради, генерирани от домакинствата и други обекти в малки количества;

4. оказване на съдействие на Организациите по оползотворяване на МРО, например чрез определяне на местата за разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, както и на други елементи от системите за събиране на МРО;

5. организиране на общинските системи за разделно събиране на отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло;

6. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци;

7. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата и др.отпадъци във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други

населени места;

8. определяне на изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло и създаване и поддържане на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;

9. определяне на размера на таксите за услугите, свързани с битовите отпадъци и събирането на приходите от таксите;

10. осъществяване на контрол за спазване на изискванията от домакинствата и другите задължени лица в схемата;

11. осъществяване на контрол за изпълнението на договорите от лицата, на които общината е възложила различни дейности, свързани с изпълнение на услуги по събиране и третиране на битовите отпадъци, за строителството на съоръжения за третиране на битови отпадъци, доставката на машини и съоръжения и др.

✓ Изводи и препоръки

В РСУО Кърджали се прилагат всички схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци.

Проблемно е получаването на максимални количествени резултати от прилагането на тези схеми, с които да се подпомогне постигането на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Това би се подпомогнало чрез създаването на типови договори, с включени в тях количествени параметри, с организациите по оползотворяване на МРО, които да се ползват от всички регионални общини и периодични - 2 пъти/годишно регионални срещи на отговорните служители на общините за обмяна на добър опит. .

АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Представена е резюмирана информация за притежаваните съдове и транспортни средства от общините, които изпълняват по стопански начин дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците на своята територия. Останалите общини ползват ресурсите на дружествата с регистрационен документ за тези дейности по чл. 35 от ЗУО, с които са сключили договор по реда на ЗОП.

СЪДОВЕ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА, ПРИТЕЖАВАНИ ОТ ОБЩИНА АРДИНО					
		Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци	-	-	-	-
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	5	Спец . автомобил „Мерцедес“ - 2001г.	добро	няма
3	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци		Спец. автомобил „Форд“ – 2019г.	Мн. добро	188 000лв.
4	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци		Спец. автомобил „Ивеко“– 2020г.	Мн. добро	129 084 лв.
5	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци		Спец. автомобил „Форд Тръгс“ – 2020г.	Мн. добро	216 036 лв.
6	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци		Двурaменен контейнеровоз – 2022г.	Мн. добро	183 000 лв.
7	Транспортни средства за събиране на СО	1	Двурaменен контейнеровоз – 2022г.	Мн. добро	183 000 лв.
8	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци	0			
9	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло	Тип „Бобър“ за пластмаса – 40 бр.	2021г.	Мн. Добро	33 900 лв.
10		Кофи 240 л. за			

		стъкло – 50 бр.			
11		Тип „Бобър“ за стъкло – 10 бр.			
12	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки	0			
13	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци	0			

ДАННИ ОТНОСНО СЪДОВЕ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА					
	ОБЩИНА ДЖЕБЕЛ	Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци				
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	1	2005	в движение	
3	Транспортни средства за събиране на СО				
4	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци				
5	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло				
6	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки				
7	ü Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци				

ДАННИ ОТНОСНО СЪДОВЕ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА					
	ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД	Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци				
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	1	2023	добро	
3	Транспортни средства за събиране на СО				
4	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци				
5	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло				
6	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки				
7	ü Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци				

Средства, притежавани от общината					
	ОБЩИНА КИРКОВО	Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци	0	0	0	0
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	3	2019	добро	0
3	Транспортни средства за събиране на СО	0	0	0	
4	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци	0	0	0	0

5	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло	0	0	0	0
6	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки	0	0	0	0
7	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци	0	0	0	0

	ОБЩИНА КРУМОВГРАД	Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци	138	2015г. и 2016г.	50% от тях са неизползваеми	За 2023г. не
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	4	2013г., 2013г., 2019г.2021г.	използваеми	За 2023г. не
3	Транспортни средства за събиране на СО	1 /самосвал/	2016г.	използваем	За 2023г. не
4	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци	0			
5	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло	393	2020г.	използваеми	За 2023г. не
6	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки	0			За 2023г. не
7	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци	0			За 2023г. не

ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД
Средства, притежавани от общината

№		Брой	Година на придобиване	Състояние	Планирани или одобрени от общинския съвет за закупуване
1	Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци	70	2015	Добро	
2	Транспортни средства за събиране на битови отпадъци	3	2016 2019 2021	Добро Отлично Отлично	
3	Транспортни средства за събиране на СО				
4	Транспортни средства за събиране на биоотпадъци				
5	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло				
6	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки	3 конт.			
7	Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци				

Регионалните общини са с голямо желание и определят висок приоритет да осигурят съвременна инфраструктура за отпадъци, като основната пречка пред тях е финансова - осигуряване на капиталовите инвестиции.

Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура не е достатъчна за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.

Необходима е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както следва:

- За разделно събиране, транспортиране и третиране на рециклируемите потоци битови отпадъци

- За разделно събиране, транспортиране и третиране на генерираните

биоотпадъци

- За разделно събиране, транспортиране и третиране на генерираните строителни отпадъци

- Предвид неголямото количество ПСОВ в региона, близостта на двете изградени ПСОВ в Кърджали и Момчилград и съответно генерираните от тях утайки се предвижда третирането им на РЦУО Кърджали.

- Използваното от РСУО Кърджали депо отговаря на нормативните изисквания; То е разположено на територията на РЦУО Кърджали. Ползва се на практика от всички общини-членки на РСУО Кърджали. Развитието му се планира от Община Кърджали. Към момента стартира ползването на две новопостроени клетки - 2 и 3, които са с капацитет 132 120 куб. м. за Клетка 2 и 192 893 куб. метра. за Клетка 3. При постигнат коефициент на компактиране възможното количество за депониране в тях е 423000 тона отпадък. Тези клетки следва да поемат и временно съхраненото количество отпадък в РЦУО от около 150000 тона, следователно остатъчният построен капацитет към момента е ок. 273000тона или за около 6 години. Ако се изгради сепарираща инсталация и временно съхраненият отпадък се пресортира, този срок би могъл да се увеличи. След 2026 година следва да се пристъпи към проектиране и изграждане на клетки 4 и 5 на регионалното депо в РЦУО Кърджали.

✓ Претоварни станции

По програмата ИСПА е правено проучване за целесъобразността от изграждане на претоварни станции. Предвидени са 4 претоварни станции, съответно на територията на общините Ивайловград, Крумовград, Ардино и Кирково.

И четирите претоварни станции не са построени, като строежът им е спрян с акт 10 по ЗУТ.

Целесъобразно е достройването им, като където е възможно интегрирането им с общински площадки за разделно приемане на отпадъци от гражданите и за складиране на разделно събраните биоотпадъци и строителни отпадъци в тези общини.

.

✓ Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци

Не са правени проучвания, съответно не са изградени инсталации за третиране на биоразградими отпадъци.

Единствено община Кърджали е разработвала инсталация за анаеробно третиране на хранителни отпадъци по програма от Южна Корея, но тя е с недостатъчен капацитет.

Предвид малките количества биоотпадъци от седемте регионални общини / под 1000 тона годишно/ се налага становището, че е необходимо изграждане на регионална инсталация за компостиране на територията на РЦУО Кърджали,

която да се ползва от общините Кърджали, Ардино, Джебел, Момчилград, Кирково, Крумовград и Черноочене и Ивайловград. Прогнозният капацитет на регионалната компостираща инсталация е 12000 т/годишно, от които 7500 т/годишно са зелени отпадъци и 4500 т/годишно са хранителни отпадъци.

Това решение се благоприятства и от факта, че произведеният компост ще има сигурна област на приложение за рекултивацията на клетките на РЦУО Кърджали. .

- ✓ **Инсталации за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци**

Към момента няма построена на територията на РСУО Кърджали инсталация за преварително третиране на битови отпадъци. Планирана е такава на територията на РЦУО Кърджали. Поради неголямото годишно количество на 7-те регионални общини, без Кърджали - за всяка една от тях под 4000 т/година или средно за община от 2652 т/годишно- е нецелесъобразно изграждането на сортиращи инсталации на тяхна територия. По-практично би било осигуряването на висока степен на разделно събиране на биоразградимите отпадъци, строителните и инертните отпадъци и масово разпространените отпадъци и намаляване на потока смесени битови отпадъци, които да се транспортират до РЦУО Кърджали.

При достигане на максималната висока степен на разделно събиране, очакваният поток смесен битов отпадък за сепариране би бил около 15000 т/годишно, но като се има предвид, че е необходимо време за достигане на този максимален коефициент на разделно събиране, както и че е необходимо пресортиране и на временно съхранения отпадък в РЦУО Кърджали е разумно да планира капацитет на сортиращата инсталация от около 30 000 т/годишно.

- ✓ **Площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци, които общината е осигурила за населени места над 10 000 жители**

Съгласно ЗУО нормативно задължение за такъв център имат общините с населени места с население над 10000 жители- за РСУО Кърджали такава площадка е задължителна само град Кърджали.

В Община Кърджали има 2 общински площадки за приемане на отпадъци от гражданите, построени по проект от ИСПА, които са с малка площ и имат нужда от реконструкция.

За постигане на висока степен на разделно събиране на отпадъците, останалите общини / или дружествата, на които са възложили дейността/ следва да разполагат с площадка за съхранение на разделно събраните отпадъци до предаването им за по-нататъшно оползотворяване. В случай, че тези площадки са удобни и близо до населените места, е възможно складирането да се интегрира и с общинска площадка за безвъзмездно приемане на отпадъци от гражданите - рециклируеми, едрогабаритни, зелени и строителни отпадъци, излязло от употреба електронно и електрическо оборудване.

✓ Пунктове за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло

Този вид инфраструктура не се осигурява от общината, а е изцяло бизнес инициатива. Тъй като количествата битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, които се събират в тези пунктове и се предават за рециклиране, се отчитат при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци от общината, е необходима всяка община да е информирана относно фирмите, които имат разрешителен документ по реда на ЗУО да извършват тази дейност, както и отчет от тях за събраните количества. Отделно общината следва да създаде регистър за тези пунктове, който да обяви на населението, както и да определи технически или други изисквания за дейността им.

В община Кърджали се поддържа и обявява регистър на площадките:

Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон

№ по ред	Търговец	Адрес на търговеца	Адрес на площадката
1	"Дамянов Сървиз" ЕООД	гр. София, район Възраждане, Три уши №107, блок 8, ап.10	гр. Кърджали, източна промишлена зона в индустриален район Ж. П. гара
2	"Феникс Комерс" ЕООД	гр. Кърджали, кв. "Възрожденци", бл.45, ап.62	гр. Кърджали, складово промишлена зона - район Ж. П. гара
3	"Феникс -Т" ЕООД	гр. Кърджали, бул. "Беломорски", №75, ап.23	гр. Кърджали, ул. "Родопи"
4	"Екобултрейд" ЕООД	гр. Кърджали, ул. "Миньорска" №6, блок Роза, ап.3	гр. Кърджали, кв. Гледка, стопански двор
5	"Ленд Стийл" АД	гр. Кърджали, ул. "Язовирска" №8	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток"
6	"Турува" ЕООД	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток", база Петрол	гр. Кърджали, промишлена зона "Изток"
7	"Ровотел Стийл" ООД	гр. Нови искър, ул. "Кременица" №2, обл. София	гр. Кържали, поземлен имот №40909.122.46

Община Ивайловград е издирила и работи с една такава площадка на своята територия.

Такива площадки биха допринесли за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на общините, тъй като те ползват икономическата заинтересованост на населението за разделно предаване на рециклируеми отпадъци.

✓ **Площадки/места за предаване на ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, негодни за употреба акумулатори, отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО или индивидуално изпълняващи цели за МРО**

Тези площадки се осигуряват от организациите за оползотворяване на МРО. Силно препоръчително е за общините да включат в договорите си с тях задължително изисквания за предоставяне на отчети от тях относно площадките и събраните в тях количества, тъй те благоприятстват постигането на нормативните цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, които общините следва да постигнат.

✓ **Инсталации за оползотворяване на сметищен газ**

Такава инсталация не е построена на регионалното депо в РЦУО Кърджали. Силно препоръчително е заедно с проекта за крайна рекултивация на клетките на депото да се възложи обследване на калоричността и състава на сметищния газ от депото и оценка за целесъобразността от изграждането на такава инсталация.

✓ **Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци**

По пилотен проект , финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2007-2013г. са закупени от всички общини съдове за домашно компостиране, които са разположени по домакинствата. Ефектът от проекта е повече поучителен за това каква да бъде мотивацията на гражданите, за да ги ползват. Разумно е да се предвиди домашното компостиране за отделечените общини от РЦУО Кърджали - Крумовград, Ивайловград, Кирково, Ардино.

✓ **Инфраструктура за събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци**

Общините от РСУО Кърджали полагат усилия и са осигурили съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци , която обслужва над 90% от населението на съответната община. Изключение са много малките населени места, разположени в планинските части, с население по-малко от 10 жители.

Препоръчва се организиране на обучения и представяния от регионалното сдружение на съвременните съдове за сметосъбиране, както и определяне на критерии относно избора на оптимални такива.

✓ **Съдове и транспортни средства за събиране на отпадъци от сгурия и пепел**

В общините Джебел и Момчилград се извършва разделно събиране на пепел и сгурия, чрез специални контейнери, разположени до тези за битови отпадъци.

✓ **Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло**

Ползват се контейнерите на организациите, с които е сключен договор.

✓ Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки

Към момента на изготвяне на програмата общините Кърджали и Момчилград са сключили предварителни договори за разделно събиране на обувки и текстил.
Предвид интереса на разположените на по-далечно разстояние от РЦУО Кърджали общини да транспортират минимално количество смесен битов отпадък към регионалния център, е препоръчително да сключат договори с организация за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки. Проблем е, че организациите за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки нямат икономически интерес да обслужват малките регионални общини.
Препоръчително е близко разположените една до друга регионални общини да сключат съвместен договор с една и съща организация, за да завишат потенциалния интерес.

✓ Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци

Към момента няма закупени такива. Силно препоръчително е планирането на системи за разделно събиране и определяне на броя и капацитета на необходимите съдове. Като се има предвид, че се ползват сезонно - от април до октомври, препоръчително е ползването на един и същ тип съдове - например контейнери 4 или 6 кубикови - за разделно събиране на биоразградимите и на строителните отпадъци, боядисани съответно в зелен и друг цвят, които да се обслужват от едни и същи контейнеровози.

✓ Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита

Общините от регион Кърджали нямат въведени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, освен за опасните масово разпространени отпадъци, за които има сключени договори с организации за оползотворяване на МРО.

Няма изградени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита, поради факта, че след това няма къде да се предадат за третиране в България, а третирането в чужбина е твърде скъпо.

Предвид малкото количество, този въпрос не е приоритетен за периода на тази регионална програма.

✓ Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Кметът на общината е отговорен за:

• Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. (чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО)

• Предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното

премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. (чл. 10, ал. 4 от ЗУО)

При всички останали случаи, отговорността за управление на строителните отпадъци е на възложителя на строителството/премахването на строежите в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.

Организацията на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци на територията на общините от регион КЪРДЖАЛИ се извършва, както следва:

АРДИНО Общината е предвидила площадка, на която да се донасят строителните отпадъци от района, но няма организирано събиране. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.

ДЖЕБЕЛ Няма разделно събиране на строителните отпадъци, депонират се в РЦУО Кърджали, заедно с битовите отпадъци.

ИВАЙЛОВГРАД Общината ползва организирана площадка от бивша кариера с кантар, стоманобетонови клетки, ограда и подходяща настилка за прием на строителни отпадъци.

КИРКОВО Строителните отпадъци, изхвърляни от домакинствата в контейнерите за битови отпадъци се депонират заедно с битовите отпадъци

КРУМОВГРАД Общината е предвидила площадка, на който да се складират с цел третиране строителните отпадъци, няма система за разделното им събиране. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.

КЪРДЖАЛИ Образуваните строителни отпадъци на територията на общината са предимно от юридически лица от строителна дейност. Малка част от тях са формирани от физически лица следствие на ремонтни дейности. Много често, населението събира смесено строителните отпадъци с битовите. Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. По принцип се декларират само количествата, за които строителни фирми и инвеститори се обръщат към общината за посочване на място и условия за депонирането им. Депонирането на строителните отпадъци от домакинствата, изхвърлени в контейнерите за битови отпадъци се извършва на РЦУО Кърджали

МОМЧИЛГРАД На територията на общината няма изградена инфраструктура за третирането на отпадъци от строителството и разрушаването.

Генерираните количества строителни отпадъци се извозват на регионалното депо в РЦУО Кърджали, заедно с битовите. Общината има потенциал да генерира допълнителни количества строителни отпадъци, поради върнати военни имоти, подлежащи на разрушаване.

ЧЕРНООЧЕНЕ Строителните отпадъци, изхвърляни от домакинствата в контейнерите за битови отпадъци се депонират заедно с битовите отпадъци

ЗА ВСИЧКИ ОБЩИНИ Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Декларират се количествата, за които строителните фирми са се обърнали към община за посочване на място и условия за депонирането им.

Друг сериозен проблем е и това, че много отпадъци от тези дейности се изхвърлят нелегално край населените места и край междуселищните пътища. За строителните обекти е характерно разделянето на строителните отпадъци и земните маси от битовите отпадъци ако е имало такива.

Силно препоръчително е организирането на система за разделно събиране на генерираните строителни отпадъци, шредерирането им, предаването на арматурното и друго желязо и метали за рециклиране и ползване на наситнените фракции за обратни насипи на нарушени терени и междуселски пътища.

✓ Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ГПСОВ

На територията на регион Кърджали има две ПСОВ - на община Кърджали и община Момчилград. Няма конкретни данни за генерираните утайки от дейността им. Предвид близостта на двете общини до РЦУО Кърджали, следва да се търси оползотворяването и обезвреждането им там.

✓ Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци

Не се цитирани от общините инсталации, съоръжения или площадки, за дейности със специфични отпадъчни потоци.

✓ Основни изводи и препоръки

> Приоритетно е за общините от РСУО Кърджали да предприемат дейности за въвеждане на:

> Системи за разделно събиране на биоотпадъците

> Системи за разделно събиране на строителните отпадъци

> Изграждане на регионално съоръжение за третиране на биоотпадъците на територията на РЦУО Кърджали, предвид определящото количество, генерирано от община Кърджали и гарантираното ползване на произведения компост.

> Въвеждане на системи за разделно събиране на хартия, пластмаса, метал и стъкло на теритирията на всяка една регионална община

> Включване в местната си наредба изискване за получаване на годишни отчети за подготвените за третиране отпадъци от всяко едно дружество, работещо на тяхна територия и притежаващо документ за дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО.

> Включване в дневния ред на работата на Регионалното сдружение „ За Чисти Родопи“ на ежегодни обучения от външни експерти и срещи за обмяна на опит на заетите с дейности по отпадъци служители на общините.

> Включване в дневия ред на работата на Регионалното сдружение „За Чисти Родопи“ на ежегодна среща преди март месец на всяка година за обединяване на отчетите на общините, свързани с отпадъците и изчисляване на постигнатите общински и регионална цел за подготовка на отпадъците за рециклиране и оползотворяване и на изведените от депо отпадъчни потоци.

АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

✓ Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Все още няма установени практики по предотвратяване на отпадъците в общините-членки на РСУО Кърджали. По-скоро се практикува предаване на храни ,годни за ползване или ползване на многократни стъклени опаковки вместо еднократни пластмасови от търговски вериги като „Кауфланд“, „Лидл“ и „ Билла“ на териториите на общините, както и отделни инициативи в училищата.

Община Крумовград има създаден фонд за стимулиране на местни фирми, в който би могло да се включи приоритет финансиране на проекти, които водят до предотвратяване образуването на отпадъци.

Стартирало е и сключване на договори за разделно събиране на дрехи и обувки, с което се осигурява и повторна употреба на текстилните отпадъци.

✓ Основни изводи и препоръки

Препоръчително е да се събира целево информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците, както и работа с Стопанската камара, БТПП и бизнес клубовете за съвместни такива проекти.

Всички общини, които планират да изградят на своята територия общински площадки за безвъзмездно приемане на отпадъци от населението, да предвидят по един служител, който да има минимална техническа компетентност да проверява годността на предадените излезли от употреба вещи, площ за складиране поне за два месеца на

годните предадени такива и съвместна работа със социалните отдели на общината, за предаването им за повторно ползване от нуждаещи са хора и организации.

Да се предвидят два пъти годишно на тези центрове тип „ гаражни разпродажби“, на които срещу минимална цена да се продават предадените им годни за употреба вещи на заинтересовани граждани.

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВлЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

✓ Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща”, който се въвежда с такса „Битови отпадъци” за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет на съответната община определя размера на такса „Битови отпадъци” за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата „Битови отпадъци”, на основание чл. 9 от ЗМДТ.

Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;

- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.

- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;

Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет. Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година, като вече достигна максималния си размер от 95 лв/тон. Въвеждането им доказва ефективността на този инструмент, но размерът им изглежда прекомерен

за общините.

✓ Основни изводи и препоръки

Необходимо да е да се предвиди осигуряване на разпознаваеми друг вид съдове за събиране на ТБО, предназначени за магазините, ресторантите и другите търговски обекти, поименно на обект, за който е издадено разрешение, снабдени с ключета, като таксата ТБО да се изчислява на база на броя вдигания и обемната плътност на битовия отпадък на тези съдове. Така ще се избегне ползването на съдовете за гражданите от търговските обекти, ще се приложи принципът „Замърсителят плаща“ и ще въведе икономически стимул за разделно събиране на рециклируемите отпадъци.

Паралелно на това се препоръчва да се организират в определени дни специални курсове за безплатно събиране на рециклируемите хартия и картон ,PET и стъклени бутилки, от същите тези обекти. Целта е да се създаде у тях икономически интерес да ги събират разделно, като заплащат по-малка такса ТБО за сметосъбине и депониране, на база на по-малкото количество смесен отпадък ,който депонират.

- За по-голямата част от общините / всички без Кърджали и Джебел/ приходите от ТБО са под поносимостта на населението. За целта е необходимо при всяко едно нововъведение в системата за управление на отпадъците, да се изчислява влиянието му върху таксата за ТБО и тя да се повишава обосновано до нивото на поносимостта. В същото време е желателно инвестиционните разходи да се осигурят по линия на ОПОС и други грантови финансирания.

- Впечатлението е, че размерът на отчисленията по член 64 от ЗУО е прекомерен за общините. Необходимо е регионалното сдружение да изясни законовата процедура през ИАОС за отчетност, която постига намалението им, съответно с 50% за рециклируемите отпадъци и 50% за биоразградимите.

.

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Извършването на анализите трябва да отговори на следните въпроси:

- Общините от РСУО Кърджали полагат усилия и поддържат стабилно нивото на приходите от таксите за ТБО в годините. Представени са данните за всяка община в таблицата по-долу:

Община	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	Приходно-разходна план - сметка	Приходно-разходна план - сметка	Приходно-разходна план - сметка	Приходно-разходна план - сметка	Приходно-разходна план - сметка
КЪРДЖАЛИ					
1. Сметоизвозване и сматосъбиране		3 069 060	3 036 000	3 036 000	3 036 000
2. Обезвреждане на отпадъците		1 146 940	2 477 194	2 761 621	2 761 621
3. Почистване на обществени места		1 164 000	1 164 000	1 164 000	1 164 000
ОБЩО	**4960000**	**5380000**	**6677194**	**6961621**	**6961621**
НА ЖИТЕЛ					**97,61106282**
ДЖЕБЕЛ					
1. Сметоизвозване и сматосъбиране			497000	252000	276000
2. Обезвреждане на отпадъците				208000	219740
3. Почистване на обществени места			140000	220000	282260
ОБЩО			**637000**	**680000**	**778000**
НА ЖИТЕЛ					**72**
КИРКОВО					
1. Сметоизвозване и сматосъбиране	253400	254200	312000	376986	354000

2. Обезвреждане на отпадъците	219617	292960	410985	365385	434345
3. Почистване на обществени места	11200	12700	18000	21000	22000
ОБЩО НА ЖИТЕЛ	**484217**	**559860**	**740985**	**763371**	**810345 31,81**
КРУМОВГРАД					
1. Закупуване на съдове за битови отпадъци	30000	0	0	0	0
2. Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	312560	216000	248900	472229	365388
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци, поддържане на депо	50000	52000	62400	55000	67392
4. Почистване на обществени места	315000	285000	222400	346650	340190
ОБЩО НА ЖИТЕЛ	**707560**	**553000**	**533700**	**873879**	**772970 37,79**
МОМЧИЛГРАД					
Закупуване на съдове за битови отпадъци	21 000	15 900	106 258	30 421	35 532
Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	70 000	426 351	405 776	599 993	259 364

Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци	193 000	233 484	220 868	299 489	246 214
Почистване на обществени места	86 000	419 958	455 864	463 992	402 411
ОБЩО	**370 000**	**862 209**	**1 188 766**	**1 393 895**	**943 521**
НА ЖИТЕЛ					**49,36**
АРДИНО					
1. Сметоизвозване и сматосъбиране				217 940	227 100
2. Обезвреждане на отпадъците				187 210	205 191
3. Почистване на обществени места				188 850	188 016
Други				1 000	7 000
ОБЩО				**595 000**	**627 307**
НА ЖИТЕЛ					**41**
ЧЕРНООЧЕНЕ					
1. Сметоизвозване и сматосъбиране				191 325	205 000,00
2. Обезвреждане на отпадъците				157 225	70609
3. Почистване на обществени места				91 000	99 391,00
ОБЩО				439 550	375 000,00
НА ЖИТЕЛ				**26,81**	**22,88**

ИВАЙЛОВГРАД					
1. Закупуване на съдове за битови отпадъци	0	0	5993	3300	7000
2. Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	57844,8	171089	175 116	166 100,00	197 090,00
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци	39066,3	10541	7086	38 535,50	43 848,70
4. Почистване на обществени места	90713,9	27538	21 751	28 400,00	70000
ОБЩО	**187625**	**209168**	**209946**	**236335,5**	**317938,7**
НА ЖИТЕЛ					**56,23**

✓ Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

Илюстрирали сме таксата на човек от населението и на тон отпадък и сме сравнили таксите на отделните общини по отношение на критерия за поносимост на таксата битови отпадъци.

Критерият за поносимост е 1% от разполагаемия годишен доход на жител. За област Кърджали този доход е 6103 на човек, годишен за 2021, към момента на написване на програмата данните за 2022 още не са излезли. Тоест критерият за поносимост е 61,03 лв/жител/година.

Всички общини, с изключение на Кърджали и Джебел, са под този критерии, тоест имат потенциал за увеличение на ТБО.

Също така, като се има предвид, че повечето общини имат население по постоянен адрес по-голямо от този по настоящ адрес, е редно да преразгледат начина, по който определят таксите битови отпадъци, като определят постоянна съставка, свързана с необходимите капиталови разходи и разходите за почистване на обществените места, приложима за всички регистрирани и променлива съставка, свързана с текущите разходи, които не се ползват от населението по постоянен адрес.

Община	2022 г.
	Приходно- разходна план - сметка
КЪРДЖАЛИ	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**6961621** **379,10**
ДЖЕБЕЛ	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**778000** **424**
КИРКОВО	
ОБЩО **НА ТОН ОТПАДЪК**	**810345** **188,56**
КРУМОВГРАД **ОБЩО** **НА ТОН ОТПАДЪК**	 **772970** **209,73**
МОМЧИЛГРАД **ОБЩО** **НА ТОН ОТПАДЪК**	 **943 521** **275,13**
АРДИНО **ОБЩО** **НА ТОН ОТПАДЪК**	 **627 307** **254**

ЧЕРНООЧЕНЕ ОБЩО НА ТОН ОТПАДЪК	**439 550 271,91**
ИВАЙЛОВГРАД ОБЩО	**317938,7**
НА ТОН ОТПАДЪК	**256,76**

Като се има предвид, че един жител на регионалните общини генерира 170 кг/година отпадък и критерият за поносимост спрямо паричния му доход, то критерият за разходи на тон отпадък за регионалните общини е 359 лв/тон отпадък.

✓ Основни изводи и препоръки

Към момента приходите от ТБО покриват минималния обхват услуги за управление на отпадъците, включени в ЗМДТ.

Предвид новите нормативни изисквания е необходимо да се въведат системи за разделно събиране на биоразградимите и строителни отпадъци, както да се изградят регионални инсталации за третирането им. Отделно общините следва да обслужват всички съоръжения или мероприятия за разделно събиране на битовите отпадъци. Следователно ще са необходими допълнителни приходи към системата.

За оптимизиране на бюджета за дейности с отпадъци и силно препоръчително общините от РСУО да подготвят проекти, съгласно приоритетите за програмния период и изискванията на ОПОС, за да си гарантират най-ниска цена на капиталовото финансиране на новите системи за дейности с отпадъци, които ще въведат.

Приоритете на ОПОС за програмния период до 2028 година са следните:

Мерки за развитие/надграждане на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци на регионално ниво на управление на отпадъците за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и депониране на отпадъци:

- За РСУО Габрово, Видин, Ловеч, Луковит, Омуртаг, Панагюрище, Разлог, Рудозем, Търговище и Кърджали – мерки за предотвратяване и подготовка за повторна употреба, разделно събиране на отпадъците, задължително за биоразградими отпадъци, изграждане на инсталации за рециклиране и предварително третиране и др. (съгласно Приложение 7 от НПУО 2021-2028 г.);
- За РСУО Велико Търново, Враца, Карлово, Костенец, Малко Търново, Монтана, Перник, Плевен, Силистра, Стара Загора, Харманли, Хасково - мерки за предотвратяване и подготовка за повторна употреба, разделно събиране на отпадъци, задължително за биоразградими отпадъци, изграждане на инсталации за рециклиране и надграждане на съществуващи инсталации за предварително третиране и др. (съгласно Приложение 6 от НПУО 2021-2028 г.);
- Мерки за изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка - изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка,

- осигуряване на разделно събиране на отпадъци в задължителна комбинация с рециклиране на отпадъци в индустриални зони/паркове (с изключение на производствени и опасни отпадъци, отпадъци от опаковки, от електрическо и електронно оборудване, от батерии и акумулатори, от текстил);
 Мерки за рециклиране на отпадъците – допустими в комбинация с разделно събиране и предварително третиране;
 Мерки за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране на отпадъци и/или за рециклиране на разделно събрани отпадъци, мерки за предотвратяване и др. за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране и намаляване количествата на депонираните битови отпадъци – за РСУО съгласно Приложение 8 на НПУО 2021-2028 г.;
 Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България и тестването на тези модели в три регионални системи за управление на отпадъците;
 Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението
•Рекултивация на депа, повторно преработване на депонирани отпадъци или осигуряване на безопасност на съществуващи депа без увеличаване на техния капацитет.
В НПУО 2021-2028 са анализирани и идентифицирани депата / клетките на депата за битови отпадъци, които са запълнени и трябва да бъдат закрити. Европейското и националното законодателство изисква финансови гаранции/обезпечения от собствениците на депа за затваряне и последващ мониторинг на депата. Собствениците на депата за битови отпадъци са общини. Анализите показват, че за някои от депата натрупаните средства по чл. 60 от ЗУО не са достатъчни, за да покрият всички дейности по рекултивацията и последващия мониторинг. Общините се нуждаят от допълнителни средства – за техническата рекултивация, за да рекултивират своевременно депата и да гарантират намаляване на риска от по-нататъшно замърсяване на околната среда и превентиране рисковете за човешкото здраве.

ПРОГНОЗИ

Изготвена е прогноза за населението чрез използване на трендовете от прогнозите на НСИ за населението на страната. Тенденцията е за спад на населението.

Област/година	2020 г	2025 г.	2030 г.
Кърджали	146 907	141 002	134 548
% спад	0%	4,02%	8,41%

Изготвена е прогноза за очаквания генериран отпадък в целия регион, като са включени и данните за разделно събрания отпадък до момента, за да се отдели количеството събиран смесен битов отпадък. Същата прогноза е изготвена и по общини, представена таблично по-долу.

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	**4733,76**	**0,00**	**4733,76**	12,82%
Хартия	**479,63**	**342,14**	**821,77**	2,23%
Картон	**433,02**	**95,44**	**528,46**	1,43%
Пластмаса	**1675,95**	**76,01**	**1751,96**	4,74%
Текстил	**647,12**	**0,00**	**647,12**	1,75%
Гума	**248,72**	**0,00**	**248,72**	0,67%
Кожа	**289,97**	**0,00**	**289,97**	0,79%
Градински	**3819,63**	**3504,63**	**7324,26**	19,83%
Дървесни	**518,96**	**0,00**	**518,96**	1,41%
Стъкло	**1101,42**	**85,96**	**1187,38**	3,22%
Метали	**285,40**	**2020,53**	**2305,93**	6,24%
Инертни >4 см	**2456,70**	**0,00**	**2456,70**	6,65%
Опасни	**240,15**	**0,00**	**240,15**	0,65%
Други	**561,29**	**0,00**	**561,29**	1,52%
Ситна фракция < 4см	**13314,47**	**0,00**	**13314,47**	36,05%
Общо:	**30806,18**	**6124,71**	**36930,89**	**100,00%**

ОБЩИНА	РАЗСТОЯНИЕ В КМ	ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ	ОТПАДЪК	хартия и картон	пластмаса	стъкло	метал	Re	2025 г- 55%	2028 г- 58%
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	площ.	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД
Ардино	40,5	да	**2467,40**	51,33	120,83	81,57	60,16	**313,88**	**172,64**	**182,05**
Джебел	18,7		**1832,94**	55,88	84,36	55,50	42,95	**238,69**	**131,28**	**138,44**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	31,78	76,22	34,79	27,12	**169,92**	**93,46**	**98,55**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	128,54	208,05	169,68	141,67	**647,94**	**356,37**	**375,81**
Крумовград	45	да	**3685,57**	92,68	167,24	116,95	100,98	**477,84**	**262,81**	**277,15**
Кърджали	10,5		**18363,34**	819,16	828,68	572,71	1740,31	**3960,85**	**2178,47**	**2297,29**
Момчилград	12,3		**3429,34**	66,59	143,23	91,85	117,25	**418,92**	**230,41**	**242,97**
Черноочене	25,6		**1616,55**	104,27	123,34	64,34	75,49	**367,44**	**202,09**	**213,12**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**1350,23**	**1751,96**	**1187,38**	**2305,93**	**6595,49**	**3627,52**	**3825,38**

ОБЩИНА	РАЗСТОЯНИЕ В КМ	ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ	ОТПАДЪК	градински	дървесни	хранителни	ОБЩО БИОГРАЗГРАДИМИ	2025,2028 г-65%
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	площ.	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД
Ардино	40,5	да	**2467,40**	404,13	26,46	297,87	**728,46**	**473,50**
Джебел	18,7		**1832,94**	272,76	37,69	225,19	**535,64**	**348,17**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	253,05	21,20	171,85	**446,10**	**289,97**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	767,55	66,99	587,14	**1421,69**	**924,10**
Крумовград	45	да	**3685,57**	747,05	57,90	494,56	**1299,50**	**844,68**
Кърджали	10,5		**18363,34**	3786,58	239,67	2293,87	**6320,12**	**4108,08**
Момчилград	12,3		**3429,34**	780,82	41,40	462,51	**1284,73**	**835,08**
Черноочене	25,6		**1616,55**	312,32	27,64	200,78	**540,74**	**351,48**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**7324,26**	**518,96**	**4733,76**	**12576,99**	**8175,04**

ОБЩИНА	РАЗСТОЯНИЕ В КМ	ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ	ОТПАДЪК	ситна фракция	едра фракция	ОБЩО СТРОИТЕЛНИ	2025,2028 г-70%
	РЕГИОНАЛНО ДЕПО	площ.	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД	Т/ГОД
Ардино	40,5	да	**2467,40**	1126,08	165,45	**7745,78**	**5422,05**
Джебел	18,7		**1832,94**	812,35	132,80	**945,15**	**661,60**
Ивайловград	101	да	**1238,27**	459,49	89,29	**548,78**	**384,15**
Кирково	38,8	да	**4297,49**	1581,09	392,23	**1973,32**	**1381,33**
Крумовград	45	да	**3685,57**	1428,78	265,33	**4694,10**	**3285,87**
Кърджали	10,5		**18363,34**	6156,64	1031,71	**7188,36**	**5031,85**
Момчилград	12,3		**3429,34**	1300,32	244,74	**4545,06**	**3181,54**
Черноочене	25,6		**1616,55**	449,72	135,14	**584,87**	**409,41**
За Региона	**23,51**		**36930,89**	**13314,47**	**2456,70**	**28225,42**	**19757,79**

АРДИНО **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**2 467**
Население на общината	**брой**	**14 514**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	297,87		297,87	**12,07%**
Хартия	32,25		32,25	**1,31%**
Картон	19,08		19,08	**0,77%**
Пластмаса	120,83		120,83	**4,90%**
Текстил	47,07		47,07	**1,91%**
Гума	23,30		23,30	**0,94%**
Кожа	16,51		16,51	**0,67%**
Градински	344,13	60	404,13	**16,38%**
Дървесни	26,46		26,46	**1,07%**
Стъкло	81,57		81,57	**3,31%**
Метали	60,16		60,16	**2,44%**
Инертни >4 см	165,45		165,45	**6,71%**
Опасни	12,57		12,57	**0,51%**
Други	34,07		34,07	**1,38%**
Ситна фракция < 4см	1126,08		1126,08	**45,64%**
Общо:	**2407,40**	**60,00**	**2467,40**	**100,00%**

ОБЩИНА ДЖЕБЕЛ **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**1832,94**
Население на общината	**брой**	**10 782**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	225,19		225,19	12,29%
Хартия	30,65		30,65	1,67%
Картон	25,24		25,24	1,38%
Пластмаса	84,36		84,36	4,60%
Текстил	41,37		41,37	2,26%
Гума	12,27		12,27	0,67%
Кожа	15,76		15,76	0,86%
Градински	200,76	72	272,76	14,88%
Дървесни	37,69		37,69	2,06%
Стъкло	55,50		55,50	3,03%
Метали	42,95		42,95	2,34%

Инертни >4 см	132,80		132,80	7,25%
Опасни	14,90		14,90	0,81%
Други	29,16		29,16	1,59%
Ситна фракция < 4см	812,35		812,35	44,32%
Общо:	**1760,94**	**72,00**	**1832,94**	**100,00%**

ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**1238,27**
Население на общината	**брой**	**7283,9222**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	171,85		171,85	13,88%
Хартия	17,80		17,80	1,44%
Картон	13,99		13,99	1,13%
Пластмаса	76,22		76,22	6,16%
Текстил	25,38		25,38	2,05%
Гума	9,61		9,61	0,78%
Кожа	5,61		5,61	0,45%
Градински	181,86	71,19	253,05	20,44%
Дървесни	21,20		21,20	1,71%
Стъкло	34,79		34,79	2,81%
Метали	27,12		27,12	2,19%
Инертни >4 см	89,29		89,29	7,21%
Опасни	7,40		7,40	0,60%
Други	25,46		25,46	2,06%
Ситна фракция < 4см	459,49		459,49	37,11%
Общо:	**1167,08**	**71,19**	**1238,27**	**100,00%**

ОБЩИНА КИРКОВО **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**4 297**
Население на общината	**брой**	**25279**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	587,14		587,14	13,66%
Хартия	69,88		69,88	1,63%
Картон	58,66		58,66	1,37%

Пластмаса	208,05		208,05	4,84%
Текстил	80,29		80,29	1,87%
Гума	44,94		44,94	1,05%
Кожа	40,71		40,71	0,95%
Градински	719,55	48	767,55	17,86%
Дървесни	66,99		66,99	1,56%
Стъкло	169,68		169,68	3,95%
Метали	141,67		141,67	3,30%
Инертни >4 см	392,23		392,23	9,13%
Опасни	24,26		24,26	0,56%
Други	64,34		64,34	1,50%
Ситна фракция < 4см	1581,09		1581,09	36,79%
Общо:	**4249,49**	**48,00**	**4297,49**	**100,00%**

ОБЩИНА КРУМОВГРАД **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**3685,57**
Население на общината	**брой**	**21 680**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	494,56		494,56	13,42%
Хартия	52,57		52,57	1,43%
Картон	40,11		40,11	1,09%
Пластмаса	167,24		167,24	4,54%
Текстил	68,28		68,28	1,85%
Гума	32,15		32,15	0,87%
Кожа	15,70		15,70	0,43%
Градински	594,05	153	747,05	20,27%
Дървесни	57,90		57,90	1,57%
Стъкло	116,95		116,95	3,17%
Метали	100,98		100,98	2,74%
Инертни >4 см	265,33		265,33	7,20%
Опасни	32,26		32,26	0,88%
Други	65,74		65,74	1,78%
Ситна фракция < 4см	1428,78		1428,78	38,77%
Общо:	**3532,57**	**153,00**	**3685,57**	**100,00%**

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**18363,34**
Население на общината	**брой**	**70628,24**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**260,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	2293,87		2293,87	12,49%
Хартия	192,33	340,99	533,32	2,90%
Картон	191,56	94,29	285,85	1,56%
Пластмаса	752,93	75,75	828,68	4,51%
Текстил	285,55		285,55	1,56%
Гума	89,83		89,83	0,49%
Кожа	159,00		159,00	0,87%
Градински	1007,14	2779,44	3786,58	20,62%
Дървесни	239,67		239,67	1,31%
Стъкло	486,75	85,96	572,71	3,12%
Метали	-253,51	1993,82	1740,31	9,48%
Инертни >4 см	1031,71		1031,71	5,62%
Опасни	117,10		117,10	0,64%
Други	242,53		242,53	1,32%
Ситна фракция < 4см	6156,64		6156,64	33,53%
Общо:	**12993,09**	**5370,25**	**18363,34**	**100,00%**

ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ	**ПРОГНОЗА**	
КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**18363,34**
Население на общината	**брой**	**70628,24**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**260,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	2293,87		2293,87	12,49%
Хартия	192,33	340,99	533,32	2,90%
Картон	191,56	94,29	285,85	1,56%
Пластмаса	752,93	75,75	828,68	4,51%
Текстил	285,55		285,55	1,56%
Гума	89,83		89,83	0,49%
Кожа	159,00		159,00	0,87%
Градински	1007,14	2779,44	3786,58	20,62%
Дървесни	239,67		239,67	1,31%
Стъкло	486,75	85,96	572,71	3,12%

Метали	0,00	1993,82	1740,31	9,48%
Инертни >4 см	1031,71		1031,71	5,62%
Опасни	117,10		117,10	0,64%
Други	242,53		242,53	1,32%
Ситна фракция < 4см	6156,64		6156,64	33,53%
Общо:	**13246,61**	**5370,25**	**18363,34**	**100,00%**

ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**3429,34**
Население на общината	**брой**	**20173**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	462,51		462,51	13,49%
Хартия	32,93	1,15	34,08	0,99%
Картон	31,36	1,15	32,51	0,95%
Пластмаса	142,97	0,26	143,23	4,18%
Текстил	63,78		63,78	1,86%
Гума	24,65		24,65	0,72%
Кожа	26,33		26,33	0,77%
Градински	522,82	258	780,82	22,77%
Дървесни	41,40		41,40	1,21%
Стъкло	91,85		91,85	2,68%
Метали	90,54	26,71	117,25	3,42%
Инертни >4 см	244,74		244,74	7,14%
Опасни	18,08		18,08	0,53%
Други	47,78		47,78	1,39%
Ситна фракция < 4см	1300,32		1300,32	37,92%
Общо:	**3142,07**	**287,27**	**3429,34**	**100,00%**

ОБЩИНА ЧЕРНООЧЕНЕ **ПРОГНОЗА**

КОЛИЧЕСТВО СМЕСЕН ОТПАДЪК Т/ГОД	**т/година**	**1616,55**
Население на общината	**брой**	**9509**
Норма на натрупване	**кг/ч/год**	**170,00**

10 населени места под 10 човека

Вид отпадък	Кол-во смесен/год.	Кол-во разделно събран/год.	Общ отпадък т/година	Общ отпадък на година %
Хранителни	200,78		200,78	12,42%
Хартия	51,24		51,24	3,17%
Картон	53,02		53,02	3,28%
Пластмаса	123,34		123,34	7,63%
Текстил	35,40		35,40	2,19%
Гума	11,96		11,96	0,74%
Кожа	10,35		10,35	0,64%
Градински	249,32	63	312,32	19,32%
Дървесни	27,64		27,64	1,71%
Стъкло	64,34		64,34	3,98%
Метали	75,49		75,49	4,67%
Инертни >4 см	135,14		135,14	8,36%
Опасни	13,58		13,58	0,84%
Други	52,21		52,21	3,23%
Ситна фракция < 4см	449,72		449,72	27,82%
Общо:	**1553,55**	**63,00**	**1616,55**	100,00%

✓ **Друга информация, ако има такава/**

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ „ЗА ЧИСТИ РОДОПИ“ НА ОБЩИНИТЕ

Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене

РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2023- 2028 ГОДИНА